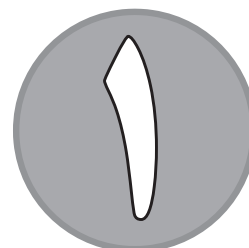

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۳/۱۲/۲۴

آزمون ۲۴ اسفند ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۳۰ صبح ۹۰ سؤال (۶۵ سؤال اجباری + ۲۵ سؤال اختیاری)

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	ریاضی و آمار (۳)	۵	۱۱	۱۵	۵
۳	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۶	۲۵	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	۲۰	۲۶	۴۵	۲۰
۵	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۴۶	۵۵	۱۰
۶	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۵۶	۶۵	۱۰
۷	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	جامعه‌شناسی (۳)	۵	۶۶	۷۰	
۸	انتخابی (زوج درس)	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۷۱	۷۵	۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۵	۷۶	۸۰	
۹	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده جانی، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، محمد حمیدی، رضا خان بابائی، میثم خشنودی، پیمان طیار، سعید عزیزخانی، علی قهرمان زاده، عباس مالکی، مهرداد مهربان
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، رضا رنجبری، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، محمد مشهدیان، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	هانا احمدزاده، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه قریبیان، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، کوثر دستورانی، ریحانه خدابخشی، فاطمه عبدالوند، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، احسان کلانه عربی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، علیرضا پدرام، مریم خسروی دهنوی، مهشید رستمی ریک، فاطمه سخایی، حسین سهرابی، تابان صیقلی، علی محمد کریمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، نیما جواهری، عرفان دهدشیا، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	امیرحسین اشتیری، رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	حسین سهرابی، ملیکا ذاکری	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلانه عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	ایمان کلانه عربی، مهشید رستمی ریک، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریشهٔ n ام و توان گویا

صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- مجموع ریشهٔ پنجم $-۰/۰۰۲۴۳$ و ریشهٔ دوم منفی $۰/۴۹$ برابر ریشهٔ پنجم $x+۱$ است. مقدار x کدام است؟

(۱) -۱ (۲) -۲

(۳) صفر (۴) ۱

۲- اگر $A = \sqrt{۵۰} + \sqrt{۲۷} - \sqrt{۱۲} + \sqrt{۸}$ باشد، حاصل $A^۲ - ۱۴\sqrt{۶}$ کدام است؟

(۱) ۱۰۰ (۲) ۱۰۱

(۳) $۱۰۱ + \sqrt{۶}$ (۴) $۱۰۰ + \sqrt{۶}$

۳- حاصل $\frac{۲^{-۱} \times \sqrt{\sqrt{۵۰} - \sqrt{۳۲}}}{\frac{۱}{۲}\sqrt{۲}} \times \frac{\sqrt{۳^۳} \times ۳^{\frac{۱}{۲}} \times \sqrt{۸}}{\sqrt[۳]{۲۷^۲}}$ برابر کدام است؟

(۱) $\sqrt{۲}$ (۲) ۱

(۳) $\sqrt[۴]{۲^۵}$ (۴) $\sqrt[۵]{۲^۴}$

۴- حاصل عبارت $(\sqrt[۳]{۴}(\sqrt[۳]{۱۶} + ۲) - (\sqrt[۳]{۳۲} + \sqrt{۸}) + ۲\sqrt{۲}(۱ - \sqrt{۲} - \sqrt{۳}))$ کدام است؟

(۱) $\sqrt{۲۴}$ (۲) $-\sqrt{۲۴}$ (۳) $-\sqrt{۳}$ (۴) $\sqrt{۳}$

۵- **نهایی** اگر $\sqrt[۳]{a}\sqrt[۳]{a}\sqrt[۳]{a} = ۸$ باشد، مقدار a کدام است؟

(۱) ۸ (۲) ۹ (۳) ۸۱ (۴) ۶۴

محل انجام محاسبات

۶- اگر $1 = \frac{A}{B} \times \frac{1}{5} \times (18)^{-2} \times \sqrt[3]{\frac{3}{8}} \times \left(\frac{1}{4}\right)^{-3}$ باشد، $\frac{B}{A}$ کدام است؟

(۱) $\frac{9}{2}$ (۲) $\frac{2}{9}$

(۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{3}{2}$

۷- **نهایی** اگر $x > 0$ باشد، آن گاه در عبارت $\sqrt[3]{x\sqrt{x}} = \sqrt[6]{15}$ مقدار x کدام است؟

(۱) $\sqrt{15}$ (۲) $\sqrt[3]{15}$

(۳) $\sqrt[6]{15}$ (۴) ۱۵

۸- به ازای چه مقادیر گویایی از x رابطه $(\frac{1}{8})^x = (\frac{1}{5})^x (64)^{x^2}$ برقرار است؟

(۱) ۲ و $\frac{1}{2}$ (۲) ۳ و $\frac{1}{3}$

(۳) ۲ و ۳ (۴) $\frac{1}{2}$ و $\frac{1}{3}$

۹- **نهایی** کدام عدد زیر گنگ است؟

(۱) $\frac{1}{64^3}$ (۲) $\frac{1}{(49)^2}$

(۳) $\frac{1}{(1000)^4}$ (۴) $\frac{1}{(-\frac{1}{1000})^3}$

۱۰- اگر $\frac{\sqrt[3]{9}}{\sqrt[5]{27}} - \frac{\sqrt[5]{9}}{\sqrt[3]{3}}$ را به صورت $\sqrt[15]{a}$ نوشته باشیم، a کدام است؟

(۱) ۳ (۲) ۹

(۳) ۲۷ (۴) ۸۱

تابع نمایی

صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۱- نقاط $A(1, 5)$ و $B(2, 2\sqrt{5} + 3)$ روی تابع نمایی با ضابطه $f(x) = a(\sqrt{5})^{x-1} + b$ قرار دارند. مقدار $f(a+b)$ چقدر است؟

(۴) ۵۹

(۳) ۵۶

(۲) ۵۳

(۱) ۵۰

۱۲- دو تابع $f(x) = -2^x + \frac{9}{8}$ و $g(x) = 2^{x+3}$ همدیگر را در نقطه‌ای به مختصات (α, β) قطع می‌کنند. $\alpha + \beta$ کدام است؟

(۴) -۱

(۳) ۱

(۲) -۲

(۱) -۳

۱۳- اگر $f(x) = 2^x + \frac{2}{3}$ و $a = \frac{2}{3}f(0)$ باشد، نمودار تابع $g(x) = a^x$ با افزایش مقدار x ، ... است و مقدار $g(2)$ برابر ... است.

(۴) کاهش، $\frac{4}{25}$ (۳) افزایش، $\frac{25}{16}$ (۲) کاهش، $\frac{5}{16}$ (۱) افزایش، $\frac{25}{4}$

۱۴- در یک آزمایش، تعداد باکتری‌ها به صورت نمایی رشد می‌کند. اگر تعداد باکتری‌ها هر ۳ ساعت ۲ برابر شود و در ابتدای آزمایش تعداد باکتری‌ها

۵۰۰ عدد باشد، تعداد باکتری‌ها پس از ۱۵ ساعت چند عدد خواهد بود؟

(۴) ۳۲۰۰۰

(۳) ۱۶۰۰۰

(۲) ۱۰۰۰۰

(۱) ۸۰۰۰

۱۵- اگر تعداد داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد به طور ثابت با آهنگ ۳ درصد کاهش یابد، پس از ۲۰ سال تعداد داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد تقریباً

چند برابر می‌شوند؟ $(\frac{97}{100})^{10} \approx 0.7$

(۴) $\frac{7}{10}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{4}{5}$ (۱) $\frac{1}{5}$

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

صفحه‌های ۱ تا ۲۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱۶- نقیض گزاره « $\sqrt{3}$ ، عددی گنگ است»، با کدام گزینه هم‌ارز است؟

(۲) $2 + 3 \times 4 = 20$

(۱) عدد ۲، عدد اول است.

(۴) عدد ۱۲ از ۱۵ کوچکتر است.

(۳) $\frac{3}{2}$ عددی گویاست.۱۷- اگر گزاره‌های $(p \wedge q)$ و $(r \vee q)$ دارای ارزش درست و s گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام‌یک از گزاره‌های زیر همواره درست است؟

(۴) $(p \wedge \sim r) \vee (s \vee r)$

(۳) $(q \wedge s) \vee (s \wedge r)$

(۲) $(r \vee s) \wedge (s \wedge p)$

(۱) $(p \vee \sim p) \wedge (q \wedge \sim q)$

۱۸- کدام‌یک از گزینه‌های زیر در مورد ترکیب شرطی $p \Rightarrow q$ درست نیست؟(۱) در این گزاره p را مقدم و q را تالی می‌نامیم و می‌خوانیم اگر « p آنگاه q » یا « p نتیجه می‌دهد q را» یا « p شرط کافی است برای q »یا « q شرط لازم است برای p »(۲) در این گزاره اگر p نادرست یا q درست باشد، گزاره همواره درست است.(۳) این گزاره فقط زمانی نادرست است که p درست و q نادرست باشد.(۴) هم‌ارز گزاره شرطی داده شده به صورت $p \wedge \sim q$ است.۱۹- نقیض گزاره «اگر n اول و فرد باشد، آنگاه بر ۲ بخش‌پذیر نیست.» کدام است؟(۱) اگر n اول و فرد باشد، آنگاه بر دو بخش‌پذیر است.(۲) n اول و فرد است و بر دو بخش‌پذیر است.(۳) n اول و فرد است یا بر دو بخش‌پذیر نیست.(۴) n اول یا فرد است و بر دو بخش‌پذیر نیست.۲۰- اگر p : (عدد $\sqrt{4}$ گویاست)، q : $(2 + 3 \times 2 = 10)$ و r : (تهران پایتخت ایران است.) باشند، ارزش گزاره $p \Leftrightarrow q \vee r$ ، ... و ارزش گزاره $q \Leftrightarrow \sim r$ ... است.

(۱) درست - درست

(۲) درست - نادرست

(۳) نادرست - درست

(۴) نادرست - نادرست

محل انجام محاسبات

۲۱- اگر p گزاره درست، q گزاره نادرست و r گزاره دلخواه باشد، در این صورت کدام یک از گزاره‌های زیر نادرست است؟

$$p \vee q \quad (۱) \quad r \wedge \sim (p \vee \sim q) \quad (۲)$$

$$p \vee (q \wedge r) \quad (۳) \quad (p \vee q) \vee (\sim p \vee r) \quad (۴)$$

۲۲- اگر گزاره $(p \vee \sim r) \Rightarrow (q \wedge \sim s)$ دارای ارزش نادرست باشد، ارزش کدام گزاره زیر درست است؟

$$p \wedge q \quad (۱) \quad s \vee p \quad (۲) \quad r \vee s \quad (۳) \quad r \wedge p \quad (۴)$$

۲۳- کدام گزینه بیانگر نماد ریاضی عبارت «مجذور معکوس عددی منهای سه برابر آن عدد، برابر است با مربع ریشه سوم آن عدد به علاوه دو برابر جذر آن عدد» است؟

$$\sqrt{x} - 3x = (x)^3 + 2\sqrt{x} \quad (۱) \quad \sqrt{\frac{1}{x}} - 3x = (\sqrt[3]{x})^2 + 2\sqrt{x} \quad (۲)$$

$$\left(\frac{1}{x}\right)^2 - 3x = (\sqrt{x})^3 + 2\sqrt{x} \quad (۴) \quad \left(\frac{1}{x}\right)^2 - 3x = (\sqrt[3]{x})^2 + 2\sqrt{x} \quad (۳)$$

۲۴- در مورد استدلال زیر چه تعداد از گزاره‌های الف تا ت صحیح است؟

مقدمه ۱: اگر رقم یکان عددی صفر باشد، آنگاه آن عدد بر ده بخش پذیر است.

مقدمه ۲: عدد x ، بر ده بخش پذیر است.

نتیجه: رقم یکان عدد x برابر صفر است.

الف) این استدلال یک قیاس استثنایی است.

ب) نتیجه این استدلال قطعاً درست است.

پ) روش استدلال نادرست است.

ت) این استدلال یک مغالطه است.

(۱) مورد ۱ (۲) مورد ۲ (۳) مورد ۳ (۴) مورد ۴

۲۵- مراحل اثبات گزاره شرطی $c < b \Rightarrow ck < bk$ به شرح زیر است، کدام مرحله در این اثبات نادرست است؟

$$ck < bk$$

$$\xrightarrow{(۱)} ck + k^2 < bk + k^2$$

$$\xrightarrow{(۲)} k(c + k) < k(b + k)$$

$$\xrightarrow{(۳)} c + k < b + k$$

$$\xrightarrow{(۴)} c < b$$

(۱) مرحله ۲ (۲) مرحله ۳ (۳) مرحله ۱ (۴) مرحله ۴

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

سبک‌شناسی دوره معاصر و

انقلاب اسلامی

وزن در شعر نیمایی

صفحه‌های ۹۵ تا ۱۱۱

علوم و فنون ادبی (۲):

فصل چهارم

(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)

+ کارگاه تحلیل فصل چهارم

صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۸

۲۶- **نهایی** همه گزینه‌ها به جز ... در مورد ویژگی‌های نثر دوره انقلاب اسلامی درست است.

(۱) ساده‌نویسی که در دوره‌های پیش شروع شده بود، در این دوره نیز ادامه یافت.

(۲) از پایان دهه پنجاه تا پایان دهه شصت، گرایش به داستان‌های کوتاه بیشتر از داستان بلند است.

(۳) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول پس از پیروزی انقلاب، ابتدا سیاسی و در مرحله بعد، اجتماعی است.

(۴) تفکر انسان‌گرایانه (اومانیسم) گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه‌ای کمرنگ مشاهده می‌شود.

۲۷- **نهایی** هر یک از آثار زیر به ترتیب نمونه کدام نثر است؟

«عیار دانش، احسن‌التواریخ، جامع عباسی»

(۱) مصنوع، بینابین، ساده

(۲) ساده، مصنوع، بینابین

(۳) بینابین، مصنوع، ساده

(۴) بینابین، بینابین، مصنوع

۲۸- **نهایی** با توجه به ویژگی‌های قلمروهای سه‌گانه شعر در سبک معاصر، کدام مورد نادرست است؟

(۱) انتخاب وزن، متناسب با لحن طبیعی گفتار و زبان شعر است. (قلمرو ادبی)

(۲) در اشعار نو تساوی طولی مصراع‌ها رعایت نمی‌شود و مصراع‌ها از نظر تعداد پایه‌های آوایی هم‌اندازه نیستند. (قلمرو ادبی)

(۳) علاوه بر قالب‌های سنتی، قالب نیمایی و سپید پرکاربرد است. (قلمرو زبانی)

(۴) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است. (قلمرو زبانی)

۲۹- در کدام بیت، ویژگی زبانی «سبک هندی» به چشم می‌خورد؟

(۱) بی روی تو خورشید جهان سوز مباد

هم بی تو چراغ عالم افروز مباد

(۲) مرا گوید نمی‌گویی که تا چند از گذارویی

چو هر عوری و ادباری گدایی می‌کنی هر در

(۳) تو بار خدای همه خوبان خماری

وز عشق تو هر روز مرا تازه خماری است

(۴) رود قربان طفل اشک هر دم مردم چشمم

که از خود دوست‌تر دارد پدر فرزند قابل را

۳۰- ویژگی سبکی همه ابیات به جز بیت ... در کمانک مقابل آن صحیح آمده است.

(۱) ای صبح دیررس، تو به فریاد ما برس

وی شام دیرپای از این بیشتر مپای (تقلید از سبک خراسانی)

(۲) ای تیغ آفتاب درخشی به میغ زن

وز قامت سستیغ برافکن سیه‌قبای (باستان‌گرایی)

(۳) باغی ز بهر تو ز نو افکنده چون بهشت

در پیش او به‌سان سپهری یکی حصار (روی آوردن به مفاهیم انتزاعی)

(۴) ای مهر دلفروز خدا را به جلو آ

وین تیرگی ز دامن دشت و دمن زدای (بهره‌گیری از نماد)

۳۱- در کدام گزینه آرایه‌های «ایهام، کنایه و تشبیه» وجود دارد؟

- (۱) وعده دهد به یار خود، گل دهد از کنار خود
- (۲) چون آب روان دیدی، بگذار تیمم را
- (۳) ای شه شطرنج فلک! مات، مرا، بُرده تو را
- (۴) جمالش آفتاب آمد، جهان، او را نقاب آمد
- پُر کند از خُمار خود دیده خون چکیده را
- چون عید وصال آمد، بگذار ریاضت را
- ای ملک! آن تخت، تو را، تختۀ این نرد، مرا
- ولیکن نقش، کی بیند به جز نقش و نگاری را

۳۲- آرایه‌های مقابل چند بیت، درست است؟

- (الف) هر که را مقصود، حسن عارض است از دلبران
- (ب) شب‌نم از روشن‌دلی آیینۀ خورشید شد
- (ج) با تو تا مویی ز هستی هست هستی در حجاب
- (د) چشم تا بر هم زخم اشکی به خون غلتیده است
- عارضی عشق است، نتوان نهادن دل بر آن (ایهام - جناس تام)
- ای کم از شب‌نم تو هم آیینۀ را پرداز ده (استعارۀ مصرحه - تشبیه)
- بر سر کویش قلندروار می‌باید شدن (مجاز - ایهام تناسب)
- بسمل ایجاد است «بیدل» جنبش مژگان ما (پارادوکس - مجاز)

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۳- به ترتیب آرایه‌های «کنایه، سجع، ایهام، پارادوکس، جناس» در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) شاهد بر بطن از عشاق می‌سازد نوا
- (ب) پیش طبیبش سر بنه یعنی مرا تریاق ده
- (ج) چو تاب زلف دهی از بنفشه تاب رود
- (د) چنین که صومعه آلوده شد ز خون دلم
- (ه) باغ پر از نعمت من گلبن با زینت من
- بلبل خوش نغمه از نوروز می‌گوید سرود
- زیرا در این دام نزه من زهرها نوشیده‌ام
- زنی چو خنده گل از بس عرق در آب رود
- گرم به باده بشوید حق به دست شماس
- هیچ ندید و نبود چون تو بهاری صنما

- (۱) د، ب، ج، هـ، الف (۲) ب، ج، د، الف، هـ (۳) ب، هـ، الف، د، ج (۴) د، ب، الف، هـ، ج

۳۴- آرایه‌های شاخص ابیات زیر به ترتیب کدام‌اند؟

- (الف) چون طرۀ تو یارا دور از رخ تو ما را
- (ب) تیر بلای او را جز دل هدف نشاید
- (ج) از بنده زر چه خواهی زان رو که عاشقان را
- (د) هر کو قدح ننوشد صافی درون نگرود
- آمد شبی که آن را هرگز سحر نباشد
- تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد
- بیرون ز روی چون زر وجهی دگر نباشد
- وان کو نظر نبازد صاحب‌نظر نباشد

- (۱) ایهام، تشبیه، ایهام تناسب، مجاز (۲) تشبیه، سجع، جناس، استعاره (۳) تضاد، مجاز، ایهام، پارادوکس (۴) استعاره، جناس، تشخیص، کنایه

۳۵- ابیات زیر فاقد کدام آرایه‌های ادبی هستند؟

«گفتم دل من از خون دریاست گفت آری
گفتم که در میانت دستی کمر توان بست
همچون دل تو بحری در هیچ بر نباشد
گفتا میان ما را تاب کمر نباشد»

(۱) اغراق، تشبیه (۲) اشتقاق، تناقض (۳) جناس، تکرار (۴) ایهام، استعاره

۳۶- کدام بیت در بحر «رمل مثنی محذوف» نیامده است؟

(۱) گرچه مردم را سپرده است این زمانه بر زمین
(۲) بس که جستم تا بیابم من از آن دلبر نشان
(۳) گشته آل عترت در این بیابان جمله ویلان
(۴) گر کنونش نیست چونان دارم از یزدان امید
او همی کوشد بمردی با زمین و با زمان
تا گمان اندر یقین گم شد یقین اندر گمان
زین طرف بر آن طرف تا کی کنم رو در بیابان
کو همی گیتی بگیرد زین کران تا آن کران

۳۷- کدام گزاره دربارهٔ سرودهٔ زیر نادرست است؟

«اینک من و توایم دو تنهای بی‌نصیب/هر یک جدا گرفته ره سرنوشت خویش/سرگشته در کشاکش طوفان روزگار/گم کرده هم‌چو آدم و حوا بهشت خویش»

(۱) در سروده رکن «مفاعیلن» و «مفعول» مشهود است.
(۲) سروده از پایه‌های آوایی ناهمسان تشکیل شده است.
(۳) الگوی حروف اصلی قافیه مصوت به همراه دو صامت است.
(۴) تغییر کمیت مصوت کوتاه مجموعاً دو مرتبه اتفاق افتاده است.

۳۸- وزن کدام سروده در مقابل آن، «درست» آمده است؟

(۱) چه فکر نازک غمناکی / و غم تبسم پوشیده نگاه گیاه است (مفاعیلن فعلاتن / مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن)
(۲) جمعهٔ متروک / جمعهٔ چون کوچه‌های کهنهٔ غم‌انگیز (مفتعلن فع / مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع)
(۳) در آفتاب و باران / بر آستان فردا احساس می‌کنند؟ (مستفعلن فعولن / مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)
(۴) به چمنزار بزرگ / و صدایم کن از پشت نفس‌های گل ابریشم (فعلاتن فعلن / فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل)

۳۹- اختیارات ذکرشده در روبه‌روی همهٔ سروده‌های نیمایی، «کاملاً» درست است؛ به جز:

(۱) من در این تاریکی / فکر یک برهٔ روشن هستم / که بیاید علف خستگی‌ام را بچرد (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - ابدال)
(۲) تمام روز در آینه گریه می‌کردم / بهار، پنجره‌ام را / به وهم سبز درختان سپرده بود (ابدال - بلندبودن هجای پایان مصراع)
(۳) صدا کن مرا / صدای تو خوب است / صدای تو سبزینهٔ آن گیاه عجیبی است (حذف همزه - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)
(۴) حجم خوشی داشت / نصفهٔ شب بود از تلاطم میوه / طرح درختان عجیب شد (بلندبودن هجای پایان مصراع - حذف همزه)

۴۰- وزن چند مصراع دوری است؟

(الف) نبود به میگزساری عیبی به غیر مستی
(ب) رادی که سرشته شد در طینت او رادی
(ج) فدای خاک در دوست باد جان گرامی
(د) ای که به حسن قامتت سرو ندیده‌ام سهی
(ه) صلاح کار کجا و من خراب کجا

(۱) چهار (۲) پنج (۳) سه (۴) دو

۴۱- هر دو مصراع کدام گزینه وزن همسان دولختی دارد؟

(الف) غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل
(ب) دوست به هندوی خود گر بپذیرد مرا
(ج) دیگر نمی‌دانم طریق از دست رفتم چون غریق
(د) بر زمستان صبر باید طالب نوروز را
(ه) چون تشنه جان سپردم آن گه چه سود دارد
(و) حبیب من که ندیده‌ست روی عذرا را

(۱) و - ب (۲) ب - ه (۳) الف - د (۴) ج - ب

۴۲- بحر کدام بیت نادرست نوشته شده است؟

- (۱) تو دانایی آخر که قادر نیم
توانای مطلق تویی، من کیم (مقارب مثنی محذوف)
- (۲) کمان ابروی جانان نمی پیچد سر از حافظ
ولیکن خنده می آید بدین بازوی بی زورش (هزج مثنی سالم)
- (۳) منم جانا و جانی بر لب از شوق
بده گر بوسه‌ای داری بهایی (هزج مسدس محذوف)
- (۴) همچو چنگ ار به کناری ندهی کام دلم
از لب خویش چو نی یک نفسی بنوازم (رمل مثنی محذوف)

۴۳- کدام گزینه با عبارت زیر تناسب معنایی دارد؟

«ای پای به گل فروشده، ای خسته تیر بلا، همه ما را خوانید؛ گرد در ما گردید.»

- (۱) مرد عشق از ز پیش تیر بلا
روی در هم کشد مخوانش مرد
- (۲) وای بر آن کس که چون قمری در این بستان سرا
حاجت خود پیش سرو پای در گل می برد
- (۳) به خدایی سزا مر او را دان
شب و شبگیر رو مر او را خوان
- (۴) خسته باد آن دل که از تیر جفايش خسته نیست
رسته باد از غم دلی کز بند عشقش رسته نیست

۴۴- کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

- (الف) جهان را دید امر اعتباری
چو واحد گشته در اعداد ساری
- (ب) جهان پر سماع است و مستی و شور
ولیکن چه بیند در آینه کور؟
- (ج) جهان را سربه سر آینه می دان
به هر یک ذره‌ای صد مهر تابان
- (د) جهان سربه سر چون فسانه است و بس
نماند بد و نیک بر هیچ کس

(۱) ب، ج (۲) ج، د (۳) ج، الف (۴) الف، د

۴۵- کدام گزینه با عبارت زیر تناسب مفهومی دارد؟

«می تراود مهتاب / می درخشد شب تاب / نیست یکدم شکند خواب به چشم کس و لیک / غم این خفته چند / خواب در چشم ترم می شکند»

- (۱) گاهی بی خویشتن شوم ز غم تو
گاه بپیچم همی به خویشتن اندر
- (۲) من از بی نوایی نیام روی زرد
غم بی نوایان رخم زرد کرد
- (۳) به راحت خفتگان را هیچ غم نیست
ز شبهای غم شب زنده داران
- (۴) غمی که می کنم هر زمان نژند و ضعیف
غم فراق است و محنت جدایی ها

علوم و فنون ادبی (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقهعلوم و فنون ادبی (۳):
حسن تعلیل، حس آمیزی و
اسلوب معادله
و کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۲۲

۴۶- کدام بیت «حس‌آمیزی» ندارد؟

- (۱) گر توانی سر برآور از گریبان جنون
(۲) نوروز شد که گردد باغ از سمن لبالب
(۳) اگر چه تنگ شکر شد جهان ز گفتارش
(۴) بس که تلخی دیده‌ام سعدی از آن بیدادگر
- بوی لیلی می‌توان از دامن صحرا شنید
از شور خنده گل، گردد چمن لبالب
ندیده‌است کسی لعل نوشند تو را
تلخ می‌گردد ز خون من دهان شمشیر را

۴۷- کدام بیت دارای «حسن تعلیل، اسلوب معادله و تلمیح» است؟

- (۱) ماتم فرهاد کوه بیستون را سرمه داد
(۲) گران جانی بود بار گران بر دل بزرگان را
(۳) برنمی‌آید غرور حسن با تمکین عشق
(۴) نه کار شیرمردان است جوی شیر آوردن
- بی هم‌آوازی نفس از دل کشیدن مشکل است
به سوزن عیسی ما بار بر گردون نخواهد شد
یوسف از کنعان به سودای زلیخا می‌رود
خجل چون کوهکن زین بازی طفلانه خواهی شد

۴۸- در کدام بیت «تمثیل» به کار رفته است؟

- (۱) گرچه من خود ز عدم دلخوش و خندان زادم
(۲) گه دلم پیش تو گاهی پیش دوست
(۳) شبی با دل به هجران تو ای سلطان ملک دل
(۴) بهار آمد که بازم گل به باغ و بوستان خواند
- عشق آموخت مرا شکل دگر خندیدن
رو که در یک دل نمی‌گنجد دو دوست
میان گریه می‌گفتم که کو ای ملک سلطانت
به گوشم ناله بلبل هزاران داستان خواند

۴۹- ترتیب ابیات زیر از حیث داشتن آرایه‌های «حسن تعلیل، حس‌آمیزی، تشبیه و اسلوب معادله» کدام است؟

- الف) شرم احسان می‌کند اهل کرم را پرده دار
ب) موی سپید را فلکم رایگان نداد
ج) عارفان مستغنی‌اند از زهد خشک زاهدان
د) ای که می‌خوانی سرود تابناک آسمانی
- در بهار آید برون از ابر کمتر آفتاب
این رشته را به نقد جوانی خریده‌ام
کی عصا بینا برون از پنجه کور آورد؟
روشن از نور کلامت شد غبارستان بودن

- (۱) ب - د - الف - ج   (۲) الف - ج - ب - د   (۳) ب - ج - د - الف   (۴) الف - د - ب - ج

۵۰- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

- «مرا به روز قیامت مگر حساب نباشد
که هجر و وصل تو دیدم، چه جای موت و اعادت؟»
- (۱) تکرار - ایهام تناسب - تلمیح - لف و نشر
(۲) لف و نشر - تلمیح - تضاد - واج‌آرایی
(۳) تضاد - جناس - واج‌آرایی - استعاره
(۴) تضاد - لف و نشر - پارادوکس - مجاز

۵۱- آرایه‌های مقابل کدام بیت تماماً درست است؟

- (۱) زان خم زلف برآوردن دل دشوارست
(۲) مستی که ز خونا به دل هاست شرابش
(۳) عالمی را گشت و دست و تیغ او رنگین نشد
(۴) عقل کامل می‌شود از گرم و سرد روزگار
- نتوان طعمه ز سرپنجه شهیاز گرفت (اسلوب معادله - حسن تعلیل)
دود دل ما در نظرش دود کباب است (تشبیه - اسلوب معادله)
تیزی شمشیر، پاک از خون کند شمشیر را (مجاز - حس آمیزی)
آب و آتش می‌کند صاحب‌برش شمشیر را (مجاز - اسلوب معادله)

۵۲- در کدام گزینه آرایه‌های «حسن تعلیل، ابهام تناسب و جناس» وجود دارد؟

- (۱) متاع مهر خود ارزانی شهاب مکن
(۲) شمع را زان رو خوش افتاده است این خود سوختن
(۳) مردم دریا نیندیشد ز طوفان زان سبب
(۴) تا نهان شد آفتاب طلعتت در زیر خاک
- بهای ماه درخشنده مشتری دانند
کز فهای تن هوای او همه جان گشتن است
مردم چشمم فرو برده‌ست دایم سر در آب
هر سحر پیراهن شب در بر گیتی، قباست

۵۳- کدام بیت، فاقد «حسن تعلیل» و دارای «اسلوب معادله» است؟

- (۱) پروین به چه ماند به یکی دسته نرگس
(۲) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست
(۳) خمیده‌پشت از آن گشتند پیران جهان‌دیده
(۴) جانسوزتر ز آتش قهر است لطف عشق
- یا نسترن تازه که بر سبزه نشانیش
مر زبان را مشتری جز گوش نیست
که اندر خاک می‌جویند ایام جوانی را
اشک کباب موجب طغیان آتش است

۵۴- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- (۱) به پایان آمد این دفتر حکایت همچنان باقی
(۲) چندین که برش مردم از ماجرای عشقت
(۳) خوش‌تر آن باشد که سر دلبران
(۴) چندی کنم حکایت شرح این قدر کفایت
- به صد دفتر نشاید گفت حسب‌الحال مشتاقی
اندوه دل نگفتم الا یک از هزاران
گفته آید در حدیث دیگران
باقی نمی‌توان گفت الا به غمگساران

۵۵- مفاهیم «جایگاه عاریتی - رهاکردن مادیات - استقبال از رسوایی - افشای راز» به ترتیب در کدام ابیات مشهود است؟

- (الف) سر شوریده‌ای آورده‌ام از وادی مجنون
(ب) من از بی‌قدری خار سر دیوار دانستم
(پ) می‌کشد حرف از لب ساغر می‌پر زور عشق
(ت) فکر مردم به هر سوی گرو است
- تهی سازید از سنگ ملامت جیب و دامن‌ها
که ناکس کس نمی‌گردد از این بالا گزیدن‌ها
در دل عاشق کجا اسرار می‌ماند به جا؟
توبه «لاحول» فکر را کن خو

(۲) ت، پ، ب، الف

(۴) ت، الف، ب، پ

(۱) ب، الف، ت، پ

(۳) ب، ت، الف، پ

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس هشتم: سیاست هویت
درس نهم: پیشینه علوم اجتماعی در
جهان اسلام
صفحه‌های ۸۷ تا ۱۰۴

۵۶- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با الگوی تعارف هویت‌ها و رویکرد دیگری که از درون رویکرد تفسیری

شکل می‌گیرد، درست و نادرست است؟

(۱) یکی از راه‌های ایجاد آشتی، اتحاد و دوستی در میان گروه‌ها و ملت‌ها، شناخت متقابل است - بشر همواره به سرکوبی که از طریق قدرت و ثروت

صورت می‌گرفت حساس بود و اکنون متوجه سرکوبی است که به وسیله دانش اعمال می‌شود و دیگر به آن تن نمی‌دهد.

(۲) به معنای وحدت یا کثرت هویت‌هاست - می‌خواهد ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارد و این نقش را در نقد روابط و

مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌بیند.

(۳) در مقابل الگوی تنازع قرار دارد و همان الگویی است که قرآن ارائه می‌کند - در این رویکرد بخشی از یک حقیقت مغفول آشکار می‌شود، هر

نظریه‌ای درون فرهنگ و تاریخ خود تولید می‌شود و هر فرهنگ و هویتی می‌تواند نظریه‌های متناسب با خود را تولید کند.

(۴) به معنای وحدت و کثرت هویت‌هاست - اگر ادعا شود که دانش تماماً محصول شرایط اجتماعی و فرهنگی است و جوامع و فرهنگ‌ها نیز

متفاوت‌اند و درون هر جامعه‌ای گروه‌های مختلف وجود دارند می‌توان میان دانش‌ها و شناخت‌های مختلف داوری کرد و دانش صحیح را شناخت.

۵۷- هر یک از عبارات زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- نظریه فمینیستی معاصر

- کوکلاس کلان نام سازمان‌های همبسته در ایالات متحده آمریکا است که پشتیبان برتری نژاد سفید و نژادگرایی است.

- طبق جریان دوم که از رویکرد تفسیری شکل گرفت راه‌هایی انسان را باید در بیرون از علم جست‌وجو کرد.

- جامعه‌شناسی انتقادی نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها بیرون از دایره علم صورت گیرد.

(۱) هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند. - همانندسازی هویتی -

خوب را به معنای خوب‌بودن برخی افراد و بد را به معنای بدبودن برخی دیگر قلمداد می‌کند. - همواره ارزش‌های غالب در زندگی اجتماعی

ارزش‌های ثروتمندان و قدرتمندان خواهد بود.

(۲) هر گروه، جامعه و فرهنگی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد نه از چشم دیگران - سیاست هویتی - سلطه‌گری علم از طریق «درست و

غلط دانستن» و «خوب و بدکردن امور و ارزش‌ها» است. - زیرا در آن صورت علوم اجتماعی ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را از دست می‌دهد.

(۳) آنچه تا امروز به اسم علوم اجتماعی به مطالعه گروه‌ها، جوامع و فرهنگ‌ها می‌پرداخت دانشی جهان شمول نبود - همانندسازی هویتی -

سلطه‌گری علم را از طریق درست و غلط دانستن و خوب و بدکردن امور می‌داند - سرنوشت ارزش‌ها به مناسبات قدرت و ثروت سپرده می‌شود.

(۴) نتیجه مطالبه نظریه متناسب با خود هستند - مدل تعارف هویت - خوب را به معنای خوب‌بودن برخی افراد و گروه‌ها و بد را بدبودن برخی دیگر

قلمداد می‌کند - بشر همواره به سرکوبی که از طریق ارزش‌ها و قدرت صورت می‌گرفت حساس بوده است.

۵۸- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را به درستی کامل می کند؟

جامعه‌شناسی انتقادی	جامعه‌شناسی تفسیری	جامعه‌شناسی تبیینی	نوع معیار
	(الف)		موضوع
(ب)			روش
	(د)	(ج)	هدف

(۱) کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - انتقادی - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - نگاه از درون به پدیده‌ها

(۲) کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها - انتقادی - یکسان‌سازی طبیعت و جامعه - نگاه از درون به پدیده‌ها

(۳) کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - تجویزی - یکسان‌سازی طبیعت و جامعه - معنا و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

(۴) کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها - تجویزی - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - معنا و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

۵۹- **نهایی** کدام گزینه به درستی علوم نافع در اسلام را شامل می‌شود؟

(۱) علم به تاریخ - علوم پایه - علم توحید - علم به نفس

(۲) علم سحر - علوم ابزاری - علم به مبدأ و معاد - علوم اجتماعی

(۳) علم پزشکی - علم توحید - علم سحر - علم بر نفس

(۴) علوم اجتماعی - علوم ابزاری - علم سحر - علم به مبدأ و معاد

۶۰- با توجه به جوامع مورد نظر فارابی کدام گزینه به ترتیب صحیح است؟

- مدینه جاهله

- مدینه ضاله

- مدینه فاضله

- مدینه فاسقه

(۱) بهره‌مند نبودن از علوم عقلی - شکل‌گیری در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله - جامعه مورد نظر فارابی - محدود نشدن علم به علم تجربی

(۲) وجود علم ابزاری - تحریف نظرات علمی مدینه فاضله - محدود شدن علم به علم عقلانی و وحیانی - آگاه به آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی

(۳) اهرام سه‌گانه مصر - شکل‌گیری در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله - جامعه شکل‌گرفته بر محور عقلانیت - بهره‌مند نبودن از علوم عقلی

(۴) جوامع اساطیری - تحریف نظرات علمی مدینه فاضله - جامعه سازمان‌یافته بر محور علم - شباهت عالم بی‌عمل به افراد این جامعه

۶۱- هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟

- در جهان اسلام علوم نافع به علوم ابزاری محدود نمی‌گردند و علوم دیگر را نیز در بر می‌گیرند.
- علم پزشکی و علوم فنی و مهندسی از جمله علوم نافع‌اند.
- علم به نفس، علم توحید و علم به مبدأ و معاد از نافع‌ترین علوم دانسته شده‌اند.

- (۱) یادگیری همه علوم ارزش یکسانی ندارد - مسلمانان به آموختن علم نافع تشویق شده‌اند - درباره اهداف، ارزش‌ها و آرمان‌های انسان ارزیابی می‌کنند.
- (۲) روش علمی به روش حسی و تجربی محدود نمی‌گردد و عقل و وحی نیز به‌عنوان دو ابزار شناخت علمی به رسمیت شناخته می‌شود - نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند - درباره حقیقت انسان و آغاز و انجام او سخن می‌گویند.
- (۳) نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند - روش علمی به روش حسی و تجربی محدود نمی‌گردد - درباره اهداف، ارزش‌ها و آرمان‌های انسان ارزیابی می‌کنند.
- (۴) روش علمی به روش حسی و تجربی محدود نمی‌گردد و عقل و وحی نیز به‌عنوان دو ابزار شناخت علمی به رسمیت شناخته می‌شود - درباره اهداف، ارزش‌ها و آرمان‌های انسان ارزیابی می‌کنند - نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند.

۶۲- ابوعلی مسکویه و ابوریحان بیرونی در تحقیقات خود با توجه به موارد زیر، به‌ترتیب از چه روشی استفاده کرده‌اند؟

- در کتاب «تجارب الامم» آمده است: من چون سرگذشت مردمان و کارنامه شاهان را ورق زدم حوادثی مانند گزارش آغاز دولت‌ها و پیدایش پادشاهی‌ها و تلاش در آباد کردن کشور و یک‌سخن کردن مردم را دیدم.
- نویسنده «تحقیق مال‌الهند» علت وجود کاست‌ها در جامعه هند را باورهای دینی هندوها می‌داند.

- (۱) تجربی و تفهیمی - تفسیری
- (۲) تبیینی - تجربی و تفهیمی
- (۳) تجربی و تبیینی - تجربی و تفهیمی
- (۴) تفهیمی و تفسیری - تبیینی و تفهیمی

۶۳- **نهایی** به‌ترتیب «علم مدنی» و «علم عمران» مربوط به کدام اندیشمندان است؟

- (۱) ابوعلی مسکویه - ابوریحان بیرونی
- (۲) فارابی - ابن‌خلدون
- (۳) ابن‌خلدون - فارابی
- (۴) ابوریحان بیرونی - ابوعلی مسکویه

۶۴- **نهایی** کدام گزینه به‌ترتیب برای جاهای خالی مناسب است؟

- «... با تأییدپذیری از قرآن به‌دنبال شناخت ... در جامعه بود و در مطالعاتش از روش حسی و تجربی استفاده می‌کرد بنابراین از ... سخن نگفت.
- اهمیت امروزی ابوریحان بیرونی در به‌کارگیری روش ... در کنار روش ... در بررسی‌های ...، تاریخی و جغرافیایی است. روش او امروز در تحقیقات ... متداول شده است.»

- (۱) فارابی - جامعه‌ای که براساس عقل سازمان یافته باشد - روش حسی و تجربی - انتقادی - حسی و تجربی - فلسفی - جامعه‌شناسی و باستان‌شناسی

- (۲) ابن‌خلدون - جامعه الهی - جامعه آرمانی - انتقادی - تجویزی - مذهبی - مردم‌شناسی و دین‌پژوهی

- (۳) فارابی - جامعه‌ای که در محور علم سازمان یافته باشد - امور حسی و تجربی در شکل‌گیری جوامع - تجویزی - تبیینی - فلسفی - مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی

- (۴) ابن‌خلدون - سنت‌های الهی - جامعه آرمانی - انتقادی - تجربی - مذهبی - مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی

۶۵- هر یک از عبارت‌های زیر به‌ترتیب با کدام یک از انواع عقل در معنای عام مطابقت دارد؟

- این عقل برای فهم کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود.

- عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی به کمک این عقل درک می‌شود.

- برای ارزیابی و داوری درباره مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود.

- با استفاده از این عقل در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که می‌پسندیم، استفاده می‌کنیم.

- (۱) عقل انتقادی - عقل تفسیری - عقل انتقادی - عقل ابزاری
- (۲) عقل تفسیری - عقل ابزاری - عقل انتقادی - عقل تجربی

- (۳) عقل انتقادی - عقل تفسیری - عقل تفسیری - عقل انتقادی
- (۴) عقل تفسیری - عقل تجربی - عقل تفسیری - عقل انتقادی

درس نهم: پیشینه علوم اجتماعی
در جهان اسلام
درس دهم: افق علوم اجتماعی در
جهان اسلام
صفحه‌های ۹۳ تا ۱۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

جامعه‌شناسی (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۶۶- به ترتیب، هر عبارت به کدام نوع جامعه، علم، روش یا متفکر اجتماعی اشاره دارد؟

- تا آنجا که بتواند به ستم‌دیدگان و مستضعفان جهان یاری می‌دهد.

- تلاشی است برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به معناداری جهان و انسان.

- می‌توان درباره ارزش‌ها و آرمان‌ها مانند عدالت، مسئولیت و آزادی سخن گفت.

- علم اجتماعی را زیرمجموعه علوم انسانی می‌دانست.

(۱) جامعه آرمانی قرآن - فلسفه - عقل و وحی - فارابی

(۲) مدینه فاضله - فلسفه - عقل و وحی - ابن خلدون

(۳) جامعه آرمانی قرآن - علوم عقلانی و علوم وحیانی - حس و تجربه - فارابی

(۴) ترسیم جامعه آرمانی - علوم اجتماعی قرآن - عقلانی و وحیانی - فارابی

۶۷- بر اساس تقسیم‌بندی فارابی از جوامع، به ترتیب، کدام گزینه در مورد مدینه فاسقه نادرست اما در مورد مدینه ضاله درست است؟

(۱) جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید. - جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد.

(۲) جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. - در این جامعه، نظرات علمی پذیرفته‌شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

(۳) در مدینه فاسقه با آنکه مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند. - جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید.

(۴) در این جامعه، نظرات علمی پذیرفته‌شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند. - در این جامعه، با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، بر اساس آن عمل نمی‌کنند.

۶۸- کدام گزینه با متن زیر، ارتباط مفهومی دارد؟

«در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم استفاده می‌کنیم.»

(۱) عقل در معنای عام هرگونه تلاش ذهنی و فکری را شامل می‌شود که صرفاً عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند.

(۲) جامعه‌شناسی تبیینی، از عقل تجربی برای پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی استفاده می‌کند.

(۳) عقل تفسیری، برای فهم و تفسیر پدیده‌های معنادار مانند کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود.

(۴) جامعه‌شناسی انتقادی از عقل ابزاری و عقل تفسیری عبور می‌کند و به دنبال عقلانیتی می‌گردد که ظرفیت و توان داوری ارزشی و انتقادی داشته باشد.

۶۹- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- میرزای نائینی کدام ویژگی جامعه مطلوب فقه شیعه را قابل تحقق می‌دانست؟

- در پایان قرن بیستم امام خمینی (ره) معتقد بود مجلس شورای اسلامی با مشارکت مردم موظف است کدام ویژگی جامعه مطلوب را محقق کند؟

- چه عاملی سبب شد دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد؟

- مطابق نظر امام خمینی (ره) ویژگی دوم جامعه مطلوب از چه طریقی محقق می‌شود؟

(۱) عادلانه‌بودن روابط و ساختارهای جامعه با مشارکت و همراهی مردم - ویژگی دوم - مقبولیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران - مجلس خبرگان

(۲) عالم به عدالت بودن حاکمان و کارگزاران جامعه - ویژگی اول - مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران - مجلس شورای اسلامی

(۳) عادلانه‌بودن روابط و ساختارهای جامعه با مشارکت و همراهی مردم - ویژگی اول - مقبولیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران - مجلس خبرگان

(۴) عالم به عدالت بودن حاکمان و کارگزاران جامعه - ویژگی دوم - مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران - مجلس شورای اسلامی

۷۰- کدام یک از گزینه‌های زیر دربردارنده اطلاعات درست هستند؟

الف) متفکران مسلمان تفسیر را در مقابل تبیین قرار نمی‌دهند، بلکه هر تبیینی را نوعی تفسیر به‌شمار می‌آورند، زیرا تبیین را هم نیازمند استدلال می‌دانند.

ب) احکام و قواعد ریاضی و شناسایی خوبی و بدی‌ها به ترتیب مربوط به عقل نظری و عقل عملی است.

ج) شباهت علوم اجتماعی جهان اسلام و رویکرد انتقادی در این است که هر دو توان داوری درباره ارزش‌ها را دارند.

د) عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی نقش محوری دارد و همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان می‌دهد.

ه) عقل در معنای عام براساس موضوع مورد مطالعه خود به عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود.

(۴) ج، د، ه

(۳) ب، ج

(۲) د، الف

(۱) ه ب، ج

هویت

(هویت ایرانی ۱، ۲، ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۳۵

در این بخش، از میان سؤالات **جامعه‌شناسی (۱)** و **جامعه‌شناسی (۲)** می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۷۱ تا ۷۵ «یا» به سؤال‌های ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- کدام یک از گزینه‌های زیر، نادرست است؟

- (۱) جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند جنگ‌های صلیبی به دفع مهاجمان پرداخت و یا مانند حمله مغول، مهاجمان را جذب کرد.
- (۲) عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی به صورت بخشی از هویت اسلام درآمد.
- (۳) مستشرقان، جمعی از محققان شرقی‌اند که از منظر جهان غرب و با اهداف و مواضع غربی، جوامع شرقی و میراث فرهنگی آن‌ها را مطالعه می‌کنند.
- (۴) حیات معنوی اسلام سبب شد تا نظریه‌پردازان غربی که طی قرن بیستم سکولاریسم را سرنوشت حتمی بشریت می‌دانستند، نظریات خود را بازبینی کنند.

۷۲- کدام یک از موارد زیر، نادرست است؟

- (الف) انسان به دلیل اینکه کارهای خود را با علم و اراده انجام می‌دهد، کنشگری قدرتمند است ولی قدرت او، نامحدود است و برای تأمین نیازهای اولیه خود به کمک دیگران احتیاج دارد.
- (ب) کسانی که در زندگی، برای رسیدن به اهداف خود می‌توانند بر اراده دیگران تأثیر بیشتری بگذارند، از قدرت اجتماعی کمتری برخوردار هستند.
- (ج) هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد، اقتداری غیرمشروع شکل می‌گیرد.
- (د) هر جهان اجتماعی به تناسب هویت و فرهنگ خود، آرمان‌ها و ارزش‌های ویژه‌ای دارد و نمی‌تواند بدون سیاستی مناسب به ارزش‌ها و آرمان‌های خود دست یابد.
- (ه) رابطه بین نظام سیاسی و فرهنگی، یک رابطه یک‌طرفه است چرا که نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین و اقتدار نظام سیاسی را تأمین می‌کند.

(۲) «د» و «ب» و «ه»

(۱) «الف» و «ج» و «د»

(۴) «ب» و «ج» و «الف»

(۳) «ه» و «الف» و «ب»

۷۳- به ترتیب هر کدام از موارد زیر به کدام گزینه دلالت دارد؟

(الف) حکومت اقلیت بر اساس فضیلت در تقسیم‌بندی ارسطو

(ب) نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت

(ج) حاکم یا حاکمان هر نوع تصمیمی را برای خود مباح می‌دانند.

(۲) موناشری - لیبرال دموکراسی - الیگارش

(۱) آریستوکراسی - دموکراسی - موناشری

(۴) آریستوکراسی - لیبرال دموکراسی - الیگارش

(۳) الیگارش - لیبرال جمهوری - تیرانی

۷۴- کدام گزینه درست است؟

(۱) در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی می‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی، اقتصادی و ... باشد.

(۲) مدار مشروعیت خواست و میل افراد است.

(۳) سیاست در معنای عام خود شامل هر نوع تدبیر و سازمان دادن قدرت است.

(۴) مقبولیت و مشروعیت حقیقی حتماً باید با هم باشند و نمی‌توانند جدا از یکدیگر وجود داشته باشند.

۷۵- به ترتیب هر یک از عبارات زیر مؤید کدام موضوع است؟

- آن دسته از فعالیت‌های روزمره که برای تهیه و تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی خود و دیگران انجام می‌دهیم.

- تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی مسئله‌ای هویتی است.

- هجوم اقتصادی به ایران در زمان قاجار

(۱) کنش اجتماعی - افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است - اخذ امتیاز رویت

(۲) کنش اقتصادی - کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله محدود شدن گستره آن است - اخذ امتیاز رژی

(۳) کنش اقتصادی - کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد - صنایع مونتاژ

(۴) کنش مالی - هر چه حاملان و عاملان یک فرهنگ بیشتر باشند آن فرهنگ بسط بیشتری می‌یابد - فروش جنگ‌افزار

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۷۱ تا ۷۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید.

بیداری اسلامی و جهان جدید
(سرآغاز بیداری اسلامی، انقلاب اسلامی
ایران، افق بیداری اسلامی)
صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۳۶

۷۶- به ترتیب کدام گزینه با جدول زیر مرتبط است؟

- بیدارگران نخستین

- رعایت ظواهر اسلامی

- فقاقت و عدالت

- قدرت نظامی، سیاسی، اقتصادی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی

استبداد قومی و قبیله‌ای	«الف»	«ب»	خودباختگی فرهنگی دولتمردان کشورهای اسلامی
«د»	در حاشیه مناسبات قدرت‌های سیاسی جهان اسلام مانده بودند	شناخت عمیقی از فرهنگ غرب نداشتند	«ج»

(۴) الف - ج - ب - د

(۳) ب - الف - د - ج

(۲) ب - د - الف - ج

(۱) ب - ج - د - الف

۷۷- صحیح یا غلط بودن هریک از عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- منورالفکران برخلاف بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.

- اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول، به دلیل اسلام‌گریزی آنان بود.

- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.

- جاذبه روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی، پس از فروپاشی بلوک شرق شدت یافت.

(۴) ص - ص - غ - غ

(۳) غ - غ - ص - غ

(۲) غ - ص - ص - ص

(۱) غ - غ - غ - ص

۷۸- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) رهبران دینی پس از شکست در انقلاب مشروطه، از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به موضع مقاومت منفی بازگشتند و این موضع در مرجعیت شیعه تا شروع انقلاب اسلامی ادامه یافت.

(ب) انقلاب اسلامی هنگامی آغاز شد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را بر عهده داشت و روشنفکران چپ نیز در صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حضور داشتند.

(ج) فعالیت رقابت‌آمیز امام خمینی (ره) با اعتراض به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه آغاز شد و به صورت یک حرکت اصلاحی درآمد که حذف شاهنشاهی و تحقق حکومت اسلامی را دنبال می‌کرد.

(د) مشکل عدالتخانه این بود که رفتار عادلانه را به کسانی تحمیل می‌کرد که قدرت را با شمشیر قوم و عشیره یا حمایت دولت‌های استعمارگر به دست آورده بودند.

(۴) ص - غ - غ - ص

(۳) ص - ص - غ - غ

(۲) غ - ص - ص - ص

(۱) ص - غ - ص - غ

۷۹- به ترتیب، شباهت و تفاوت انقلاب اسلامی ایران با سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(۱) همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند. - انقلاب اسلامی ایران بیرون از

قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب، یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

(۲) انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی

اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند. - انقلاب اسلامی ایران برخلاف سایر انقلاب‌های قرن بیستم، جهت‌گیری ضداستعماری داشت و در جهت

از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کرد.

(۳) انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی

اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند. - انقلاب‌های آزادی‌بخش برخلاف انقلاب اسلامی ایران اغلب در مقابل بلوک شرق شکل می‌گرفتند و مورد

حمایت بلوک غرب بودند.

(۴) همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند. - انقلاب‌های آزادی‌بخش برخلاف

انقلاب اسلامی ایران اغلب در مقابل بلوک شرق شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک غرب بودند.

۸۰- عبارات زیر به ترتیب با کدام گزینه ارتباط دارند؟

- فروپاشی بلوک شرق، به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا شد.

- تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار در کشورهای غربی برای اشباع خلأ معنوی فرهنگ غرب.

- این نظریه رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی، نتیجه ورود مجدد دیگر فرهنگ‌ها به عرصه زندگی بشر معرفی می‌کرد.

- این فعالیت‌ها، تقلیدهای بدلی از انقلاب‌های مدرن بودند.

(۱) نظریه پایان تاریخ فوکویاما - هراس از جهان اسلام پس از فروپاشی بلوک شرق - نظریه جنگ تمدن‌ها - جنبش‌های عدالت‌خانه و تنباکو

(۲) نظریه جنگ تمدن‌ها - مقابله غرب با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است. - نظریه پایان تاریخ فوکویاما - جنبش‌های عدالت‌خانه و

تنباکو

(۳) نظریه پایان تاریخ فوکویاما - مقابله غرب با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است. - نظریه جنگ تمدن‌ها - انقلاب‌های آزادی‌بخش

قرن بیستم

(۴) نظریه جنگ تمدن‌ها - هراس از جهان اسلام پس از فروپاشی بلوک شرق - نظریه پایان تاریخ فوکویاما - جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم

روان‌شناسی سلامت
صفحه‌های ۱۸۶ تا ۲۰۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۸۱- کدام گزینه در رابطه با روان‌شناسی سلامت، نادرست است؟

- (۱) معرفی روش‌های مناسب زندگی و پیشگیری از بیماری‌های جسمی بر اساس یافته‌های روان‌شناسی، از اهداف روان‌شناسی سلامت است.
- (۲) در عبارت «آموزش الگوهای رفتاری سالم به کودکان، به منظور پایه‌ریزی شیوه زندگی سالم در طول زندگی آنان» به یکی از اهداف روان‌شناسی سلامت، که حفظ سلامتی و ارتقای آن است، اشاره شده است.
- (۳) یکی از اهداف روان‌شناسی سلامت که حفظ سلامتی و ارتقای آن است، بر افرادی متمرکز است که در معرض خطر بیماری، قرار گرفته‌اند.
- (۴) فرد در هر نقطه‌ای از پیوستار سلامت که قرار دارد باید بتواند جایگاه خود را حفظ کند؛ یعنی باید تلاش کند به نقطه‌ای پایین‌تر در سمت چپ پیوستار تنزل نکند.

۸۲- کدام گزینه بیماری‌های روانی را در نقش عامل یک مشکل جسمانی قرار داده است؟

- (۱) پدربزرگ آیلین، اخیراً دچار تغییراتی در رفتار خود شده و به اطرافیان خود بدبین شده است. پزشک معالج پس از معاینه، تغییرات او را به بیماری تحلیل‌برنده اعصاب مغز ربط می‌دهد.
- (۲) پویا همیشه سر کار قهوه می‌خورد تا سرحال بماند اما مدتی پس از مصرف، دچار تپش قلب و حالت تهوع می‌شود.
- (۳) فاطمه شروع به مصرف قرص آرام‌بخش می‌کند و مصرف بیش از حد آن قرص باعث ایجاد اختلالات بینایی و حرکتی در او می‌شود.
- (۴) حسین با علائمی از سردردهای متعدد به پزشک مراجعه می‌کند. پزشک پس از ۱۵ دقیقه گرفتن شرح حال، متوجه می‌شود که سردردهای حسین مربوط به استرس‌ها و فشارهای کاری شدید او بوده است.

۸۳- به ترتیب، درسی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه بیان شده است؟

- الف) متخصصان تغذیه معتقدند رژیم غذایی سالم باید حاوی سبزیجات زیادی باشد.
  - ب) متخصصان تغذیه معتقدند رژیم غذایی سالم باید حاوی روغن و چربی کمی باشد.
  - پ) افراد به تناسب شرایط (سن، جنس و موقعیت رشدی) رژیم غذایی متفاوتی دارند.
  - ت) با توجه به هرم غذایی، باید میزان شیر و لبنیات و گوشت، بیشتر از میوه‌ها باشد.
- (۱) نادرست - درست - درست - نادرست
- (۲) نادرست - درست - درست - نادرست
- (۳) درست - نادرست - درست - درست
- (۴) درست - نادرست - نادرست - درست

۸۴- در کدام گزینه گزاره مطرح شده پیرامون «فعالیت بدنی» کاملاً صحیح است؟

- (۱) همواره می‌توان از ورزش کردن، به عنوان یکی از روش‌های سازگارانه مقابله با فشار روانی استفاده کرد.
- (۲) افراد با انجام فعالیت‌های ورزشی سنگین می‌توانند اثر انواع فشارهای روانی را بر شرایط خود تعدیل کنند.
- (۳) ورزش کردن نه تنها باعث ارتقای سلامتی می‌شود، بلکه به کنترل و پیشگیری بیماری‌ها نیز کمک می‌کند.
- (۴) گاهی اوقات امکان از بین بردن مشکل در کوتاه‌مدت وجود ندارد.

۸۵- در هریک از ابیات زیر کدام یک از علائم فشار روانی رخ داده است؟

- من از ترس زمستان سمت آغوش تو می‌آیم / که با تو گل کند مفصل به مفصل استخوان‌هایم

- قرص سردرد و مسکن اثرش رفته و من / شده‌ام یک من بی‌تو که پر از درد سرم

- شعرهایم همه از حافظه‌ام پاک شدند / هرکجا حرف غزل بود تو را می‌خوانم

- خواهشی کردم بماند سیزده با من ولی / حجم اندوه مرا تا دید او هم شد به در

(۱) هیجانی - جسمانی - شناختی - رفتاری

(۲) جسمانی - هیجانی - شناختی - رفتاری

(۳) هیجانی - جسمانی - رفتاری - شناختی

(۴) هیجانی - رفتاری - شناختی - جسمانی

۸۶- درستی و نادرستی عبارتهای زیر، به ترتیب، کدام است؟

- گاهی نمی‌شود با روش‌های مقابله‌ای فشار روانی را حذف کرد.

- فراخوانی روش‌های مقابله با فشار روانی توسط یک فرد، مستلزم بر طرف ساختن یا تحمل موقعیت فشارآور است.

- در مقابله، عامل فشارآور، زندگی را از حالت عادی خارج می‌کند؛ لذا ضروری است خود را با آن سازگار کنیم.

- همه افراد در روبه‌رو شدن با موقعیت فشارآور، با روش‌های یکسان مقابله می‌کنند.

(۱) درست - نادرست - نادرست - درست

(۲) نادرست - نادرست - درست - درست

(۳) نادرست - درست - نادرست - درست

(۴) درست - نادرست - درست - نادرست

۸۷- در هر مورد، استفاده از چه راهبردی برای مقابله با استرس مناسب‌تر است؟

- امیر مدتی است که برای درس خواندن بی‌انگیزه شده است. او هر چه تلاش می‌کند نمی‌تواند منبع استرس را به درستی معین کند.

- مهسا و دوستانش به دلیل ریزش کوه در جاده گیر کرده‌اند. همه استرس دارند و به دنبال راهی هستند تا موقتاً حواس خود را از ریزش کوه پرت

کنند.

- شاگرد مکانیک به توصیه استاد خود، قطعه مورد نظر را تماماً باز می‌کند تا بفهمد چگونه باید از اول آن را بست.

- توصیه مشاور به دانش‌آموز، این است که برای بهبود حال روانی و کاهش استرس، پیاده‌روی ملایم داشته باشد.

(۱) استفاده از مهارت حل مسئله - تمرین آرام‌سازی خود - مشورت و راهنمایی گرفتن - ورزش و فعالیت بدنی

(۲) استفاده از مهارت حل مسئله - تمرین آرام‌سازی خود - استفاده از مهارت حل مسئله - استفاده از حس شوخ‌طبعی

(۳) مشورت و راهنمایی گرفتن - استفاده از حس شوخ‌طبعی - مشورت و راهنمایی گرفتن - استفاده از حس شوخ‌طبعی

(۴) مشورت و راهنمایی گرفتن - استفاده از حس شوخ‌طبعی - استفاده از مهارت حل مسئله - ورزش و فعالیت بدنی

۸۸- مشاور مدرسه وارد کلاس می‌شود و به دانش‌آموزان می‌گوید: «مطابق با دفترچه ثبت‌نام کنکور سراسری، امسال برای قبولی در رشتهٔ پرطرفدار X، علاوه بر رتبه و تراز خوب در کنکور، نیازمند یک مصاحبهٔ حضوری نیز می‌باشید». همه‌های در کلاس راه می‌افتد، سارا می‌گوید: «مشکلی نیست که آسان نشود / مرد باید که هراسان نشود». زهرا به خاطر آورد که وقتی می‌خواست برای قبولی در مدرسهٔ سمپاد آزمون بدهد نیز چنین تغییراتی پیش آمده بود و او به خوبی توانسته بود این تغییرات را مدیریت کند. مریم جملهٔ «هر کس تلاش کند به نتیجهٔ مطلوب خواهد رسید.» را تکرار می‌کند و باور پیدا می‌کند که از پس مصاحبه نیز برخواهد آمد. با توجه به این موقعیت فرضی، کدام گزینه درست است؟

(۱) در کل، سه روش سازگارانۀ بلندمدت به کار برده شد.

(۲) سارا و زهرا و مریم هم از روش‌های سازگارانه استفاده کردند و هم از روش‌های ناسازگارانه.

(۳) به ترتیب روش‌های مقابله‌ای به کار برده شده عبارت‌اند از: [کوتاه‌مدت - بلندمدت - کوتاه‌مدت]

(۴) در این موقعیت، مجموعاً دو روش مقابله‌ای به کار گرفته شده، که هردوی آن‌ها سازگارانه و کوتاه‌مدت بودند.

۸۹- هر کدام از عبارت‌های زیر به‌ترتیب، با کدام یک از موارد مطرح شده هم‌خوانی بیشتری دارد؟

- رضا دست از فعالیت برمی‌دارد و برای از بین بردن فشار روانی، تلاش نمی‌کند.

- نرگس بدون اینکه تلاش کند، منتظر است اتفاق خارق‌العاده‌ای رخ دهد.

- نیما هنگام رویارویی با فشار روانی، از لحاظ هیجانی، به شدت تحریک می‌شود؛ به‌طوری‌که بر هیجانات و رفتار خود کنترل ندارد.

(۱) منفعل بودن - در انتظار معجزه بودن - انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر و تأمل

(۲) مجبور بودن - در انتظار معجزه بودن - منفعل بودن

(۳) منفعل بودن - در انتظار معجزه بودن - استفاده از داروهای شیمیایی، دخانیات و سایر موارد مشابه

(۴) مجبور بودن - منفعل بودن - انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر و تأمل

۹۰- موارد ذکر شده در کدام گزینه، تماماً مربوط به تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت است؟

(۱) نماز خواندن به دانش‌آموزان کمک می‌کند آرامش ذهنی خود را حفظ کنند. - توصیه می‌شود افرادی که فشار روانی زیادی تجربه می‌کنند،

زیاد یاد خدا کنند. - رفتارهای معنوی به انسان‌ها کمک می‌کند روحیهٔ منفی خود را بهبود بخشند.

(۲) رفتن به مسجد و خواندن نماز جماعت حس خوبی را در افراد ایجاد می‌کند. - افراد دیندار در زندگی خود احساس آرامش بیشتری را تجربه

می‌کنند. - افرادی که خود را پایبند به یک مذهب می‌دانند، در مجموع زندگی سالم‌تری دارند.

(۳) شرکت در مراسمات مذهبی به افراد کمک می‌کند که سیستم ایمنی قوی‌تری داشته باشند. - فردی که مذهبی است با احتمال کمتری به

سمت غذاهای ناسالم می‌رود. - کسی که به خدا توکل می‌کند، سعی می‌کند سیگار مصرف نکند.

(۴) دین و مذهب یکی از مواردی است که افراد را از روابط نامشروع جنسی منع می‌کند. - مسلمانان به توصیهٔ پیامبر (ص)، ورزش را وارد سبک

زندگی روزانهٔ خود می‌کنند. - طبق آمار بیمارستان‌ها، تعداد بسیار کمی از افراد مذهبی دچار مسمومیت الکلی می‌شوند.

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیمان‌های تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۳/۱۲/۲۴

آزمون ۲۴ اسفند ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۱۱۰ سؤال (۷۵ سؤال اجباری + ۳۵ سؤال اختیاری)

ساعت ۹:۳۰ تا ۱۱ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲) و (۳)	۲۰	۹۱	۱۱۰	۲۰
۲	اختیاری (پیش روی سریع تر)	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۳	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۵
۴	اختیاری (پیش روی سریع تر)	تاریخ (۳)	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۵	انتخابی (زوج درس)	تاریخ (۱)	۵	۱۳۱	۱۳۵	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۳۶	۱۴۰	
۶	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۱	۱۴۵	۵
۷	اختیاری (پیش روی سریع تر)	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۶	۱۵۰	
۸	انتخابی (زوج درس)	جغرافیا (۱)	۵	۱۵۱	۱۵۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۵۶	۱۶۰	
۹	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰
۱۰	اختیاری (پیش روی سریع تر)	فلسفه دوازدهم	۵	۱۷۱	۱۷۵	۵
۱۱	اجباری	منطق	۵	۱۷۶	۱۸۰	۵
۱۲	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۱۳	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰

عربی (۳):
نِظَامُ الطَّبِيعَةِ
(درس ۴)
صفحه‌های ۵۳ تا ۷۰

عربی (۲):
اِرْجَمُوا ثَلَاثًا
لَا تَقْنَطُوا
درس‌های ۶ و ۷
صفحه‌های ۷۷ تا ۱۰۵

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۹۱ - ۹۹)

۹۱- **نهایی** ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا﴾:

(۱) به راستی که ما قرآن را بر تو قطعاً فروفرستادیم!

(۲) بی شک ما قرآن را بر تو فرستادیم، چه فرستادنی!

(۳) قطعاً ما بودیم که این قرآن را برایت نازل کردیم!

(۴) بدون شک قرآن توسط ما بر تو حتماً نازل شده است!

۹۲- «قَرَّرَ الْمُزَارِعُ أَنْ يَسْتَشِيرَ خَبِيرَ الزَّرَاعَةِ إِسْتِشَارَةً عَنْ سَبَبٍ تَعْرِضُ الْخَضِرَاوَاتُ فِي الْمَزْرَعَةِ لِلتَّلَفِ لَعَلَّهُ يَتَخَلَّصَ مِنْ هَذِهِ

المشكلة المؤلمة!»: کشاورز تصمیم گرفت که ....

(۱) با کارشناس کشاورزی حتماً درباره علت در معرض تلف قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه مشورت کند شاید او از این مشکل درداور خلاص شود!

(۲) درباره سبب در معرض نابودی قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه با کارشناس کشاورزی مشورت کند شاید او را از این مشکل دردناک خلاص کند!

(۳) حتماً سبب در معرض تلف قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه را از یک کارشناس کشاورزی جویا شود شاید او از این مشکل درداور خلاص شود!

(۴) در مشورت با کارشناس کشاورزی به علت در معرض نابودی قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه اشاره کند شاید از این مشکل دردناک خلاص گردد!

۹۳- **نهایی** «أَلَا وَ إِنَّ إِمَامَكُمْ قَدْ اِكْتَفَى مِنْ دُنْيَاهُ بِطِمْرِيهِ وَ مِنْ طُعْمِهِ بِقُرْصِيهِ!»:

(۱) هان! امامتان از دنیایش به جامه کهنه‌ای و از خوراکش به قرص نانی اکتفا کرده است!

(۲) آگاه باشید امامتان از دنیایش به دو جامه کهنه و از خوراکش به دو قرص نان بسنده کرده است!

(۳) آگاه باشید پیشوایتان از دنیایش به جامه‌ای کهنه و از خوراکش به دو قرص نان بسنده کرده است!

(۴) آگاه باشید پیشوایتان از دنیای خود به دو جامه کهنه و از غذای خود به یک قرص نان اکتفا کرده است!

۹۴- «ابنة رجلٍ كان يَحْمِي الأهل و العِرْض أُسْرَتْ فَحاولوا خروجها من العبوديّة و الأسر. كان أبوها من أعاجيب عصره!»:

(۱) دختر مردی اسیر شد که از خانواده و آبرو حمایت می کرد. پس بکوشید تا او را از بندگی و اسارت بیرون بیاورید. پدر او

شگفت‌انگیز روزگارش بود!

(۲) دختر مردی که از حامیان خانواده و ناموس بود، اسیر شد. پس تلاش کنید تا او را از بندگی و اسارت خارج کنید. پدر او از

شگفت‌انگیزان زمانه‌اش بود!

(۳) دختر مردی اسیر شد که از خانواده و ناموس پشتیبانی کرد. پس برای بیرون رفتنش از بندگی و اسارت تلاش کنید. پدرش

مایه شگفتی روزگار خود بود!

(۴) دختر مردی که از خانواده و آبرو حمایت می کرد، اسیر شد. پس برای خارج شدنش از بندگی و اسارت بکوشید. پدرش از

شگفت‌انگیزان روزگار خویش بود!

۹۵- «قد يتعدّي المواطنون على الطّبيعة تعدّي الظّالمين و إن استمرّ الوضع هكذا فسنشاهدُ المشاكلَ مشاهدَةً!»:

(۱) هموطنان گاهی ستمکارانه بر طبیعت دست‌درازی می‌کنند و اگر این وضع ادامه پیدا کند، حتماً مشکلاتی را مشاهده

خواهیم کرد!

(۲) ممکن است هموطنان بر طبیعت مثل ظالمان دست‌درازی کنند و اگر این چنین وضعی ادامه یابد، مشکلاتی را شاهد

خواهیم بود!

(۳) هم‌میهنان گاهی در طبیعت ظالمانه تجاوز کرده‌اند و اگر وضعیت این چنین استمرار یابد، قطعاً مشکلات را مشاهده خواهیم کرد!

(۴) گاهی هموطنان مانند ستمکاران بر طبیعت دست‌درازی می‌کنند و اگر وضع این گونه ادامه یابد، حتماً مشکلات را خواهیم دید!

۹۶- عَيْن الصّحيح:

(۱) عندما لم يكن قادراً على السّير و الكلام ساعدته الأمُّ! با اینکه قادر به حرکت و سخن گفتن نبود، به مادرش کمک کرد!

(۲) ستدّل الصّعابُ لِمَن يسعی و يعتمد على قُدراته! سختی خوار خواهد شد برای هرکس که تلاش می‌کند و بر توانایی‌های

خویش اعتماد می‌کند!

(۳) يتذكّر أهل القرية أنّ أبي كان يُفرّج عن المكروب و يُطعم المسكين! اهل روستا به یاد می‌آورند که پدرم اندوه غمگین را از

بین می‌برد و بیچاره را غذا می‌داد!

(۴) شخصٌ لم ييأس أمام الشّدائد التي أصيبَ بها، فله أجورٌ عظيمةٌ! شخصی که در مقابل سختی‌هایی که بدان دچار شده ناامید

نمی‌شود، برای او پاداش بزرگی است!

۹۷- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) نَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُعْطِينَا مَا يُحِبُّهُ: از خدا می‌خواهیم که آن چه را دوست داریم به ما بدهد!
- (۲) لَا يَرَى الْمُتَفَانِلُ الْمَصَاعِبَ إِلَّا فُرْصاً جَيِّدَةً فِي الْحَيَاةِ: خوش‌بین سختی‌ها را جز فرصت‌هایی نیکو در زندگی نمی‌بیند!
- (۳) مَنْ يَطْلُبُ حَيَاةَ هَادئَةٍ يَتَعَايَشُ مَعَ الْآخِرِينَ تَعَايُشاً: هرکس به دنبال آرامش در زندگی است با دیگران همزیستی می‌کند!
- (۴) بَحْثٌ عَدَدٌ مِنَ الْبَاحِثِينَ عَنْ حَيَاةِ الدَّلَافِينَ مُتَعَجِّبِينَ مِنْ مُسَاعَدَتِهَا لِلْإِنْسَانِ: تعدادی از پژوهشگران درباره زندگی دلفین‌ها تحقیق کردند و از کمک انسان به آن‌ها حیرت‌زده شدند!

۹۸- «خواهرانم دیروز به کتابخانه عمومی رفتند و تاکنون برنگشته‌اند!»: عَيْن الخطأ:

- (۱) ذَهَبَتْ أَخَوَاتِي إِلَى الْمَكْتَبَةِ الْعَامَّةِ أَمْسَ وَ مَا رَجَعْنَ حَتَّى الْآنَ!
- (۲) أَخَوَاتِي ذَهَبْنَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ الْعَامَّةِ أَمْسَ وَ مَا رَجَعْنَ حَتَّى الْآنَ!
- (۳) ذَهَبَتْ أَخَوَاتِي إِلَى الْمَكْتَبَةِ الْعَامَّةِ أَمْسَ وَ لَمْ رَجَعْنَ حَتَّى الْآنَ!
- (۴) أَخَوَاتِي ذَهَبْنَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ الْعَامَّةِ أَمْسَ وَ لَمْ يَرْجَعْنَ حَتَّى الْآنَ!

۹۹- عَيْنُ الْإِبْعَدِ عَنْ مَفْهُومِ الْآيَاتِ وَ الْأَحَادِيثِ:

- (۱) خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا! ستوده کسی کو میانه گزید
- (۲) ﴿ لَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعاً ﴾ تن خویش را آفرین گسترید
- (۳) ﴿ وَ أَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولاً ﴾ گر تو اندوهی به سر داری چه سود
- (۴) ﴿ ... يَقُولُونَ بِالسَّنْتِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ ﴾ حسبی الله گو، رها باید نمود
- (۳) ﴿ وَ أَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولاً ﴾ گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان
- (۴) ﴿ ... يَقُولُونَ بِالسَّنْتِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ ﴾ نگاه دار سر رشته تا نگه دارد
- ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست در حضرت کریم تمنا چه حاجت است

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۱۰۰ - ۱۰۴) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

تفید قِراءةِ کتبِ العقل، و تعدّ غذاءً له، و تمدّه بالتّجارب و المعارف و المعلومات الّتی یمكن أن تفیده فی الوقت الحاضر أو فی المستقبل، لذا یجب الحرص علی قِراءةِ کتبِ الجیّدة. و یقال إنّ کتبَ هم الأصدقاء الحقیقیون الذّین لا یخطئون أبداً، إنّ کتبَ لها تأثیر کبیر علی حیاة شخص، فقد تغیر مسار الحیاة و تسبّب أن ینجح المرء فی حیاة. من خلال کتبَ أيضاً یستطیع الإنسان أن یغوص فی خیاله و یرسم خیالاً لیعیش فیهِ و أيضاً یستطیع أن یسافر إلی المدن و یعرّف علی حضارتها بسهولة.

أفضل کتاب هو القرآن الکریم و أوّل آیة نزلت فی هذا کتاب قوله تعالی: ﴿ اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴾ ممّا یدلّ علی فوائد القِراءة للإنسان و فی ذلک کتاب قصص السّابقین و إخبار بالغیب و ما سیأتی، كما فیهِ من التّریبة و التّهنّیب للنّفس و کیفیة معاملة النّاس بالحسنى و اکتساب صفات الخیر!

۱۰۰- عَيْنَ الصَّحِيح: بَقْرَاءَةُ الْكُتُبِ قَدْ يَبْتَغِدُ الْمَرْءُ مِنَ الْوَاقِعِ . . .

- (۱) و لذلك يَتَغَيَّرُ مَسَارُ حَيَاتِهِ!
(۲) و لذلك يَطَّلَعُ عَلَى الْمُسْتَقْبَلِ!
(۳) لِأَنَّ الْكُتُبَ تَزِيدُ الْمَعْلُومَاتِ الَّتِي عِنْدَهُ!
(۴) لِأَنَّهُ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَصْنَعَ عَالَمًا خَيَالِيًّا!

۱۰۱- عَيْنَ الْخَطَأِ: (حَسَبَ النَّصِّ)

- (۱) هُنَاكَ أَسْرَارٌ فِي الْعَالَمِ وَ الْقُرْآنُ يُخْبِرُنَا عَنْهَا!
(۲) يَسْتَطِيعُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُسَافِرَ بِالْكِتَابِ إِلَى كُلِّ مَدِينَةٍ يُحِبُّهَا!
(۳) إِنَّ الْكُتُبَ تَجْعَلُ النَّاسَ نَاجِحِينَ وَ لَهَا تَأْثِيرٌ كَبِيرٌ فِي حَيَاتِهِمْ!
(۴) يُوَكِّدُ الْقُرْآنُ عَلَى مَوْضُوعِ الْقِرَاءَةِ وَلَمْ يُذَكِّرْ فِيهِ مَوْضُوعَ الْكِتَابَةِ!

۱۰۲- بِالنَّظَرِ إِلَى النَّصِّ: لِمَاذَا تُعَدُّ الْقِرَاءَةُ غَذَاءً لِلْعَقْلِ؟

- (۱) لِأَنَّهَا تَمْنَعُ الشَّخْصَ مِنَ النِّسْيَانِ!
(۲) لِأَنَّهَا تَجْعَلُ الشَّخْصَ يَعْشَى فِي الْخَيَالِ!
(۳) لِأَنَّهَا تُقَوِّى الْعَقْلَ وَ تَمُدُّهُ بِالْمَعْرِفَةِ وَ النَّجَارِ!
(۴) لِأَنَّهَا تُسَاعِدُ فِي التَّعَرُّفِ عَلَى الْحَضَارَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ!

■ عَيْنَ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۱۰۳ وَ ۱۰۴)

۱۰۳- « الْمَعْلُومَاتُ - الْحَاضِرُ - يُقَالُ - تُسَبِّبُ »:

- (۱) الْمَعْلُومَاتُ: جَمْعُ سَالِمٍ لِلْمَوْثِقِ - اسْمُ مَفْعُولٍ؛ مَأْخُوذٌ مِنْ مَصْدَرٍ مَجْرَدٍ ثَلَاثِي دُونَ حَرْفِ زَائِدٍ - مَعْرَبٌ
(۲) الْحَاضِرُ: اسْمُ فَاعِلٍ؛ مِنْ مَصْدَرٍ «حَاضِرٌ» - مَعْرَفٌ بِأَلٍ / صِفَةٌ، مَجْرُورٌ بِالتَّبْعِيَّةِ مِنْ مَوْصُوفِهَا بِعَلَامَةِ الْكُسْرَةِ
(۳) يُقَالُ: مُضَارِعٌ - لِلْمَفْرَدِ الْمَذْكَرِ الْغَائِبِ (= لِلْغَائِبِ) - مَجْرَدٌ ثَلَاثِي دُونَ حَرْفِ زَائِدٍ - مَجْهُولٌ / فِعْلٌ، وَ الْجُمْلَةُ فِعْلِيَّةٌ
(۴) تُسَبِّبُ: فِعْلٌ مُضَارِعٌ - مُزِيدٌ ثَلَاثِي، مِنْ بَابِ تَفْعُلٍ، وَ لَهُ حَرْفَانِ زَائِدَانِ - مَعْلُومٌ - مُتَعَدٍّ / فِعْلٌ وَ فَاعِلٌ، الْجُمْلَةُ فِعْلِيَّةٌ

۱۰۴- « يُسَافِرُ - يَتَعَرَّفُ - السَّابِقِينَ - الْحُسْنَى »:

- (۱) يُسَافِرُ: فِعْلٌ مُضَارِعٌ (مَعَادِلُ لِلْمُضَارِعِ الْإِلْتِزَامِيِّ فِي التَّرْجُمَةِ) - مُزِيدٌ ثَلَاثِي مِنْ بَابِ مِفَاعَلَةٍ، وَ لَهُ حَرْفُ زَائِدٍ - مَعْلُومٌ / فِعْلٌ وَ فَاعِلٌ
(۲) يَتَعَرَّفُ: مُضَارِعٌ (مَعَادِلُ لِلْمُضَارِعِ الْإِلْتِزَامِيِّ فِي التَّرْجُمَةِ) - لِلْمَفْرَدِ الْمَذْكَرِ - مُزِيدٌ ثَلَاثِي؛ اسْمُ فَاعِلِهِ: مُتَعَرَّفٌ / فِعْلٌ، وَ الْجُمْلَةُ فِعْلِيَّةٌ
(۳) السَّابِقِينَ: جَمْعُ سَالِمٍ لِلْمَذْكَرِ - اسْمُ فَاعِلٍ؛ حُرُوفُهُ الْأَصْلِيَّةُ: س ب ق - مَعْرَبٌ / صِفَةٌ، مَجْرُورٌ بِالتَّبْعِيَّةِ مِنْ مَوْصُوفِهَا بِعَلَامَةِ الْيَاءِ
(۴) الْحُسْنَى: مَفْرَدٌ مُؤَنَّثٌ - اسْمُ تَفْضِيلٍ، وَزْنُهُ: فُعْلَى، حُرُوفُهُ الْأَصْلِيَّةُ: ح س ن - مَعْرِفَةٌ - مَعْرَبٌ / مَجْرُورٌ بِحَرْفِ الْجَرِّ؛ بِالْحُسْنَى: جَارٌّ وَ مَجْرُورٌ

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۰۵ - ۱۱۰)

۱۰۵- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) صارَ كُلُّ مَكَانٍ مَمْلُوءٌ بِالْأَزْهَارِ الْجَمِيلَةِ!
- (۲) أَصْبَحَ الشَّاتَمُ نَادِماً مِنْ عَمَلِهِ الْقَبِيحِ!
- (۳) لَيْسَ الْكَذَّابُ مُحْتَرَمًا عِنْدَ النَّاسِ أَبَدًا!
- (۴) كَانَ رَسُولُ اللَّهِ أَسْوَدَ حَسَنَةً لِلْعَالَمِينَ!

۱۰۶- عین «اللام» على الأفعال الناقصة ليست للأمر:

- (۱) طَلَّابُ الْمَدْرَسَةِ لِيَكُونُوا جَاهِزِينَ لِلإِمْتِحَانِ الَّذِي سَيُقَامُ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ!
- (۲) لِأَصْبَحَ مُجَدِّدًا فِي أَدَاءٍ وَاجِبِي لِيَدْعُونِي أَصْدِقَائِي إِلَى فَرِيقِهِمِ الْعِلْمِيِّ!
- (۳) لِنُصِيرَ أَهْلَكَ الْكَبِيرَةَ مُدْرَسَةً فِي تِلْكَ الْجَامِعَةِ فَلْتَجْتَهِدِ اجْتِهَادًا أَكْثَرَ!
- (۴) أَحِبَّائِي لَنَكُنْ مُحْسِنِينَ إِلَى الْمَحْرُومِينَ حَتَّى لَا نُصْبِحَ فِي الشَّدَائِدِ وَحِيدِينَ!

۱۰۷- عین الصحيح: (في استخدام الأفعال المضارعة)

- (۱) يَا أَيْتَهَا النِّسَاءُ، إِجْمَعْنَ حَقَائِبَكُنَّ قَبْلَ أَنْ تَتَحَرَّكْنَ نَحْوَ السَّيَّارَةِ الَّتِي تَتَنَظَّرُكُنَّ!
- (۲) لَمْ يُمَارِسُوا الطَّلَّابُ نَشَاطًا حَرًّا فِي الصَّفِّ فِي الْحِصَّةِ الْآخِرَةِ فَتَرَكُوا الْمَدْرَسَةَ!
- (۳) أَسْرَعُوا أَفْلا يَعْلَمُونَ أَنَّ زَمَلَاءَكُمْ قَدْ خَرَجُوا مِنَ الصَّفِّ لِلْحُضُورِ فِي صَالَةِ الإِمْتِحَانِ!
- (۴) هَذَا جَوَّالٌ بِطَارِيئِهِ قَدْ يَفْرُغُ خِلَالَ ثَلَاثِ سَاعَاتٍ وَأَنَا لَمْ أَرَجِعِ الْبَائِعَ بَعْدَ شِرَائِهِ مَعَ الْأُسْفِ!

۱۰۸- عین الخطأ في إعراب خبر الأفعال الناقصة:

- (۱) مَعَ مَرُورِ الزَّمَنِ صَارَتِ الْأَوْضَاعُ لِجَمِيعِ الْمُواطِنِينَ صَعْبَةً جَدًّا!
- (۲) كَثِيرٌ مِنَ النَّاجِحِينَ أَثَارُوا إِعْجَابَنَا مَعَ أَنَّهُمْ كَانُوا مُعَوِّقُونَ!
- (۳) فِي تِلْكَ السَّنَوَاتِ أَصْبَحَتِ الشَّاعِرَةُ مَعْرُوفَةً فِي الْعَالَمِ!
- (۴) هَذَانِ الرَّجُلَانِ لَيْسَا مَوْظَفَيْنِ فِي تِلْكَ الْمَوْسَسَةِ!

۱۰۹- عین المؤكَّد ليس اسماً:

- (۱) لَا يَعْلَمُ أَسْرَارَ الْعَالَمِ الْغَامِضَةِ إِلَّا مَنْ يَتَفَكَّرُ عَنِ الْحَقِيقَةِ تَفَكُّراً عَمِيقاً!
- (۲) لَيْسَتْ فِي عَدَمِ وَصُولِنَا إِلَى بَعْضِ الْغَايَاتِ إِلَّا حِكْمَةٌ نَفْهَمُهَا بَعْدَ مَرُورِ الزَّمَنِ!
- (۳) إِنَّمَا يَصِلُ إِلَى النَّجَاحِ الشَّخْصُ الَّذِي يَعْتَمِدُ عَلَى نَفْسِهِ وَ لَا يَتَأَثَّرُ بِأَقْوَالِ الْآخَرِينَ!
- (۴) لَا أَسْمَحُ لِأَخِي الْأَصْغَرِ أَنْ يُسَافِرَ مَعَنَا فِي الصَّيْفِ لِأَنَّهُ لَمْ يُطَالِعْ دُرُوسَهُ مَطَالَعَةً!

۱۱۰- عین الخطأ للفراغات: (حسب قواعد المفعول المطلق)

- (۱) أَسْخَطْتَنِي أَعْمَالُ ابْنِي . . . فَأَرْجُو أَنْ يَهْتَدِيَ! (إسقاطاً)
- (۲) تَبَادَلَتِ مُفْرَدَاتُ كَثِيرَةٍ بَيْنَ اللِّغَاتِ فِي الْعَالَمِ . . .! (تبادلاً)
- (۳) لَعَلَّ الْبِكْتَرِيَا الْمُضْيِئَةَ تَحُولُ الظَّلَامَ إِلَى الضَّوِّ . . .! (تحولاً)
- (۴) خَرَجْتُ صَدِيقَتِي مِنَ الصَّفِّ قَبْلَ أَنْ تَسْتَمَعَ إِلَى الْمُعَلِّمَةِ . . . كاملاً! (إستماعاً)

یا الهی

درس ۵

صفحه‌های ۷۱ تا ۸۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم (۱۱۱ - ۱۱۵)

۱۱۱- «و لا تظلم كما لا تحب أن تظلم!»:

- (۱) به دیگری ظلم نکن همانطور که دوست نداری مورد ظلم واقع شوی!
- (۲) به کسی ستم نکن همانطور که خودت دوست نداری به تو ستم شود!
- (۳) ستم نکن همانطور که دوست نداری مورد ستم قرار گیری!
- (۴) ظلم نکن زیرا خودت دوست نداری مورد ستم واقع شوی!

۱۱۲- «أرجو أن يعينني ربي في أداء واجباتي و يمنحني القوة و الإرادة لتحقيق آمالي!»:

- (۱) امیدوارم که پروردگارم در انجام تکالیفم به من کمک کند و برای برآورده کردن آرزوهایم، به من توان و اراده ببخشد!
- (۲) امیدوارم پروردگارم من را در انجام وظایفم کمک کند و برای محقق کردن آرزوهایم، توان و عزم مرا افزایش دهد!
- (۳) امید است که پروردگارم در انجام تکالیف، یاور من باشد تا توان و اراده‌ام برای برآورده کردن آرزوهایم، زیاد شود!
- (۴) امید است پروردگارم در انجام وظایفم مرا یاری کند و به من نیرو و اراده ببخشد تا آرزوهایم محقق گردند!

۱۱۳- عین الصّحیح:

- (۱) لَنْ أُنْسَى نَصِيحَتَكَ الْقِيَمَةَ حِينَما كُنْتَ تَقُولُ: بُنَيْتِي الْعَزِيزَةُ عَلَيْكَ أَنْ تَكْهِيَ لِمِيلَتِكَ مَا تَكْهِي لِنَفْسِكَ!: نصیحت ارزشمندت را فراموش نخواهم کرد هنگامی که می‌گفتی: ای دخترک عزیزم تو باید برای همکارت ناپسند پنداری آنچه را برای خودت ناپسند می‌پنداری!
- (۲) إِنَّ الْبَخِيلَ الَّذِي يَعِيشُ فِي حَيَاتِهِ عِيشَ الْفُقَرَاءِ يُحَاسِبُ فِي الْآخِرَةِ مُحَاسِبَةَ الْأَغْنِيَاءِ!: بخیلی که یقیناً در زندگی فقیرانه زندگی می‌کند، در آخرت همانند ثروتمندان مورد حسابرسی قرار می‌گیرد!
- (۳) سَتُمْلَأُ صَدْرُنَا انْشِرَاحاً وَ أَفْوَهاً بِالْبَسْمَاتِ!: سینه‌های ما را از شادمانی و دهان‌هایمان را از لبخند پر خواهد کرد!
- (۴) أَيُّهَا الْمَوَاطِنُونَ الْعُظَمَاءُ حَافِظُوا عَلَى بَيْتِكُمُ الَّتِي فِيهَا رَوَابِطُ مُتَدَاخِلَةٍ بَيْنَ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ!: هان ای هموطنان بزرگوار، از محیطی که در آن روابط عمیق بین موجودات زنده وجود دارد، محافظت نمایید!

۱۱۴- عین الخطأ:

- (۱) و أنر عقلي و قلبي بالعلوم النَّافِعَاتِ!: و عقل و قلب مرا با دانش‌های سودمند نورانی کن!
- (۲) الموتُ يأتي بغتةً و القبرُ صندوقُ العملِ!: مرگ ناگهان می‌آید و گور، صندوق عمل است!
- (۳) و أكرهُ له ما تكره لك!: و ناپسند داشت آنچه را که تو ناپسند می‌شماری!
- (۴) إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ!: قطعاً ما تو را جانشینی در زمین قرار دادیم!

۱۱۵- عین عبارةً يختلف مفهومها:

- (۱) كما تُعامل تُعامل! (۲) لا يُحيط المكر السيئ إلا بأهله!
- (۳) استبَحْ من غيرك ما تستبحه من نفسك! (۴) أحبب للناس ما تحب لنفسك!

۱۱۶- عَيْنِ الْخَطِّ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَ مَنْ ذُرِّيَّتِي!
 (۲) وَ اَحْمِنِي وَ اَحْمِ بِلَادِي مِنْ شُرُورِ الْحَادِثَاتِ!
 (۳) وَ لَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ!
 (۴) وَ اسْتَقْبَحْ مِنْ نَفْسِكَ مَا تَسْتَقْبِحُهُ مِنْ غَيْرِكَ!

۱۱۷- مَا هُوَ الصَّحِيحُ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ؟

- (۱) أَيُّهَا الْأَخْوَانُ جَالِسُوا الْحُكَمَاءَ لَا الْأَغْنِيَاءَ!
 (۲) أَيْتَهَا الْإِخْوَةُ حَافِظِي عَلَى الْبَيْئَةِ الَّتِي تَعِيشِينَ فِيهَا!
 (۳) يَا الطَّالِبُونَ فِي ثَانَوِيَّتِنَا تَعَلَّمُوا دُرُوسَكُمْ بِدَقَّةٍ!
 (۴) يَا سَاكِنِي الْبِلَادِ عَلَيْكُمْ أَلَّا تَتْرُكُوهَا لِأَنَّ الْبِلَادَ تَحْتَاجُ إِلَيْكُمْ!

۱۱۸- عَيْنِ الْعِبَارَةِ الَّتِي حُدِّثَتْ فِيهَا أَدَاةُ النَّدَاءِ:

- (۱) بَنَتِي الصَّغُورَى قَدْ تُسَاعِدُ بَعْضَ الزَّمِيلَاتِ لِحَلِّ مَشَاكِلِهِنَّ الدَّرَاسِيَّةِ عَبْرَ الْإِنْتَرْنِتِ!
 (۲) بَنَتِي الْعَزِيزَةُ سَاعِدْنِي فِي أُمُورِي بِمَا أَنْتِي أَصْبَحْتُ عَاجِزًا جَدًّا!
 (۳) بَنَتِي السَّاعِيَةِ سَاعَدْتَنِي فِي أُمُورِي الصَّعْبَةِ مُشْتَاقَةً!
 (۴) بَنَتِي أَصْبَحْتُ حَزِينَةً بِسَبَبِ فَشْلِهَا فِي الْمِبَارَاةِ!

۱۱۹- عَيْنِ ضَمِيرِ «الْيَاءِ» يُمَكِّنُ أَنْ يُبَدَّلَ إِلَى الْكَسْرِ:

- (۱) لَا تَفْتَحِي النَّافِذَةَ مَرِيْمَ لِأَنَّ الْجَوَّ بَارِدٌ وَ مُمْطَرٌ!
 (۲) أَصْدِقَائِي عَزَمُوا أَنْ يَقْضُوا أَيَّامَ فَرَاحَتِهِمْ خَارِجَ الْمَدِينَةِ!
 (۳) بَنَاتِي اجْتَمَعْنَ حَتَّى يَحْتَفِلْنَ بِوِلَادَةِ طِفْلِي الصَّغِيرِ!
 (۴) صَدِيقَتِي مَا أَحْسَنَ كَلَامِكَ عِنْدَمَا تَتَكَلَّمِينَ مَعِي!

۱۲۰- عَيْنِ مَا فِيهِ أُسْلُوبُ النَّدَاءِ:

- (۱) إِلَهِنَا أَرْسَلَ عَلَيْنَا الْمُرْسَلِينَ لِيَهْدُونَا إِلَى طَرِيقِ الْحَقِّ!
 (۲) أَحِبَّائِي نَسْتُودِعُكُمْ اللَّهَ وَ نَرْجُو لَكُمْ حَيَاةً مَلِيئَةً بِالنَّجَاحِ!
 (۳) رَبَّنَا أَعْطَى لَنَا نِعَمَهُ الظَّاهِرَةَ وَ الْخَفِيَّةَ فَلَعَلَّنَا نَشْكُرُهُ شُكْرًا أَكْثَرَ!
 (۴) مَعْلَمُنَا الْمَحْبُوبُ يُرْشِدُكُمْ وَ يُشَجِّعُكُمْ إِلَى مُوَاصَلَةِ دِرَاسَتِكُمْ مُجْتَهِدِينَ!

درس دهم: انقلاب اسلامی
درس یازدهم: استقرار و تثبیت
نظام جمهوری اسلامی
صفحه‌های ۱۲۷ تا ۱۵۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۲۱- کدام یک از عبارت‌های زیر، نادرست است؟

الف) در بهمن سال ۱۳۴۱، شاه اصول شش‌گانه‌ای را با عنوان انقلاب سفید به تصویب دولت رساند و مورد استقبال دولت‌های آمریکا، انگلستان و شوروی قرار گرفت.

ب) بعد از قیام پانزده خرداد، هدف مبارزه تغییر کرد و سرنگونی رژیم پهلوی هدف نهایی مبارزان شد و حضور امام خمینی در صحنه مبارزه سبب شد که بسیاری از روحانیون به مبارزات سیاسی روی آوردند.

ج) در آستانه محرم سال ۱۳۴۲، امام خمینی به سخنرانان مذهبی سفارش کرد که در مراسم‌های مختلف، خطر اسرائیل را برای مردم توضیح دهند و آسیب‌های واردشده بر جامعه اسلامی و مراکز دینی را بازگو کنند.

د) بعد از آنکه امام خمینی در سخنرانی پرشوری به تصویب قانون مصونیت قضایی و سیاسی اتباع آمریکایی مقیم ایران اعتراض کردند، دستگیر و به کشور عراق تبعید شدند.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ج» و «د» (۳) «د» و «الف» (۴) «ب» و «ج»

۱۲۲- کدام یک از تعاریف زیر درباره گروه‌هایی که به مبارزه مسلحانه روی آورده بودند، درست بیان شده است؟

الف) هیئت‌های مؤتلفه اسلامی: این گروه پس از تبعید امام خمینی، مبارزه مسلحانه و ترور سران حکومت پهلوی را محور کار خود قرار دادند و یکی از اعضای این گروه به نام محمد بخارایی، نخست‌وزیر وقت، جمشید آموزگار را ترور کرد.

ب) سازمان چریک‌های فدایی خلق: این گروه از همان ابتدا با الهام از افکار مارکسیستی، به مبارزه مسلحانه روی آوردند و تعدادی از آن‌ها در درگیری با مأموران رژیم یا در زندان به قتل رسیدند.

ج) سازمان مجاهدین خلق: گروهی از جوانان عضو جبهه ملی بودند که به جنگ مسلحانه روی آوردند و در آغاز تفکر اسلامی داشتند ولی به مرور زمان، دچار انحراف فکری شدند و به مارکسیسم تمایل پیدا کردند.

د) حزب ملل اسلامی: این گروه با آرمان برپاکردن حکومت اسلامی، به نبرد مسلحانه روی آورد اما اعضای آن پیش از هر اقدامی دستگیر و روانه زندان شدند.

(۱) «ج» و «د» (۲) «الف» و «ب» (۳) «ب» و «د» (۴) «ج» و «الف»

۱۲۳- درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. (به ترتیب)

الف) شاه به تبعیت از سیاست‌های آمریکا، اوضاع زندانیان را بهبود بخشید و به مطبوعات اجازه انتقادات محدود و ملایم از خود را داد.

ب) گرامی‌داشت نام و یاد دکتر شریعتی که به دست ساواک کشته شد، اعتراضی به نگرش مارکسیستی مجاهدین و حکومت بود.

پ) فاصله روزافزون حکومت پهلوی از ملت ایران در سال ۱۳۵۶ به بیشترین حد خود رسید و ضدیت این حکومت با اسلام و معنویت آشکار شده بود.

ت) امام خمینی پیش از تبعید به نجف، مبانی حاکمیت دینی را ترسیم کرده بود و در دوران تبعید ایشان، مساجد و دانشگاه‌ها کانون مبارزه با رژیم پهلوی به‌شمار می‌رفتند.

۱) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۲) درست - نادرست - نادرست - نادرست

۳) نادرست - نادرست - درست - درست

۴) درست - درست - درست - نادرست

۱۲۴- **نهایی** هر کدام از عبارات‌های زیر، به ترتیب به وظایف کدام یک از نهادهای انقلابی اشاره دارد؟

الف) حمایت از محرومان و مستضعفان

ب) عمران، آبادانی و رفع محرومیت از روستاها

ج) پاسداری از آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب

د) حفظ نظم و امنیت و دستگیری سران جنایتکار رژیم پهلوی

۱) کمیته امداد امام خمینی - جهاد سازندگی - کمیته انقلاب اسلامی - سپاه پاسداران

۲) جهاد سازندگی - بنیاد مسکن - سپاه پاسداران - دادگاه‌ها و دادرهای انقلاب اسلامی

۳) کمیته امداد امام خمینی - جهاد سازندگی - سپاه پاسداران - کمیته انقلاب اسلامی

۴) جهاد سازندگی - بنیاد مسکن - کمیته انقلاب اسلامی - سپاه پاسداران

۱۲۵- **نهایی** کدام گزینه نادرست است؟

۱) مهم‌ترین توطئه‌ها و تلاش‌هایی که دشمنان علیه جمهوری اسلامی ایران انجام دادند ایجاد آشوب و ناامنی و ترور شخصیت‌ها و مردم انقلابی بود.

۲) ایجاد آشوب و ناامنی، باعث یکپارچگی و زندگی مسالمت‌آمیز اقوام ایرانی در کردستان، خوزستان و سیستان شد.

۳) آیت الله استاد مطهری عضو سرشناس شورای انقلاب و از یاران نزدیک امام خمینی بود.

۴) فعالیت سازمان مجاهدین خلق در راستای پراکنده‌ساختن احساس خسارت و ترس از دشمنان و ناامیدی در ذهن ایرانیان است.

درس یازدهم: استقرار و تثبیت
نظام جمهوری اسلامی
درس دوازدهم: جنگ تحمیلی و
دفاع مقدس
صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۶۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

تاریخ (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۲۶- کدام گزینه در مورد «نفوذ» به عنوان یکی از راه‌های مقابله با انقلاب اسلامی نادرست است؟

- (۱) نفوذ می‌تواند علاوه بر اینکه مربوط به یک شخص و موردی باشد، جمعی و جریانی نیز باشد.
  - (۲) هزینه نظامی در این روش بسیار کاهش می‌یابد و هدف مورد نظر، بدون آنکه خود بفهمد طعمه دشمنان قرار می‌گیرد.
  - (۳) نفوذ جمعی و جریانی، در مواردی که جریان مورد هدف قرار گرفته از موقعیت سیاسی یا مذهبی یا اقتصادی خاصی برخوردار باشند، تأثیرگذاری چند برابری خواهد داشت.
  - (۴) ایجاد جریان‌های فکری مخالف با ارزش‌های موجود در جامعه، از پیامدهای جدی نفوذ جمعی و جریانی است.
- ۱۲۷- صحیح و غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

الف) واگذاری مقام فرماندهی کل قوا، ریاست شورای انقلاب و ریاست جمهوری به بنی‌صدر توسط امام خمینی صورت گرفت.

ب) با شروع جنگ تحمیلی بنی‌صدر، نیروهای سپاه پاسداران را در تنگنای مالی و تسلیحاتی قرار داد.

ج) محمدجواد باهنر به همراه نخست‌وزیر خود در انفجار دفتر ریاست جمهوری توسط منافقین در ۸ شهریور ۱۳۶۰ به شهادت رسیدند.

د) هنگام بروز اختلاف بین مجلس و شورای انقلاب، به فرمان حضرت امام، مجمع تشخیص مصلحت به این اختلاف رسیدگی می‌کند.

(۱) ص - ص - ص - غ (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - ص - غ - ص (۴) غ - ص - غ - غ

۱۲۸- کدام یک از گزینه‌های زیر از اهداف و انگیزه‌های صدام برای تحمیل جنگ بر ایران نیست؟

(۱) تضعیف و نابودی انقلاب اسلامی و جلوگیری از انتشار افکار انقلابی در بین مردم عراق

(۲) رسیدن به رهبری جهان عرب و ایفای نقش ژاندارمی در منطقه

(۳) جدایی جزایر چهارگانه بوموسی، خارک و تنب بزرگ و کوچک و جدایی استان خوزستان از ایران

(۴) حاکمیت بر آبراه مهم اروندرود و تسلط بر خلیج فارس

۱۲۹- رزمندگان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در چه زمانی و در کدام عملیات اسکله‌های عراق را منهدم و نیروی دریایی صدام را نابود کردند؟

(۱) اواخر جنگ تحمیلی - عملیات مروارید

(۲) نخستین ماه‌های جنگ تحمیلی - عملیات بیت‌المقدس

(۳) اواخر جنگ تحمیلی - عملیات بیت‌المقدس

(۴) نخستین ماه‌های جنگ تحمیلی - عملیات مروارید

۱۳۰- کدام گزینه در ارتباط با رهبری امام خمینی در دفاع مقدس، به ترتیب درست می‌باشد؟

الف) مهم‌ترین اقدام امام خمینی

ب) تدبیر رهبری امام خمینی

پ) اهتمام فراوان امام خمینی

(۱) تحول در روح و روان جوانان ایرانی - تأمین بودجه جنگ - تمسک به مفاهیم جهاد و شهادت

(۲) درخواست شرکت در جبهه نبرد و دفاع از ایران از تمام قشرهای ملت - حمایت از بالابردن کیفیت و کمیت امکانات و تجهیزات نظامی - تقویت

بنیه دفاعی

(۳) یادآوری حماسه عاشورا - طراحی و انجام عملیات زمینی، هوایی و دریایی - تمسک به مفاهیم جهاد و شهادت

(۴) تحول در روح و روان جوانان ایرانی - حمایت از بالابردن کیفیت و کمیت امکانات و تجهیزات نظامی - تقویت بنیه دفاعی

فصل سوم: ایران در
عصر باستان
(درس‌های ۱۳ تا ۱۶)
صفحه‌های ۱۱۸ تا ۱۵۲

Four Venn diagrams illustrating the relationship between 'Raj' (Raj) and 'Hunar' (Skill) in different contexts. Each diagram has two overlapping circles labeled (1) and (2). The intersection represents the common ground between the two concepts.

- Diagram 1 (Top Left):**
  - Circle (1): وجود نقش برجسته‌هایی در سطح نقش برجسته‌های دوره قبل
  - Circle (2): ظریف و پر نقش و نگار بودن پارچه‌های ابریشمی
  - Intersection: رواج هنر نقاشی و نگارگری
- Diagram 2 (Top Right):**
  - Circle (1): رواج یافتن هنر گچ‌بری
  - Circle (2): خلق آثار زیبا در عرصه بافندگی
  - Intersection: گسترش شهرنشینی
- Diagram 3 (Bottom Left):**
  - Circle (1): رونق هنر مجسمه‌سازی متأثر از هنر یونانی
  - Circle (2): برخورداری هنرمندان از موسیقی و منزلت و امتیازات ویژه
  - Intersection: رواج فلزکاری
- Diagram 4 (Bottom Right):**
  - Circle (1): رواج هنر سفالگری
  - Circle (2): وجود ظروف دارای نقش و نگارهای زیبا
  - Intersection: گسترش قابل توجه شهر و شهرنشینی

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۳۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید.

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام
تا پایان صفویه
فصل چهارم: اروپا در قرون
وسطا و عصر جدید
(درس‌های ۱۳ تا ۱۶)
صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۸۶

۱۳۶- پیرامون سلسله صفویه، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) شاه تهماسب در طول دوران پادشاهی خود، با اتخاذ تدابیر و سیاست‌های مناسب داخلی و خارجی، توانست پایه‌های حکومت صفوی را تثبیت و تحکیم کند.
- (۲) شاه صفی، نوه و جانشین شاه عباس اول، از تعادل روحی و سلامت عقل بهره کافی نداشت و دستور به قتل سردار باکفایتی مانند امام‌قلی خان، حاکم فارس داد.
- (۳) پس از مرگ شاه تهماسب، در دوران کوتاهی از پادشاهی شاه عباس دوم و سلطان محمد خدابنده، دوباره حکومت صفوی دچار هرج و مرج و بی‌ثباتی سیاسی شد.
- (۴) اروپاییان در عصر صفوی قادر به تحمیل اهداف خود به این دولت نبودند و صفویان با اقتدار از روابط با اروپا در جهت اهداف خود سود می‌بردند.

۱۳۷- در مقایسه وضعیت علمی در ایران دوره صفوی و اروپا در محدوده سال‌های ۱۰۰۰ تا ۱۳۰۰ میلادی، کدام مورد درست است؟

- (۱) در ایران معارف مذهبی گسترش یافت، اما در اروپا الهیات مسیحی رونق خود را از دست داد.
- (۲) در هر دو دوره به علوم تجربی توجه چندانی نمی‌شد، اما معارف مذهبی و الهیات گسترش و رونق یافت.
- (۳) در هر دو دوره متون کهن پزشکی متعلق به سده‌های پیشین مانند شفاء ابوعلی سینا تدریس می‌شد.
- (۴) در اروپا سبک تحقیق ریاضی بنیان گذاشته شد، اما در ایران به علوم ریاضی و مهندسی توجه چندانی نمی‌شد.
- ۱۳۸- کدام یک از عبارات‌های زیر درباره «آثار و پیامدهای جنگ‌های صلیبی» نادرست است؟
- الف) مسلمانان در جنگ‌های صلیبی پیروز شدند، اما خسارات جانی و مالی زیادی متحمل شدند.
- ب) جنگ‌های صلیبی باعث انتقال دستاوردهای گوناگون تمدن اسلامی، به‌ویژه دستاوردهای علمی و فرهنگی مسلمانان به اروپا شد.
- ج) بر اثر جنگ‌های صلیبی، برخی از بنادر مهم اروپایی در دریای مدیترانه رونق گذشته خود را از دست دادند.

(۱) فقط «ج» (۲) «ج» و «ب» (۳) «ب» و «الف» (۴) «الف» و «ج»

۱۳۹- چند عبارت نادرست است؟

- الف) در قرن ۱۴ میلادی هنگامی که فرهنگ قرون وسطایی بر سراسر اروپا سیطره داشت، گروهی از نویسندگان و اندیشمندان ایتالیایی هدایت جریان فکری و فرهنگی جدیدی به نام رنسانس را برعهده داشتند.
- ب) بورژواها با ایجاد انجمن‌ها و شوراهای مختلف نقش مؤثری در اداره امور شهرها به عهده گرفتند.
- ج) یکی از وجوه مهم تفکر در دوره رنسانس که ریشه در فرهنگ روم باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و توانایی‌های او بود.
- د) معماران عصر رنسانس ساختمان‌های رم باستان را سرمشق خود قرار دادند و الگوی معماری بناهای باستانی را به‌کار بستند.
- ه) آثار هنری دوره رنسانس از لحاظ موضوع و سبک با آثار هنری دوره قرون وسطا به کلی متفاوت است.

(۱) یک مورد (۲) دو مورد (۳) سه مورد (۴) چهار مورد

۱۴۰- کدام گزینه، درباره ترتیب زمانی رویدادها (از قدیم به جدید) در عصر رنسانس و قرون جدید، درست آمده است؟

- (۱) اختراع تلسکوپ توسط گالیله ← ارائه نظریه کوپرنیک ← کشف دماغه امیدنیک توسط پرتغالی‌ها
- (۲) انتقادات انسان‌گرایان به کلیسا ← تشکیل مذهب پروتستان ← اختراع دستگاه چاپ توسط یوهانس گوتنبرگ
- (۳) کشف قاره آمریکا توسط کریستف کلمب ← ارائه اعتراضات مدون مارتین لوتر به کلیسا ← تشکیل مذهب پروتستان
- (۴) کشف عملکرد قلب و چگونگی گردش خون توسط ویلیام هاروی ← ارائه نظریه کوپرنیک ← اختراع تلسکوپ توسط گالیله

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس پنجم: ویژگی‌ها و انواع

مخاطرات طبیعی

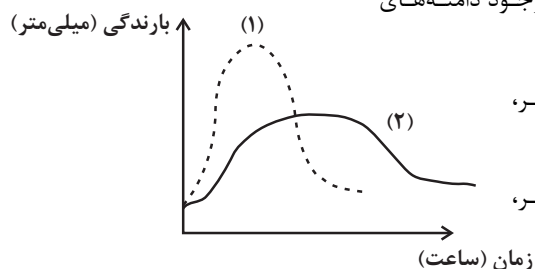
(از حرکات دامنه‌ای تا پایان درس)

درس ششم: مدیریت

مخاطرات طبیعی

(تا پایان مدیریت سیل)

صفحه‌های ۹۳ تا ۱۰۶

۱۴۱- با توجه به نمودار زیر، کدام گزینه به مطلب کاملاً درستی پرداخته است؟

(۱) منحنی (۱) بیش از منحنی (۲) می‌تواند زمینه‌ساز زمین‌لغزش باشد و از سوی دیگر، پوشش گیاهی متراکم تضعیف‌کننده احتمال وقوع این پدیده است.

(۲) منحنی (۲) بیش از منحنی (۱) می‌تواند زمینه‌ساز زمین‌لغزش باشد و از سوی دیگر، وجود دامنه‌های یکپارچه و یک‌دست تضعیف‌کننده احتمال وقوع این پدیده است.

(۳) منحنی (۱) بیش از منحنی (۲) می‌تواند زمینه‌ساز زمین‌لغزش باشد و از سوی دیگر، پوشش گیاهی متراکم تقویت‌کننده احتمال وقوع این پدیده است.

(۴) منحنی (۲) بیش از منحنی (۱) می‌تواند زمینه‌ساز زمین‌لغزش باشد و از سوی دیگر، وجود دامنه‌های یکپارچه و یک‌دست تقویت‌کننده احتمال وقوع این پدیده است.

۱۴۲- خطرات خشکسالی بیش‌تر از خشکی است؛ زیرا ...

(۱) خشکسالی منجر به کمبود غیر منتظره بارش و ذخیره آبی در یک منطقه می‌شود؛ به طوری که ممکن است از چند ماه تا چند سال تداوم پیدا کند.

(۲) در خشکسالی، میزان ریزش‌های جوی کمتر از میانگین بارش منطقه می‌شود و سبب می‌شود تا گیاهان نتوانند نیاز آبی خود را برطرف کنند و در نتیجه منجر به از بین رفتن آنان می‌شود.

(۳) پوشش گیاهی یا زندگی جانوری هر منطقه با نوع آب و هوای آن سازگار شده است و وقتی بارش یک منطقه از میانگین کمتر می‌شود، موجودات زنده نمی‌توانند با شرایط جدید سازگار شوند.

(۴) در صورت عدم کنترل و مدیریت خشکسالی، می‌تواند آسیب‌های جبران ناپذیری اعم از تلفات انسانی به بار آورد و محصولات کشاورزی را از بین ببرد.

۱۴۳- کدام گزینه از پیامدهای خشکسالی نمی‌باشد؟

(۱) مهاجرت ساکنان مناطقی که دچار خشکسالی شده‌اند به سایر مکان‌ها و تخلیه‌شدن روستاها

(۲) افزایش ریزگردها و حرکت آن‌ها به سمت سکونتگاه‌ها و به وجود آوردن گرد و غبار

(۳) گرم شدن آب و هوای کره زمین و بی‌نظمی‌های بارش در نتیجه بروز خشکسالی در مناطق مختلف

(۴) کاهش یا از بین رفتن محصولات کشاورزی و بروز قحطی و گرسنگی و به وجود آمدن تلفات جانی و مالی در اثر این اتفاق

۱۴۴- کدام یک از موارد زیر، پیرامون مدیریت و نشانه‌های وقوع زمین‌لرزه نادرست است؟

(الف) در صورتی که لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها متوقف شوند، امکان تجمع انرژی بیشتر می‌شود و در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین‌لرزه شدیدتری رخ می‌دهد.

(ب) تغییر اندازه فاصله بین شکستگی‌های پوسته زمین به وسیله دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار و عکس‌های هوایی و تصاویر ماهواره‌ای بررسی می‌شود.

(ج) امروزه با استفاده از وسایل پیشرفته مانند سیستم‌های هشدار لرزه‌ای، می‌توان علائم را قبل از وقوع زلزله دریافت و وقوع آن را اطلاع‌رسانی نمود.

(د) پیش از وقوع زمین‌لرزه ممکن است در اثر فشار بر لایه‌های پوسته و گوشته زمین، سطح آب زیرزمینی بالا یا پایین برود یا ترکیبات شیمیایی آن‌ها تغییر یابد.

(۴) «د» و «ب»

(۳) «الف» و «ج»

(۲) «ب» و «الف»

(۱) «ج» و «د»

۱۴۵- تفاوت روش‌های سازه‌ای و غیرسازه‌ای برای مدیریت پیش از وقوع سیل در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

(۱) کمربودن تأثیرات نامطلوب بر محیط زیست در روش‌های غیرسازه‌ای

(۲) انجام اقدامات پیشگیرانه در جهت مدیریت سیل

(۳) استفاده از محاسبات آماری و تخمین اندازه‌گیری در روش‌های سازه‌ای

(۴) ایجاد بناهایی برای کاهش تأثیرات سیل بر مردم

درس ششم: مدیریت
مخاطرات طبیعی
فنون و مهارت‌های
جغرافیایی (۳)
صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

جغرافیا (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۴۶- کدام گزینه تعداد گزازه‌های نادرست در زمینه زمین لغزش و مدیریت آن در متن زیر را بیان می‌کند؟

«زمین‌لغزش‌ها گستره‌ای بالا دارند. خسارت‌های آن فراگیر و تلاش برای به حداقل رسانیدن ضررهای ناشی از آن ضروری است و این امر نیازمند اقدامات مدیریتی در سه مرحله قبل از وقوع، حین وقوع و بعد از وقوع زمین‌لغزش است.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۴۷- کدام گزینه درباره پدیده خشکسالی و مدیریت آن، نادرست است؟

- (۱) بخش کوچکی از سطوح کشاورزی کشورمان، بارندگی بیشتر از ۵۰۰ میلی متر در سال دارند و در نتیجه به آبیاری نیاز ندارند.
- (۲) از جمله راهکارهای مدیریت خشکسالی، کاشت گیاهان مقاوم به خشکی و محصولاتی است که به آب کمتری نیازمندند.
- (۳) مدیریت فاضلاب‌ها و پساب‌ها به نحوی که امکان استفاده مجدد از آب‌ها را فراهم سازد، می‌تواند به کاهش خشکسالی منجر شود.
- (۴) جمع‌آوری آب باران در استخرهای مصنوعی و افزایش نفوذدهی، باعث تشدید پدیده خشکسالی و تبعات آن می‌شود.

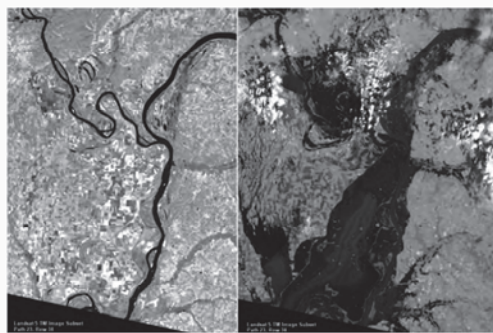
۱۴۸- با توجه به نشانه‌های وقوع احتمالی زمین‌لرزه، کدام گزینه درست است؟

- (۱) دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، تداوم لرزش‌های کوچک زمین را ثبت می‌کنند.
- (۲) در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، ترکیب شیمیایی آب قنات‌ها تغییر می‌کند.
- (۳) در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب چاه‌ها به‌طور منظم بالا و پایین می‌رود.
- (۴) دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، توقف لرزش‌ها را پس از تخلیه یکباره انرژی ثبت می‌کنند.

۱۴۹- نرم‌افزار گوگل ارث بیشتر با کدامیک از فنون و مهارت‌های جغرافیایی پیوند دارد و تصاویر حاصل از آن به چه صورت است؟

- (۱) سنجش از دور - اغلب شامل همه پدیده‌هایی است که با چشم دیده نمی‌شود اما طیف مرئی آن‌ها دریافت می‌شود.
- (۲) سامانه موقعیت‌یاب جهانی - اغلب شامل همه پدیده‌هایی است که با چشم دیده نمی‌شود اما طیف مرئی آن‌ها دریافت می‌شود.
- (۳) سنجش از دور - اغلب در طیف مرئی تهیه و پدیده‌هایی را نشان می‌دهد که در سطح زمین قابل مشاهده‌اند.
- (۴) سامانه موقعیت‌یاب جهانی - اغلب در طیف مرئی تهیه و پدیده‌هایی را نشان می‌دهد که در سطح زمین قابل مشاهده‌اند.

۱۵۰- تصاویر زیر با کدامیک از موارد استفاده از سنجش از دور در مطالعات مخاطرات طبیعی بیشترین ارتباط را دارد؟

- (۱) با مقایسه زمانی تصاویر ماهواره‌ای می‌توان تغییرات محیطی را در زمان‌های متوالی بررسی کرد و مناطق در معرض مخاطره را شناسایی نمود.
- (۲) از طریق تصاویر ماهواره‌ای ما می‌توانیم جهت حرکت سامانه‌های باران‌زا و زمان دقیق رسیدن آن‌ها به هر منطقه را حداقل چند روز قبل پیش‌بینی کنیم.
- (۳) از طریق تصاویر ماهواره‌ای می‌توانیم موقعیت گسل‌های لرزه‌خیز را شناسایی کنیم و با استفاده از اقدامات پیشگیرانه مناسب، اثرات مخرب زلزله را کاهش دهیم.
- (۴) به کمک تصاویر ماهواره‌ای می‌توان جابه‌جایی مواد سطح دامنه‌ها و حرکت توده‌های زمین‌لغزش را به‌طور دقیق اندازه‌گیری کنیم.

فصل سوم: جغرافیای

انسانی ایران

(درس‌های ۹ و ۱۰)

صفحه‌های ۷۸ تا ۱۰۰

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۱۵۱ تا ۱۵۵ «یا» به سؤالات ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران

۱۵۱- کدام گزینه پیرامون شکل‌گیری و گسترش سکونتگاه‌ها درست است؟

(۱) در شکل‌گیری سکونتگاه‌ها، آب بیشترین اهمیت را داشته است و همواره در تمایل انسان به کار کشاورزی و دامداری و اسکان دائمی او نقش مهمی داشته است.

(۲) سکونتگاه‌ها نه تنها به عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان تلقی می‌گردند، بلکه انسان هویت خود را از آن اخذ کرده است.

(۳) با ساکن شدن انسان در یک مکان، اولین سکونتگاه‌ها پدید آمد و افزایش جمعیت در آن سکونتگاه‌ها، زمینه‌ساز ایجاد سکونتگاه‌های روستایی شد.

(۴) شهر باستانی بیشاپور، در شمال غربی کازرون قرار دارد و در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود و تا قرن هفتم آباد و مسکونی بود.

۱۵۲- کدام گزینه، به‌ترتیب با شکل سکونتگاه‌های روستایی در «منطقه ساحلی استان گیلان» و «امتداد مسیر رود کارون در استان خوزستان» مطابقت دارد؟

(۴) پلکانی - میدانگاهی

(۳) طولی - پراکنده

(۲) پلکانی - خطی

(۱) خطی - طولی

۱۵۳- با توجه به معیار کلان‌شهربودن در ایران و آمار جمعیت کلان‌شهرهای ایران در سال ۱۳۹۵ و نقش سکونتگاه‌ها، کدام گزینه درست است؟

(۱) شهر تهران کلان‌شهر است، اما شهر شیراز کلان‌شهر نیست و هر دو نقش دانشگاهی دارند.

(۲) شهر مشهد کلان‌شهر است اما شهر قم کلان‌شهر نیست و هر دو نقش زیارتگاهی دارند.

(۳) شهرهای بوشهر و انزلی هر دو کلان‌شهر نیستند و هر دو نقش بندری دارند.

(۴) شهرهای اصفهان و اراک هر دو کلان‌شهر هستند و هر دو نقش صنعتی دارند.

۱۵۴- کدام گزینه نادرست ذکر شده است؟

(۱) کشاورزی به‌دلیل بهره‌مندی صحیح از مواهب الهی مانند آب و خاک در اقتصاد کشور نقش بسیار مهمی دارد.

(۲) اختلاف شدید درجه حرارت در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات زراعی شده است.

(۳) جمعیت عشایری کمتر از ۲ درصد از جمعیت کشور است و سهم آنان از تولیدات پروتئینی کمتر از سهمشان از واحد دامی است.

(۴) با توجه به روند روبه رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی ماهر و تنوع اقلیمی و عرض جغرافیایی وضعیت مناسبی برای پرورش انواع دام فراهم می‌کند.

۱۵۵- پژوهشگری به مطالعه نحوه توزیع معادن و زیرساخت‌های صنعتی در ایران پرداخته است. کدام یک از گزینه‌های زیر می‌تواند بخشی از نتیجه پژوهش وی باشد؟

(۱) براساس اطلاعات موجود، توزیع صنایع در ایران تا حد زیادی تابع پراکندگی توان و ظرفیت‌های محیطی طبیعی بوده است.

(۲) می‌توان دریافت که در نیمه شمالی کشور در قیاس با میانگین کشوری، زیرساخت‌های صنعتی توسعه مطلوبی نداشته‌اند.

(۳) با بررسی پراکندگی صنایع در نیمه غربی کشور، واضح است که زیرساخت‌ها باید متناسب با امکانات طبیعی و انسانی این مناطق توسعه چشمگیری یابند.

(۴) در نواحی شرقی کشور، توسعه زیرساخت‌های صنعتی هماهنگ با معادن و مواد اولیه غنی نبوده است و نسبت به میانگین کشوری، نیازمند توسعه است.

فصل چهارم: نواحی سیاسی

(درس‌های ۹ تا ۱۱)

صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۵۲

جغرافیا (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۵۱ تا ۱۵۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.

۱۵۶- کدام گزینه، با توجه به «الگوی مدیریت سیاسی فضا» از وجوه شباهت دو کشور عراق و انگلستان به‌شمار می‌آید؟

(الف) حکومت مرکزی، نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط‌دهنده دارد.

(ب) نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری، متمرکز است.

(ج) مناطق خودمختار، اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای دارند.

(د) قوانین آموزش و پرورش و دوره‌های تحصیلی در نواحی مختلف، متفاوت است.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۱۵۷- به‌ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با مرز طبیعی کوه، رودها و دریا صحیح است؟

(۱) رشته‌کوه پیرنه، حد فاصل فرانسه و آلمان به‌عنوان رشته‌کوه مرزی قرار دارد. - ارون‌دود مرز میان ایران و عراق را معین می‌کند - منطقه انحصاری اقتصادی، منطقه‌ای قبل از دریای سرزمینی است.

(۲) برای تعیین خط مرزی در امتداد رشته‌کوه‌ها خط‌الرأس کوه‌ها در نظر گرفته می‌شود. - در رودهای قابل کشتی‌رانی تالوگ بهترین خط مرزی است. - خط مینا پایین‌ترین حد جزر در دریاست.

(۳) خط منصف خطی است که از متصل کردن نوک بلندترین نقاط کوهستان به یکدیگر به‌وجود می‌آید. - خط‌الرأس خطی است که عمیق‌ترین نقاط رودخانه را به یکدیگر متصل می‌کند. - آب‌های پشت خط مینا، دریای سرزمینی نام دارند.

(۴) گاهی برای تعیین خط مرزی از امتداد ارتفاعاتی که میان دو کشور قرار گرفته است استفاده می‌کنند. - در روش تعیین مرز به صورت خط منصف فاصله از هر دو ساحل به یک اندازه است. - منطقه نظارت منطقه‌ای است میان آب‌های داخلی و دریای سرزمینی

۱۵۸- کدام گزینه متن زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«کشورهای اتحادیه اروپا، در امور ... از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند و آن‌ها به منظور ... اخذ ویزا را لغو کرده‌اند و افراد برطبق پیمان ... آزادانه و بدون نیاز به ویزا به این کشورها می‌توانند سفر کنند.»

(۱) برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی - تبعیت از یک نظام مدیریتی مشترک - شنگن

(۲) سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط زیست - تسهیل رفت و آمد مردم به برخی کشورهای عضو به منظور زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه‌گذاری - شنگن

(۳) برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی - تسهیل رفت و آمد مردم به برخی کشورهای عضو به منظور زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه‌گذاری - آسه آن

(۴) سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط زیست - تبعیت از یک نظام مدیریتی مشترک - آسه آن

۱۵۹- با بررسی موارد زیر، کدام گزینه با نظریه ژئوپلیتیک آن، مطابقت دارد؟

(الف) جنگ تحمیلی عراق علیه ایران به‌دلیل محدودیت‌های کشور عراق در دسترسی به سواحل خلیج فارس

(ب) تبدیل شدن کشور انگلستان به یک قدرت دریایی به‌دلیل دسترسی به آب‌های آزاد و موقعیت جزیره‌ای

(ج) موقعیت آسیب‌پذیر لهستان به‌دلیل مجاورت داشتن با دو کشور روسیه و آلمان در دوره‌هایی از تاریخ

(۱) مورد «الف» برخلاف موارد «ب» و «ج»، با نظریه هلفورد مکی‌ندر

(۲) مورد «الف» همانند موارد «ب» و «ج»، با نظریه هلفورد مکی‌ندر

(۳) مورد «ب» برخلاف موارد «الف» و «ج»، با نظریه آلفرد ماهان

(۴) مورد «ب» همانند موارد «الف» و «ج»، با نظریه آلفرد ماهان

۱۶۰- کدام گزینه مطابق با عبارت زیر، تدوین و تنظیم شده است؟

«در جنگ ژاپن و چین، چین نیروها و تدارکاتش را به غرب کشور خود انتقال داد.»

(۱) کشورهای کوچک که نیروی نظامی مناسب اما کمبود فضا دارند، در فعالیت‌های دفاعی خود، مشکل کمتری دارند.

(۲) وسعت زیاد اگر با کمبود جمعیت و نواحی کوهستانی همراه باشد در امور دفاعی، مشکلاتی به وجود می‌آورد.

(۳) وسعت زیاد امری مطلوب است و برای کشوری که نیروی نظامی کافی داشته باشد، نقش مثبتی دارد.

(۴) موقعیت ریاضی در افزایش یا کاهش قدرت و کیفیت عملیات نظامی یک کشور بی‌تأثیر است.

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس دهم: دوره میانی
درس یازدهم: دوران متأخر
صفحه‌های ۷۸ تا ۹۶

۱۶۱- **نهایی** نقطه مشترک دانشمندان علوم طبیعی و شیخ‌الرئیس چیست؟

- (۱) پیوند عقلانی امور جزئی در نگاهی کلی به جهان هستی
- (۲) شمول دایره مطالعه و تحقیق
- (۳) درک طبیعت به عنوان مرتبه‌ای از هستی
- (۴) به‌کارگیری روش تجربی در تحقیق در روابط میان پدیده‌ها

۱۶۲- کدام مورد درباره شیخ‌الرئیس فلسفه درست است؟

- (۱) روش فلسفه مشائی را وارد جهان اسلام کرد و به اوج رساند و تدوین و تنظیم نمود.
- (۲) فداشدن برخی موجودات به نفع کل طبیعت را خلاف نظام احسن می‌دانست.
- (۳) معتقد بود شدت آشکاربودن می‌تواند به حدی باشد که باعث پنهانی شود.
- (۴) مطالعه تجربی امور را برای نزدیک‌شدن به خداوند مفید نمی‌دانست.

۱۶۳- **نهایی** بنا بر دیدگاه‌های موردپذیرش در مکتب حکمت اشراق، کدام گزاره نادرست است؟

- (۱) هر واقعیتی «نور» است، اما نه نور مطلق، بلکه درجه‌ای است از نور.
- (۲) بحث و استدلال را برای مطالعه مسائل وجود، کافی نمی‌داند.
- (۳) همه مباحث شیخ اشراق پیرامون نور و مراتب آن و ظلمت و درجات آن سازمان یافته است.
- (۴) از نظر شیخ اشراق، تفاوت موجودات، در میزان بهره‌مندی از قوای عقلانی است.

۱۶۴- **نهایی** کدام یک از گزینه‌های زیر از نظرات قطب‌الدین رازی در مورد حکمت اشراق نیست؟

- (۱) کشف و شهود، صرفاً اساس فلسفه تدوین‌شده توسط سهروردی نبوده است.
- (۲) حکمت اشراق از ظهور و تابش انوار عقلی بر نفس انسان‌های کامل به دست آمده است.
- (۳) اساس فلسفه اشراق همراهی کشف و شهود است.
- (۴) عقل بر شهود تعالی دارد.

۱۶۵- بر اساس دسته‌بندی جویندگان معرفت از منظر شیخ اشراق، کدام مورد درست است؟

- (۱) دسته اول تنها بر اساس مبانی عقلی حرکت می‌کنند و از شهود بی‌بهره‌اند.
- (۲) دسته چهارم از استدلال محض و شهود محض گذشته‌اند و این دو را توأمان دارند.
- (۳) دسته‌های دوم و سوم به یک اندازه در کشف حقیقت مشارکت دارند، اما روش‌های متفاوتی دارند.
- (۴) دسته دوم در حقیقت همان اهل شهود هستند که مبانی نظری را به شهود عملی پیوند زده‌اند.

۱۶۶- بر اساس مبانی حکمت متعالیه ملاصدرا، کدام یک از گزاره‌های زیر به درستی مفهوم «وحدت حقیقت وجود» را تبیین می‌کند؟

- (۱) وجود به صورت متکثر و جدا از هم در مراتب مختلف هستی ظاهر می‌شود و حقیقت مشترکی ندارد.
- (۲) حقیقت وجود، واحد و بسیط است؛ اما در مراتب مختلف هستی به صورت شدید و ضعیف ظاهر می‌شود.
- (۳) وحدت حقیقت وجود، تنها در موجودات مجرد معنا پیدا می‌کند و شامل موجودات مادی نمی‌شود.
- (۴) مراتب‌داشتن وجود به این معناست که هر مرتبه از وجود، حقیقتی کاملاً مستقل و جدا از سایر مراتب دارد.

۱۶۷- کدام عبارت از مبانی فلسفی ملاصدرا به دست نمی‌آید؟

- (۱) هر ماهیتی با تعینی خاص در جهان است و از این تعین، مفهوم وجود به دست می‌آید.
- (۲) چیزی که منجر به تفاوت اشیا می‌شود، سبب اشتراک آن‌ها نیز هست.
- (۳) واقعیت خارجی امری واحد است. این حقیقت واحد همان اصل وجود است و اشیا و موجودات مختلف در اصل وجود با یکدیگر وحدت دارند.
- (۴) وجود، حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد، دارای مراتب و درجاتی است.

۱۶۸- کدام عبارت درباره اصول و مبانی فلسفی حکمت متعالیه درست نیست؟

- (۱) پیش‌نیاز فلسفی ورود به مبحث اصالت وجود، فهم مغایرت ذهنی وجود و ماهیت است.
- (۲) ملاصدرا در بحث وحدت حقیقت وجود، به اثبات برهانی تجربه شهودی خود پرداخت.
- (۳) مطابق نظر صدرالمتألهین، «وجود» عامل وحدت و «ماهیت» عامل کثرت در جهان پیرامونی ما است.
- (۴) در اندیشه ملاصدرا، اصل وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت از تجمیع «مراتب‌داشتن وجود» و «وحدت حقیقت وجود» حاصل می‌شود.

۱۶۹- صدرالمتألهین با اثبات کدام اصل فلسفی توانست به درک بلندی از آیه شریفه «هم او هم اول است و هم آخر و هم ظاهر است و هم باطن و او به

هر چیزی علیم است» برسد؟

(۱) اصالت وجود	(۲) مراتبی بودن وجود	(۳) وحدت حقیقت وجود	(۴) فقر وجودی

۱۷۰- این مفهوم در حکمت متعالیه که «هر مرتبه‌ای از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است» با کدام بیت از شاعران

پارسی گوی ایران زمین ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

(۱) در هزاران جام گوناگون، شرابی بیش نیست	گرچه بسیارند انجم، آفتابی بیش نیست
(۲) حُسن روی تو به یک جلوه که در آینه کرد	این همه نقش در آئینه اوهام انداخت
(۳) که یکی هست و هیچ نیست جز او	وحدده لا اله الا هو
(۴) وجود اندر کمال خویش جاری است	تعین‌ها امور اعتباری است

درس یازدهم: دوران متأخر
درس دوازدهم: حکمت معاصر
صفحه‌های ۸۷ تا ۱۱۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فلسفه دوازدهم - پیش‌روی سریع‌تر

۱۷۱- کدام یک از موارد زیر از اصلی‌ترین تلاش‌های حکمای معاصر ایران نمی‌باشد؟

- (۱) تلاش برای گذر از رکود فلسفی دوران
- (۲) نقد و کنار گذاشتن آرای فیلسوفان قدیمی
- (۳) ارائه نظرات نوین و متناسب با مسائل روز
- (۴) احیای مکاتب پیشین در حکمت اسلامی

۱۷۲- کتاب «مصباح‌الهدایه» مربوط به موضوع ... است و هنگام ورود علامه طباطبایی به قم اندیشه‌های ... در حال گسترش بود.

- (۱) عرفان - اگزیستانسیالیسم و پراگماتیسم
- (۲) عرفان - مارکسیسم و ماتریالیسم
- (۳) تفسیر قرآن - مارکسیسم و ماتریالیسم
- (۴) تفسیر قرآن - اگزیستانسیالیسم و پراگماتیسم

۱۷۳- چرا بزرگان حوزه در زمان امام خمینی مخالف فلسفه صدرایی بودند؟

- (۱) زیرا فلسفه صدرایی را فاقد قوت کافی برای بررسی مسائل فلسفی می‌دانستند.
- (۲) چون که آنان صدرا را تنها یک عارف تلقی می‌کردند و به شأن فلسفی او آگاهی نداشتند.
- (۳) زیرا عقاید فلسفی صدرا برخلاف عقاید فلسفی مکتب مشاء و اشراق بود.
- (۴) به این دلیل که عقاید فلسفی ملاصدرا از دیدگاه آنان با عقاید اسلامی موافقت و مطابقت نداشت.

۱۷۴- در مورد صاحب حکمت متعالیه کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- (۱) در سال ۹۷۹ هجری شمسی در شیراز به دنیا آمد.
- (۲) استفاده از محضر میرداماد را بر حلقه درس شیخ بهایی، با توجه به تحقیقات خویش اولویت داد.
- (۳) ایشان بنیان‌گذار حوزه فلسفی اصفهان بود.
- (۴) عزیمت به قم مؤخر از رسیدن به مقام استادی توسط ایشان بود.

۱۷۵- در کدام گزینه اقدامات انجام‌شده توسط نویسنده کتاب «المیزان» به درستی ذکر نشده است؟

- (۱) روش‌های ابتکاری خودش را از جمله روش تفسیر قرآن به قرآن را به طلاب می‌آموخت.
- (۲) روش وی در تألیف کتاب بعدها مورد تقلید استادان دیگر از جمله شهید مطهری قرار گرفت.
- (۳) کتاب رسالت تشیع در جهان امروز حاصل مذاکرات یک فیلسوف اروپایی با ایشان است.
- (۴) بعضی از تألیفات ایشان دال بر این ادعا است که می‌توان فلسفه‌ای را تبیین کرد که پاسخگوی نیازهای ما در همین عصر باشد.

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

قضیه شرطی و قیاس استثنایی

سنجشگری در تفکر

(درس‌های ۹ و ۱۰)

صفحه‌های ۸۳ تا ۱۲۳

۱۷۶- در کدام قضیه هم از نفی و هم از اثبات طرفین می‌توان به نتیجه مطلق رسید؟

- (۱) یک شیء واحد جسمانی یا غیرسبز است یا غیرآبی.
(۲) فردا یا سه‌شنبه است یا چهارشنبه.
(۳) این یا لکه نجاست است یا نیست.
(۴) فلان میوه در یخچال یا موز است یا پرتقال.

۱۷۷- کدام قضیه شرطی از نوع منفصل مانعةالرفع است؟

- (۱) این موجود یا انسان است یا غیرحیوان.
(۲) این مقدار پیوسته یا مثلث است یا غیرشکل.
(۳) این موجود یا غیرانسان است یا حیوان.
(۴) در شهر آورد این هفته لیگ برتر یا استقلال پیروز می‌شود یا پرسپولیس.

۱۷۸- فرض کنید کسی بدون ذکر دلایلی بگوید:

«این محصول کیفیت فوق‌العاده‌ای دارد و اگر از آن استفاده نکنید، مشکلات زیادی برای شما پیش خواهد آمد.» این جمله شامل کدام دو مغالطه است؟

- (۱) مغالطه توسل به احساسات و بزرگ‌نمایی
(۲) مغالطه تعمیم شتابزده و مسموم کردن چاه
(۳) مغالطه تله‌گذاری و بزرگ‌نمایی
(۴) مغالطه مسموم کردن چاه و توسل به احساسات

۱۷۹- کدام عبارت درباره انواع مغالطه‌هایی که در اثر عوامل روانی ایجاد می‌شوند، نادرست است؟

- (۱) دستیابی به مناصب بالا از طریق تملق، ناشی از مغالطه توسل به احساسات است.
(۲) هدف از مغالطه تله‌گذاری، بازداشتن مخاطب از قبول یک نظر است.
(۳) در صورتی که گوینده، در ابتدا دلایل منطقی بیان نماید و سپس جهت اقناع شنونده از عوامل روانی استفاده کند، دچار مغالطه نشده است.
(۴) با نسبت دادن ویژگی‌های «شایسته» و «ناشایسته» به پیروان یک نظریه بدون ذکر دلیل به‌ترتیب از مغالطه «تله‌گذاری» و «مسموم کردن چاه» استفاده کرده‌ایم.

۱۸۰- کدام تحلیل از مکالمه زیر دقیق‌تر است؟

«آرش: کسی که پولی قرض می‌دهد، نباید بعد از گذشت زمان به بهانه تورم و بالا رفتن قیمت‌ها، مقدار بیشتری پول طلب کند چون رباخواری به منزله اعلان جنگ با خداست.»

شایان: اگر این‌طور است، پس آن شکایت قضایی را از بدهکار پدرت پس بگیر! او ۴۰ سال پیش ۱۰۰ هزار تومان از پدرت قرض کرده و یک واحد آپارتمان خریده بود. من این ۱۰۰ هزار تومان را الان به تو می‌دهم تا دیگر طلبی نداشته باشی.»

- (۱) هدف آرش از این سخن، کشف حقیقت است ولی شایان با مغالطه به او پاسخ می‌دهد.
(۲) آرش عمدتاً از فنون خطابه استفاده کرده ولی شایان روش‌های جدل‌کردن را ترجیح داده است.
(۳) سخن آرش بر خلاف حرف شایان، برای همراه کردن مخاطب ناآشنا با مفاهیم اولیه اقتصاد کاربرد دارد.
(۴) آرش از مغالطه در اثر عوامل روانی استفاده کرده است و شایان با فنون اقناع، مغالطه‌اش را بی‌اثر ساخته است.

چیستی انسان (۲)
انسان، موجود اخلاقی گرا
(درس‌های ۱۰ و ۱۱)
صفحه‌های ۷۶ تا ۹۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۸۱- طبق آرای فلاسفه مسلمان، اعتقاد به کرامت انسانی و ارزش‌های اخلاقی با کدام دیدگاه درباره انسان سازگار است؟

- (۱) نیاز به اجتماع و قانون و اخلاق، به سبب نیازهای طبیعی پیدا شده است.
- (۲) انسان به جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با سایر حیوانات ندارد.
- (۳) خداوند آسمان‌ها و زمین را برای انسان آفریده است.
- (۴) انسان موجودی صرفاً زمینی و مادی است.

۱۸۲- شیخ اشراق معتقد است که نفس با ... به کمال خود و به مشرق عالم ... می‌شود.

- (۱) گذر از مشرق عالم - نزدیک‌تر
- (۲) کسب نورانیت بیشتر - نزدیک‌تر
- (۳) تعقل و تفکر - دورتر
- (۴) جدایی از نورالانوار و تعقل در این جدایی - دورتر

۱۸۳- کدام گزینه بیانگر وجه اشتراک نظر ابن‌سینا و ملاصدرا است؟

- (۱) ظرفیت روح، بی‌پایان می‌باشد.
- (۲) نتیجه تکامل جسم، ایجاد تدریجی روح است.
- (۳) روح، موجودی زمینی نیست بلکه غیرمادی است.
- (۴) وقتی بدن صاحب همه اندام‌ها شود، روح به او عطا می‌شود.

۱۸۴- کدام گزاره به اعتقاد صدرالمتهالین در باب ماهیت انسان اشاره ندارد؟

- (۱) ماهیت انسان، ثمره اعمال اختیاری اوست.
- (۲) روح، نتیجه رشد و تکامل جسم است.
- (۳) روح انسان از جنس موجودات مجرد است.
- (۴) ماهیت انسان منحصر در نتیجه ارتباطش با خداوند ساخته می‌شود.

۱۸۵- نسترن در رشته مامایی درس می‌خواند. او معتقد است نوزاد را نباید بلافاصله بعد از تولد از مادر دور کرد زیرا عشق او به مادرش می‌تواند باعث

آرامشش شود. کدام تحلیل از عقیده او، مطابق فلسفه ابن‌سینا است؟

- (۱) دیدگاه نسترن در تضاد با نظر ابن‌سینا است، زیرا جنین تا به دنیا نیاید، دارای بُعدی نمی‌شود که بتواند عشق‌ورزی کند.
- (۲) باور نسترن، امتناع فلسفی ندارد، زیرا جنین می‌تواند از اوایل دوران بارداری، صدای مادر را بشنود و تأثیر روانی بپذیرد.
- (۳) نظر نسترن می‌تواند درست باشد، زیرا ممکن است ارتباطات روحی انسان‌ها به قبل از تعلق روح به بدن مربوط باشد.
- (۴) عقیده نسترن نادرست است، زیرا نوزاد تا لحظه تولد، غیر از خود وجود نفس، هیچ چیز بالفعل نفسانی ندارد.

۱۸۶- کدام عبارت به نظریه افلاطون درباره معیار فضیلت، مربوط می‌شود؟

- (۱) فضیلت مساوی با سعادت است.
- (۲) آن‌چه که باعث سعادت آدمی می‌شود آراستگی به فضایل چهارگانه است.
- (۳) فعل اخلاقی نتیجه سعادت‌مندی انسان است.
- (۴) سعادت همان اعتدال قواست.

۱۸۷- دیدگاه اخلاقی فلاسفه مسلمان با کدام یک از گزینه‌های زیر انطباق دارد؟

- (۱) شناخت فضایل و رذایل به تنهایی عامل ترک رذیلت یا تمایل به کسب فضیلت نیست.
- (۲) اگر خدا ما را به کسب فضایل ترغیب و از رذایل منع نماید، عمل به فضیلت و ترک رذیلت قطعی است.
- (۳) علاوه بر شناخت فضایل و رذایل، پشتوانه خدا باعث می‌شود رذایل بر فضیلت‌ها رجحان یابند.
- (۴) با ترغیب انسان به کسب فضایل و ممانعت از رذایل و تعیین پاداش و مجازات، قطعاً انسان هویت خود را بر مبنای امور خیر می‌سازد.

۱۸۸- بازگو کردن فلسفه اخلاق کانت در کدام گزینه نمایان است؟

- (۱) اخلاقی‌بودن یا نبودن یک فعل بر اساس غایت آن تعیین می‌شود.
- (۲) بدون توجه به سعادت انسان نمی‌توان اخلاقی‌بودن یک فعل را تعیین کرد.
- (۳) فعل اخلاقی یعنی رعایت اعتدال میان قوای مختلف انسان و رسیدن به عدالت.
- (۴) نمی‌توانیم فعلی را اخلاقی بدانیم که انجامش را تنها برای خودمان جایز می‌دانیم.

۱۸۹- کدام یک از گزینه‌های زیر از نظر فلاسفه مسلمان، پاسخ درستی برای سؤال پایین نیست؟

«چرا انسان با این که می‌داند رذیلت بد است اما گاهی به جای انتخاب فضیلت، رذیلت را انتخاب می‌کند؟»

- (۱) هر انسانی به دنبال کسب فضیلت است، اما گاهی با کسب رذایل احساس لذت می‌کند.
- (۲) ریشه آن در تلاقی بین تمایلات حیوانی و فضایل انسانی است.
- (۳) به دلیل این که بین تمایلات حیوانی و فضایل انسانی نمی‌تواند نقطه اشتراکی باشد.
- (۴) گاهی خواسته‌های حیوانی و مادی انسان قوی‌تر از مابقی خواسته‌هایش است.

۱۹۰- کدام عبارت بیانگر دیدگاه فیلسوفان مسلمان درباره معیار فعل اخلاقی است؟

- (۱) زمانی انسان به سوی فضایل اخلاقی حرکت می‌کند که عقل خود را حاکم بر شهوت و غضب قرار دهد.
- (۲) انسان‌ها فطرتاً گرایش به نیکی‌ها و بدی‌ها دارند اما انتخاب فضایل و عمل به آن‌ها چندان آسان نیست.
- (۳) شناخت فضایل و رذایل و علاقه انسان به فضایل باعث کسب فضیلت‌ها و ترک رذیلت‌ها می‌شود.
- (۴) عامل قطعی انسان مختار برای گزینش اعمال فضیلت‌گرایانه اعتقاد به خداوند است.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

اقتصاد در خانواده

(درس‌های ۱۲ تا ۱۴)

صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۶۰

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۹۱- فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود، با مبلغ باقی‌مانده، ۱۰۰۰۰ ورقه سهام به ارزش هر ورقه ۲۵۰ هزار تومان خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۳۲۰ میلیون تومان فروخت. اگر درآمد او فقط از بازار بورس باشد و کل هزینه‌هایش در سال گذشته ۳۰ میلیون تومان شده باشد، پاسخ صحیح پرسش‌های زیر کدام است؟

الف) مبلغ باقی‌مانده فرد برای خرید سهام چند میلیون تومان بوده است؟

ب) هر ورقه سهام، چند تومان سوددهی داشته است؟

ج) خمس سالیانه این فرد چند میلیون ریال است؟

(۲) ۳۲۰ - ۳۲۰,۰۰۰ - ۸۰

(۱) ۲۵۰ - ۷۰,۰۰۰ - ۸۰

(۴) ۲۹۰ - ۷۰,۰۰۰ - ۸

(۳) ۲۵۰ - ۳۲۰,۰۰۰ - ۸

۱۹۲- برای خرید مقایسه‌ای، به‌ترتیب رعایت کدام مراحل لازم و ضروری است؟

(۱) تعریف معیارها - تعریف مسئله - فهرست گزینه‌ها - تصمیم‌گیری - ارزیابی

(۲) ارزیابی - تعیین معیارها - تصمیم‌گیری - تعریف مسئله - فهرست گزینه‌ها

(۳) تعریف مسئله - فهرست گزینه‌ها - ارزیابی - تعیین معیارها - تصمیم‌گیری

(۴) تعریف مسئله - فهرست گزینه‌ها - تعیین معیارها - ارزیابی - تصمیم‌گیری

۱۹۳- چند مورد از موارد زیر، از مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت است؟

- افتتاح حساب با پول خیلی کم

- دریافت سود بالاتر

- عدم تغییر نرخ سود تا پایان دوره قرارداد

- استفاده از خدمات بانکداری الکترونیک

- برداشت پول در هر زمان بدون جریمه

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

۱۹۴- در هر یک از موقعیت‌های زیر بهترین راه سرمایه‌گذاری و پس‌انداز چیست؟

- آرش ۸ میلیون تومان پس‌انداز دارد و قصد دارد این پول را به مدت یک سال نگه دارد. او به دنبال یک گزینه است که در آن بتواند هر زمان که خواست پولش را برداشت کند، بدون اینکه جریمه‌ای برای برداشت زود هنگام داشته باشد.

- مینا ۲ میلیون تومان پس‌انداز دارد و می‌خواهد این پول را برای مدت ۶ ماه در جایی سرمایه‌گذاری کند. او به دنبال گزینه‌ای است که بتواند در یک فعالیت اقتصادی مشارکت کند و در مقابل، پس از انقضای مدت سررسید، علاوه بر اصل پول، سود آن را هم بگیرد.

- سینا ۱۰ میلیون تومان پس‌انداز دارد و قصد دارد این پول را برای مدت ۳ سال در جایی سرمایه‌گذاری کند که نرخ سود آن ثابت باشد و به هیچ وجه تغییر نکند.

- سپیده ۱۵ میلیون تومان پس‌انداز دارد و قصد دارد این پول را برای مدت ۵ سال در یک سرمایه‌گذاری بلندمدت قرار دهد که ارزش پول در برابر تورم جامعه حفظ شود.

(۱) سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت در بانک - سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار - خرید اوراق مشارکت - خرید طلا

(۲) سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک - سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار - سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت در بانک - سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک

(۳) سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت در بانک - خرید اوراق مشارکت - سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک - خرید طلا

(۴) سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار - خرید اوراق مشارکت - خرید طلا - سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک

۱۹۵- در همه گزینه‌ها به مزایای خرید مقایسه‌ای اشاره شده است؛ به‌جز:

(۱) با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.

(۲) با خرید مقایسه‌ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.

(۳) با خرید مقایسه‌ای، در زمان و هزینه‌های خود صرفه‌جویی می‌کنید.

(۴) با خرید مقایسه‌ای محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.

۱۹۶- کدام مورد در رابطه با سرمایه‌گذاری از روش خرید سهام شرکت‌ها، درست است؟

(۱) سود سرمایه‌گذاری قطعی است و معمولاً از سپرده‌گذاری در بانک هم بیشتر است.

(۲) در سهام هرچقدر زمان طولانی‌تری سپرده‌گذاری شود، سود بیشتری هم به آن تعلق می‌گیرد.

(۳) سود سرمایه‌گذاری در سهام قطعی نیست و تولیدکننده مستقیماً سرمایه خود را از مردم تهیه می‌کند.

(۴) در این سرمایه‌گذاری برحسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سود تعلق می‌گیرد و سهام بدون محدودیت قابل خرید و فروش است.

۱۹۷- جدول‌های زیر نشان‌دهنده هزینه‌های دو خانواده A و B در طول یک سال است: (درآمد ماهیانه خانواده $A = 15$ میلیون تومان و درآمد ماهیانه خانواده $B = 17/5$ میلیون تومان است).

الف) پس‌انداز کدام خانواده در انتهای سال بیشتر است؟

ب) کدام خانواده بیشترین خرج از بودجه خود را دارند؟

ج) چند درصد از مخارج سالانه خانواده B، صرف «بیمه و حمل و نقل» شده است؟

هزینه‌های سالیانه خانواده B		
۱	شهریه دانشگاه	۸ میلیون تومان
۲	بیمه و حمل و نقل	$\frac{1}{3}$ هزینه بازپرداخت وام خانواده A
۳	رفتن به رستوران	۱۶ میلیون تومان
۴	بازپرداخت وام	۴۲/۷ میلیون تومان
۵	اجاره‌خانه، بیمه و حمل و نقل	۴۲ میلیون تومان
۶	تأمین مخارج زندگی مادر بزرگ خانواده	۲۴ میلیون تومان
۷	مواد غذایی	۲۹/۵ میلیون تومان
۸	سایر هزینه‌ها	۱۸/۶ میلیون تومان

هزینه‌های سالیانه خانواده A		
۱	مواد غذایی	۲۲/۵ میلیون تومان
۲	بیمه و حمل و نقل	۴ میلیون تومان
۳	تفریحات	۷/۵ میلیون تومان
۴	اجاره‌خانه و قبوض	۴۳/۲ میلیون تومان
۵	بازپرداخت وام	۲۱ میلیون تومان
۶	سایر هزینه‌ها	۱۸/۳ میلیون تومان

$$(۲) \quad A - B = 2/73$$

$$(۴) \quad B - A = 2/73$$

$$(۱) \quad A - B = 3/72$$

$$(۳) \quad B - A = 3/72$$

۱۹۸- برای خرید کفش، معیارهای راحتی، طراحی، عملکرد، قیمت و برند را در نظر بگیرید. کدام یک از معیارها برای هر یک از افراد زیر ضروری است؟
«دانش‌آموز، ورزشکار، معلم، فرد مسن»

(۲) طراحی - عملکرد - راحتی - قیمت

(۴) راحتی - طراحی - عملکرد - قیمت

(۱) قیمت - راحتی - طراحی - عملکرد

(۳) عملکرد - راحتی - قیمت - طراحی

۱۹۹- سمیه هر ماه ۳۰۰ هزار تومان بابت کمک به مادرش در خانه‌داری دریافت می‌کند. او همچنین ماهانه ۱۵۰ هزار تومان پول توجیبی از والدینش می‌گیرد. سمیه قصد خرید یک تلفن همراه جدید به قیمت ۱,۶۲۵,۰۰۰ تومان را دارد. اگر او ماهانه ۵۰ هزار تومان به خیریه بدهد و ۷۵ هزار تومان برای تفریح و سرگرمی خرج کند:

الف) چقدر طول می‌کشد تا او بتواند به میزان کافی برای خرید تلفن همراه پس‌انداز کند؟

ب) آیا این هدف کوتاه‌مدت، میان‌مدت یا بلندمدت است؟

(۴) ۸ ماه - میان‌مدت

(۳) ۵ ماه - میان‌مدت

(۲) ۸ ماه - کوتاه‌مدت

(۱) ۵ ماه - کوتاه‌مدت

۲۰۰- چند مورد از عبارات زیر در خصوص بیمه نادرست است؟

- بیمه به افراد کمک می‌کند تا نگرانی‌های خود را از خطرات احتمالی کاهش دهند.

- بیمه همیشه به افراد کمک می‌کند تا تمام خسارت‌های خود را جبران کنند.

- در سیستم بیمه، بیمه‌گذار با پرداخت حق بیمه، خطرات احتمالی را به بیمه‌گر منتقل می‌کند.

- بیمه فقط به افرادی که شغل آزاد دارند خدمات ارائه می‌دهد.

- نظام‌های بیمه اجتماعی فقط شامل بیمه‌های درمانی می‌شود.

(۴) ۱

(۳) ۲

(۲) ۳

(۱) ۴

دانشود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشتی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

سازمان پیش آموزش کشور

حکومت
سینج

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

آکا

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

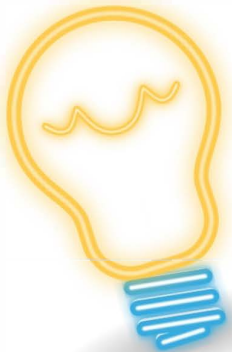
زبختار

خوبی؟
آزمون

کانون
فرهنگی
آموزش
قلم چی

آزمونهای سراسری
گاج

join us ...

دفترچه سؤال ؟

فرهنگیان

(رشته عمومی انسانی)

۲۴ اسفند ماه ۱۴۰۳

تعداد سؤالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
تعلیم و تربیت اسلامی	۲۰	۲۵۱ - ۲۷۰	۲۰
هوش و استعداد معلّمی	۲۰	۲۷۱ - ۲۹۰	۴۰
جمع دروس	۴۰	—	۶۰

مراجعه به ترتیب حروف الفبا

تعلیم و تربیت اسلامی	محمد رضایی‌نقا - یاسین ساعدی - فردین سماقی - عباس سید شبستری - مرتضی محسنی کبیر
هوش و استعداد معلّمی	حمید لنجان‌زاده اصفهانی، فاطمه راسخ، مهدی ونکی فراهانی، هادی زمانیان، فرزاد شیرمحمدلی، هومن رجائیان

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	مسئول درس‌های مستندسازی
تعلیم و تربیت اسلامی	یاسین ساعدی	یاسین ساعدی	محمد مهدی مانده علی	سجاد حقیقی‌پور
هوش و استعداد معلّمی	حمید لنجان‌زاده اصفهانی	حمید لنجان‌زاده اصفهانی	فاطمه راسخ	علیرضا همایون‌خواه

مدیران گروه	الهام محمدی - حمید لنجان‌زاده اصفهانی
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصفری، مسئول دفترچه: علیرضا همایون‌خواه
حروف نگار و صفحه‌آرا	زهره تاجیک - معصومه روحانیان

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

۲۰ دقیقه

تعلیم و تربیت اسلامی

دین و زندگی ۱

فضیلت آراستگی

زیبایی پوشیدگی

درس ۱۳ و ۱۴

صفحه ۱۴۲ تا ۱۵۸

دین و زندگی ۲

پیوند مقدس

درس ۱۸

صفحه ۲۲۲ تا ۲۳۰

مهارت معلمی

فصل سوم: وظایف معلم

صفحه ۷۵ تا ۱۱۶

۲۵۱- قرآن کریم «تبرج» را چه نوع کاری می‌شمارد و به چه علت دین اسلام ما را از آن پرهیز می‌دهد؟

- (۱) جاهلانه - چون تمجید دیگران قدرت تعقل و تفکر را از انسان می‌گیرد و باعث می‌شود استعدادهایش شکوفا نشود.
- (۲) حقیرانه - چون تمجید دیگران قدرت تعقل و تفکر را از انسان می‌گیرد و باعث می‌شود استعدادهایش شکوفا نشود.
- (۳) جاهلانه - باعث غفلت انسان از هدف اصلی و اشتغال به کارهایی می‌شود که عاقبتی جز دور شدن از خدا ندارد.
- (۴) حقیرانه - باعث غفلت انسان از هدف اصلی و اشتغال به کارهایی می‌شود که عاقبتی جز دور شدن از خدا ندارد.

۲۵۲- با وجود این که پیشوایان همواره آراسته به زیبایی‌های باطنی بودند، تفاوت در آراستگی ظاهری آنان بر

اساس تغییر در کدام شرایط، قابل فهم است؟

- (۱) شرایط زندگی مردم و توانایی آنان
- (۲) سلاقی و رویکردهای گوناگون نسبت به آراستگی
- (۳) تفاوت‌های فردی میان پیشوایان مذهبی
- (۴) اوضاع اجتماعی و سیاسی حاکمان در دوره‌های مختلف

۲۵۳- امام صادق (ع) استفاده از کدام پوشش را نهی کردند و در همان روایت، علت آن را چگونه بیان نمودند؟

- (۱) پوشیدن لباس نازک و بدن‌نما - فرد با انجام آن به جنگ با خدا می‌رود.
- (۲) پوشیدن لباس چسبان و کوتاه - فرد با انجام آن به جنگ با خدا می‌رود.
- (۳) پوشیدن لباس نازک و بدن‌نما - نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.
- (۴) پوشیدن لباس چسبان و کوتاه - نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.

۲۵۴- کدام بخش از آیه شریفه «یا ایها النبی قل لأزواجک و بناتک و نساء المؤمنین یدنین علیهنّ من جلابیبهنّ ذلک ادنی یعرفن فلا یؤذین و کان الله

غفوراً رحیماً»، بیان‌کننده فلسفه رعایت حجاب است؟

- (۱) «قل لأزواجک و بناتک و نساء المؤمنین»
- (۲) «یدنین علیهنّ من جلابیبهنّ»
- (۳) «ذلک ادنی یعرفن فلا یؤذین»
- (۴) «و کان الله غفوراً رحیماً»

۲۵۵- ریشه و علت بی‌حجابی زنان غرب را در کدام گزینه می‌توان یافت؟

- (۱) تعالیم حضرت موسی (ع) که مورد غفلت قرار گرفته بود.
- (۲) اروپاییان نسبت به دستورات پیامبر اکرم (ص) و اسلام بی‌توجه بودند.
- (۳) بدبینی و کینه‌توزی آنان نسبت به مسلمانان که ریشه در جنگ‌های صلیبی داشت.
- (۴) بی‌حجابی زنان غرب، بازگشتی به سنت‌های مشرکانه قبل از حضرت عیسی (ع) به شمار می‌رود.

۲۵۶- نیاز به مقبولیت، در کدام دوران نمود بیشتری دارد و پاسخ‌گویی صحیح به این نیاز، چه نتیجه‌ای در پی دارد؟

- (۱) تشکیل خانواده - تحسین دیگران و خلق آثار گوناگون هنری همراه با خودبزرگ‌بینی
- (۲) نوجوانی و جوانی - تحسین دیگران و خلق آثار گوناگون هنری همراه با خودبزرگ‌بینی
- (۳) تشکیل خانواده - کشف و شکوفایی استعدادها و توانایی‌ها و عرضه آن به جامعه
- (۴) نوجوانی و جوانی - کشف و شکوفایی استعدادها و توانایی‌ها و عرضه آن به جامعه

۲۵۷- به ترتیب، چگونگی و نوع پوشش تا حدود زیادی تابع چیست و رعایت حجاب در چه صورت نزد خدا، بارزتر محسوب می‌شود؟

- (۱) دین و آیین - ساده و بی‌پیرایه
- (۲) دین و آیین - کامل‌تر و دقیق‌تر
- (۳) آداب و رسوم - کامل‌تر و دقیق‌تر
- (۴) آداب و رسوم - ساده و بی‌پیرایه

۲۵۸- طبق مقررات اسلامی، رضایت کامل دختر و پسر برای ازدواج چه حکمی دارد و اگر عقدی به زور انجام گرفته باشد، حکمش چیست؟

- (۱) مستحب و مؤکد - مکروه
(۲) مستحب و مؤکد - باطل
(۳) ضروری - باطل
(۴) ضروری - مکروه

۲۵۹- پیامد پندار باطل «فراهم شدن همه امکانات» قبل از ازدواج از سوی برخی پدران و مادران چیست؟

- (۱) کشانده شدن فرزندان به گناه، گرفتار آسیب شدن جامعه
(۲) پژمرده شدن روح و روان، شکسته شدن شخصیت افراد
(۳) به هیجانات و طغیان‌های غیر اخلاقی گرفتار شدن، گسترش بحران‌های اجتماعی
(۴) افزایش فشارهای روحی و روانی، روابط نامشروع و آسیب‌های اجتماعی

۲۶۰- متناسب با فرهنگ اسلامی، کدام گزینه از راه‌هایی که برای شناخت کسی که تصمیم به ازدواج با او را داریم، نیست؟

- (۱) تحقیق درباره خانواده همسر و موقعیت اعضای خانواده در محل زندگی و محل کار
(۲) گفت‌وگو با یکدیگر در جلسات حضوری و طرح نظرات و دیدگاه‌ها درباره موضوعات مختلف
(۳) تحقیق درباره روحیات و خلیات همسر در محیط کار یا محل تحصیل
(۴) مشورت با تمامی افراد فامیل و دوستان خود و ذکر کردن ویژگی‌های طرف مقابل برای آنان جهت کسب شناخت و راه درست ازدواج

۲۶۱- دلیل آن که دین اسلام با واقع‌بینی برای شرایط گوناگون راه‌حل حکیمانه ارائه می‌دهد، چیست؟

- (۱) کاهش فشارهای روحی و روانی و روابط نامشروع و آسیب‌های اجتماعی
(۲) پژمرده‌نشدن روح و روان و شکسته‌نشدن شخصیت افراد
(۳) گرفتار هیجانات و طغیان‌های غیر اخلاقی نشدن فرد و دچار بحران‌های اجتماعی نشدن جامعه
(۴) نیکو شدن اخلاق، توسعه رزق و روزی، افزایش عفاف و غیرت

۲۶۲- روایت شریف از امام علی (ع) مبنی بر «حَبَّ الشَّيْءِ يَمِي وَ يَصْمُ»، به کدام موضوع در خصوص ازدواج اشاره دارد و راه محفوظ‌ماندن از عواقب آن چیست؟

- (۱) علاقه و محبت به یک شخص، عقل را به حاشیه می‌راند. - توکل بر خدا
(۲) محبت و علاقه، سرچشمه اصلی همه کارهای انسان است. - توکل بر خدا
(۳) علاقه و محبت به یک شخص، عقل را به حاشیه می‌راند. - مشورت با پدر و مادر
(۴) محبت و علاقه، سرچشمه اصلی همه کارهای انسان است. - مشورت با پدر و مادر

۲۶۳- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) لطافت‌های روحی دختر آن‌گاه که در فضای محبت و علاقه جنس مخالف قرار می‌گیرد، احتمال نادیده گرفتن برخی واقعیت‌ها را به دنبال دارد.
(۲) پدر و مادر به علت تجربه و پختگی‌شان بهتر می‌توانند خصوصیات افراد را دریابند و عاقبت ازدواج را پیش‌بینی کنند.
(۳) پس از تعیین هدف ازدواج، انتخاب همسر مناسب مطرح می‌شود.
(۴) اجازه پدر برای ازدواج دختر، به نوعی محدودیت برای دختر تلقی می‌شود، چون در بیشتر موارد نظر پدر و دختر یکی نمی‌شود.

۲۶۴- این که امام خمینی (ره) سرمای پاریس را تحمل می‌کرد و از نفت استفاده نمی‌کرد، نشان از کدام ویژگی ایشان دارد و برخورد آیت‌الله بروجردی

(ره) پس از آن که به طلبه‌ای سؤال کننده تندی بی‌جا کرده بودند، با کدام یک از بایدهای معلمی مرتبط است؟

- (۱) تواضع و دوری از کبر و غرور - جبران ضعف‌ها
(۲) تواضع و دوری از کبر و غرور - هم‌دردی
(۳) همراهی و هم‌دردی با مردم - هم‌دردی
(۴) همراهی و هم‌دردی با مردم - جبران ضعف‌ها

۲۶۵- برخورداری انسان از پاداش الهی «یرفع الله» مشروط به چه چیزی است و سخن «إِنَّ هَذَا أَلَا مَلِكٌ كَرِيمٌ» اشاره به چه شخصیتی دارد؟

- (۱) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا» - حضرت یوسف (ع)
(۲) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا» - رسول اکرم (ص)
(۳) «الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ» - رسول اکرم (ص)
(۴) «الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ» - حضرت یوسف (ع)

۲۶۶- گام اول در مسیر عبودیت و بندگی کدام مورد است و امام رضا (ع) در این باره چه می‌فرمایند؟

- (۱) «بسم الله» - «به اسم اعظم الهی از سیاهی چشم به سفیدی آن نزدیک‌تر است.»
(۲) «بسم الله» - «خدایا هدف من تنها تو هستی، نه مردم، نه طاغوت‌ها، نه جلوه‌ها و نه هوس‌ها.»
(۳) «الله اکبر» - «به اسم اعظم الهی از سیاهی چشم به سفیدی آن نزدیک‌تر است.»
(۴) «الله اکبر» - «خدایا هدف من تنها تو هستی، نه مردم، نه طاغوت‌ها، نه جلوه‌ها و نه هوس‌ها.»

۲۶۷- به ترتیب، تعبیر «مادر همه خیرات» و «نور مستقر در جان که اثرش در گفتار و رفتار انسان هویدا می‌گردد»، بیانگر مقوله‌ای هستند که در کدام

یک از وظایف معلم تجلی دارند؟

- (۱) آغاز کار با نام خدای متعال - برخورداری از حکمت
(۲) آغاز کار با نام خدای متعال - اهل ذکر بودن
(۳) برخورداری از حکمت - اهل ذکر بودن
(۴) برخورداری از حکمت - برخورداری از حکمت

۲۶۸- کدام آیه انسان را به دفع بدی‌های مردم با عمل خوب فرامی‌خواند و ثمره و برکات جنبی چنین کاری چگونه تبیین شده است؟

- (۱) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا» - تبدیل کینه و دشمنی به دوستی گرم
(۲) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا» - اصلاح عمل و بخشش گناهان
(۳) «وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ» - اصلاح عمل و بخشش گناهان
(۴) «وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ» - تبدیل کینه و دشمنی به دوستی گرم

۲۶۹- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) این که کسی ندانسته جواب بدهد، نشانه جهالت اوست؛ اما این که به راحتی و راستی بگوید: «نمی‌دانم»، نشانه برخورداری او از نصف علم است.
(۲) شاگردان و اطرافیان ما قبل از آن که به حرف‌های ما توجه کنند، به رفتار ما توجه و از آن تأسی می‌کنند. لذا دعوت معلم باید عملی باشد.
(۳) شرط امر به معروف و نهی از منکر، عمل خود انسان است.
(۴) علم، زمانی کامل است که علاوه بر وصل بودن به تاریخ کهن، پویا و به روز نیز باشد.

۲۷۰- توصیف خداوند از کافران کوردلی که به حقایق گوش نمی‌دهند، چگونه است و در قرآن کریم به چه عنوانی از کار شیطان و منافقان یاد شده است؟

- (۱) «ذلک بانهم قوم لا یعلمون» - مایوس کردن دیگران
(۲) «ذلک بانهم قوم لا یعلمون» - جلوگیری از رشد فکری انسان
(۳) «وَ إِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ» - جلوگیری از رشد فکری انسان
(۴) «وَ إِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ» - مایوس کردن دیگران

۴۰ دقیقه

هوش و استعداد معلّی

* بر اساس متن زیر به چهار پرسشی که در پی می‌آید پاسخ دهید.

رشته‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت یکی از رشته‌های حوزه‌ی علوم تربیتی در دوره‌ی دکتری و شامل مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی است. دانش آموزش و پرورش، یکی از نیازهای اساسی جامعه‌ی بشری از جمله جامعه‌ی ماست. کلیه‌ی برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی در کلیه‌ی سطوح از خانواده تا نهادهای رسمی و غیررسمی به بهره‌گیری از یافته‌های این حوزه نیاز دارد اما در این میان توجه به زیرساخت‌های این فعالیت‌ها نقطه‌ی آغاز و تعیین‌کننده‌ی اهداف و سوییچ‌های کلیه‌ی فعالیت‌ها و نهادهای آموزشی و پرورشی است. رشته‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت در پی بررسی مبانی نظری و بنیادهایی است که زیربنای تعیین اهداف برنامه‌ها و محتواست. در غیر این صورت خطر انحراف از یکپارچگی، هماهنگی و اهداف، برنامه‌ها را تهدید می‌کند و معیاری برای ارزیابی نخواهد بود. متخصصان این رشته در وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، آموزش عالی، بخش آموزش در کلیه‌ی وزارتخانه‌ها و در نهادهای غیررسمی آموزش و پرورش می‌توانند مفید و فعال باشند. هدف از برگزاری این دوره تربیت متخصصان کارآمدی است که به تحلیل و بررسی مبانی نظری و فلسفی آموزش و پرورش در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نحوه‌ی اجرای برنامه‌ها و کلیه‌ی فعالیت‌های آموزشی و پرورشی در حوزه‌ی کلان سطوح ستادی و نیز حوزه‌ی عمل در نهادهای آموزشی بپردازد.

ضرورت و اهمیت بازنگری در این فلسفه، مبتنی بر توجه و تمرکز بر غایات اهداف و ارزش‌هاست که جایگاه اصلی آنها در حوزه‌های انسان‌شناسی و ارزش‌شناسی است، زیرا انسان به مثابه‌ی موضوع تعلیم و تربیت است و ارزش‌ها تعیین‌کننده‌ی جهت‌گیری‌های کلی و اساسی در تربیت و غفلت از اهداف و ارزش‌های مذکور موجب آسیب‌ها و خساراتی در عرصه‌ی آموزش و پرورش است زیرا مؤلفه‌های مورد نظر در حکم راهنمای عمل آدمی برای تحقق انسان آرمانی است و اهتمام به موارد مذکور موجب شفاف‌سازی اقدام در زمینه‌ی آموزش و پرورش.

۲۷۱- کدام گزینه واژه‌ی «موجد» را در متن، بهتر معنا کرده است؟

(۱) نتیجه (۲) درمان‌شده (۳) عامل (۴) برطرف‌کننده

۲۷۲- منظور از بخش مشخص‌شده در متن، «این صورت»، کدام است؟

- (۱) بی‌توجهی به مبانی اندیشه‌های فلسفه‌ی آموزشی
(۲) بهره‌نگرفتن از اندیشه‌های اندیشمندان مختلف در حوزه‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت
(۳) توجه به مبانی اندیشه‌های فلسفه‌ی آموزشی
(۴) بهره‌گرفتن از اندیشه‌های اندیشمندان مختلف در حوزه‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت

۲۷۳- متن به کدام پرسش‌ها پاسخ می‌دهد؟

الف) برای فارغ‌التحصیلان رشته‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت، چه آینده‌ی شغلی می‌توان متصور بود؟

ب) متناسب‌سازی اهداف ترسیم‌شده‌ی تعلیم و تربیت با محیط مورد بحث، با چه معاییری انجام می‌شود؟

ج) به چه علت رشته‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت تنها در دوره‌ی دکتری تدریس می‌شود؟

(۱) فقط «الف» (۲) فقط «ب» (۳) «الف» و «ج» (۴) «ب» و «ج»

۲۷۴- کدام فعل در متن بالا نادرست به کار رفته است؟

(۱) دارد (۲) تهدید می‌کند (۳) نخواهد بود (۴) بپردازد

۲۷۵- بدیهی است با کاهش ارزش پول یک کشور در قیاس با کشوری دیگر، می‌باید همان گونه که قیمت کالاهای وارداتی بیشتر می‌شود، قیمت کالاهای صادراتی برای کشور مقصد کاهش یابد و امکان صادرات بیشتر فراهم شود. برای مثال ایالات متحده‌ی آمریکا چین را به کاهش عمده‌ی ارزش پول خود متهم می‌کند که به صادرات بیشتر این محصول به آمریکا منجر می‌شود. با این حال در بسیاری از کشورها چنین اتفاقی رخ نمی‌دهد، چرا که ..

- (۱) سیاستمداران آن کشورها تدبیر لازم را برای افزایش ارزش پول خود ندارند.
(۲) کاهش ارزش پول ملی یک کشور به افزایش قیمت مواد اولیه‌ی وارداتی و در نتیجه افزایش قیمت نهایی محصول تولیدی منجر می‌شود.
(۳) برخی کشورها با کشورهای بزرگی نظیر چین و آمریکا مبادله‌ی تجاری ندارند.
(۴) افزایش ارزش پول ملی یک کشور، به گسترش سفرهای بین‌المللی منجر می‌شود که نیاز به سرمایه‌گذاری در این امر را ایجاد می‌کند.

* بر اساس متن زیر به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

مطمئن نیستیم اولین بار بومیان امریکای شمالی بودند که علامت‌دادن با دود را ابداع کردند یا چینی‌ها، اما مطمئنیم علامت‌دادن با دود نیز مثل دیگر انواع پیام‌ها، قوانینی دارد. فرستندگان این پیام‌ها، چیزی شبیه به پتو را در فواصل زمانی معین روی آتشی قرار می‌دهند و برمی‌دارند تا دودها نیز در فواصلی معین به هوا فرستاده شود. بدیهی است که پیام‌ها تا فاصله‌ای قابل ارسالند که مطمئن باشیم همه علامت‌ها دیده می‌شود؛ برای مثال فرض کنید در میان بومیان یادشده، دو دود غلیظ نشانه آمدن دوست و چهار دود غلیظ نشانه حمله دشمن باشد و گیرنده پیام، دو تا از پیام‌ها را نبیند. علاوه بر این، شرط مهم دیگر در برقراری ارتباط با دود، آشنایی گیرنده پیام با مفاهیم است. می‌گویند از زمانی که سرخ‌پوست‌ها توانستند بر اسب‌ها مسلط شوند و راحت‌تر گرد هم بیایند، تدریجاً شکل‌های بیشتری را با یکدیگر قرارداد کردند. معمولاً از آن جایی که این پیام‌ها عمومیت ندارند، لو نمی‌روند. با این همه برخی از این پیام‌ها امروزه نیز کارایی دارند.

۲۷۶- برای پیام‌های دودی، کدام دو عنصر مهم در متن ذکر شده است؟

- (۱) شکل - فاصله زمانی (۲) فاصله زمانی - غلظت (۳) غلظت - حجم (۴) حجم - شکل

۲۷۷- طبق متن ...

(۱) همه علامت‌های پیام‌های سرخپوستان تا کنون کشف رمز شده است.

(۲) نخستین ارتباط‌های بین انسانی در شرق آسیا شکل گرفته است.

(۳) برقراری ارتباط به وسیله دود، امروزه کاملاً منسوخ شده است.

(۴) گاه ناقص رسیدن پیام از نرسیدن آن خطرناک‌تر است.

* هفت کارت «خرداد، تیر، مرداد، مهر، آبان، آذر، دی» هر کدام با یکی از رنگ‌های رنگین کمان «بنفش، آبی، نیلی، سبز، زرد، نارنجی، قرمز» در یک ردیف روی میز چیده شده است، ولی ما روی کارت‌ها را نمی‌بینیم. در این باره می‌دانیم کارت سبز دقیقاً بین کارت‌های نیلی و زرد است و کارت مهر دقیقاً کارت میانی است. همچنین کارت دی، بنفش است و کارت مرداد نارنجی نیست. بر این اساس به چهار سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۷۸- اگر کارت سبز ششمین کارت باشد ...

- (۱) مهر قطعاً نارنجی است. (۲) آبان قطعاً قرمز است. (۳) مهر قطعاً نیلی نیست. (۴) آبان قطعاً قرمز نیست.

۲۷۹- اگر کارت‌های «آبان، آذر، دی» به همین ترتیب کنار هم و کارت مهر قرمز باشد، کارت‌های آبان و آذر ...

(۱) ممکن است نیلی، سبز یا زرد باشند.

(۲) قطعاً نارنجی و آبی هستند.

(۳) ممکن است آبی، زرد یا سبز باشند.

(۴) قطعاً نارنجی و زرد هستند.

۲۸۰- اگر کارت‌های بنفش، آبی و قرمز هیچ‌کدام بی‌فاصله کنار هم نباشند، می‌توان گفت ...

(۱) مهر قطعاً آبی است. (۲) مهر قطعاً نیلی یا زرد است. (۳) مرداد قطعاً آبی است. (۴) مرداد قطعاً نیلی یا زرد است.

۲۸۱- اگر بدانیم دو کارت ابتدایی و انتهایی، کارت‌های دی و مرداد است و کارت «قرمز» آذر به کارت دی چسبیده است و کارت آبی آبان به کارت آذر، می‌توان گفت قطعاً ...

- (۱) مهر نارنجی است. (۲) تیر زرد است. (۳) مهر نارنجی نیست. (۴) تیر زرد نیست.

۲۸۲- کاری را که سه کارگر با روزی پنج ساعت کار در هشت روز انجام می‌دهند، دو سرکارگر در چهار روز سه ساعته کاری تمام می‌کنند. یک کارگر و یک سرکارگر برای انجام کار با هم، به چند روز چهارساعته کاری احتیاج دارند؟ کارگرها با هم یکسانند و سرکارگرها هم با هم.

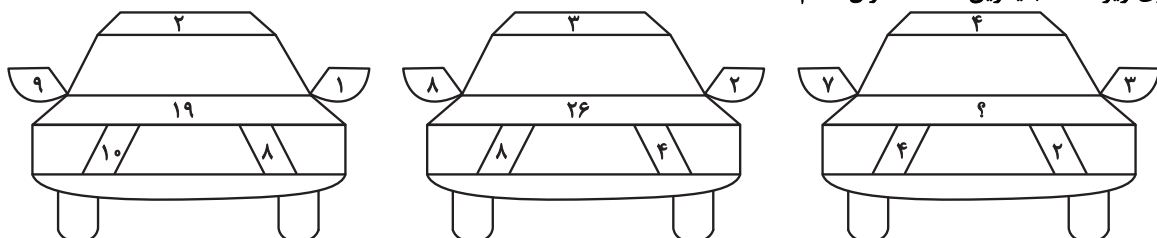
- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

۲۸۳- بین n شخص در یک اتاق، مطمئنیم روزی در هفته هست که روز تولد حداقل سه نفر از آنان باشد، هر چند نمی‌دانیم آن روز، کدام روز هفته است. همچنین بین m شخص در اتاقی دیگر، فصلی در سال هست که می‌دانیم فصل تولد حداقل چهار نفر از آن‌هاست. هر چند نمی‌دانیم آن فصل

بهار است یا تابستان، یا پاییز یا زمستان. حاصل $m - n$ کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۱ (۳) -۱ (۴) -۲

۲۸۴- در الگوی زیر، عدد جایگزین علامت سؤال کدام است؟

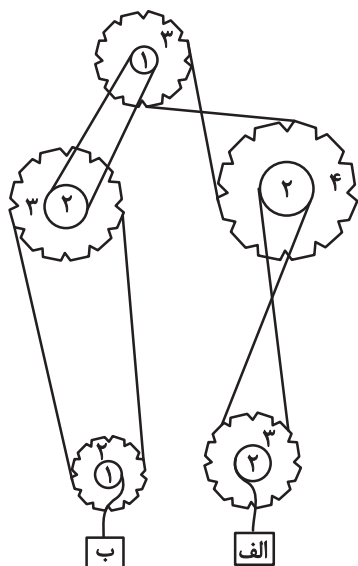

- (۱) ۲۹ (۲) ۳۰ (۳) ۳۱ (۴) ۳۲

۲۸۵- اگر جعبه «الف» در سازوکار زیر با سرعت ۷۲ سانتی‌متر بر ثانیه به سمت بالا شروع به حرکت کند،

جعبه «ب» با چه سرعتی بر حسب سانتی‌متر بر ثانیه به کدام جهت حرکت را آغاز می‌کند؟ قطره‌های

نسبی چرخ‌دنده‌ها نوشته شده است.

(۱) ۵۴- بالا

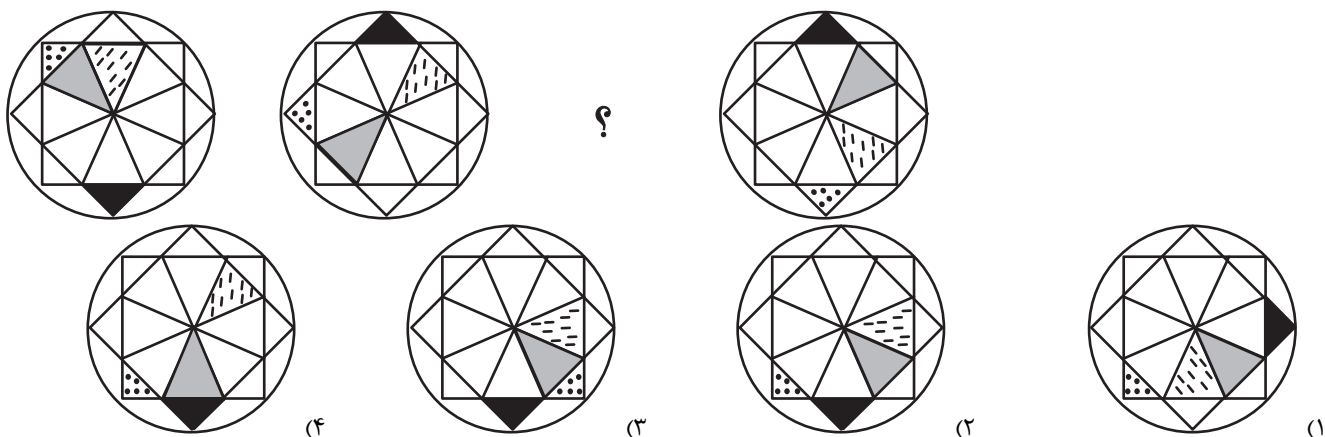
(۲) ۹۶- بالا

(۳) ۹۶- پایین

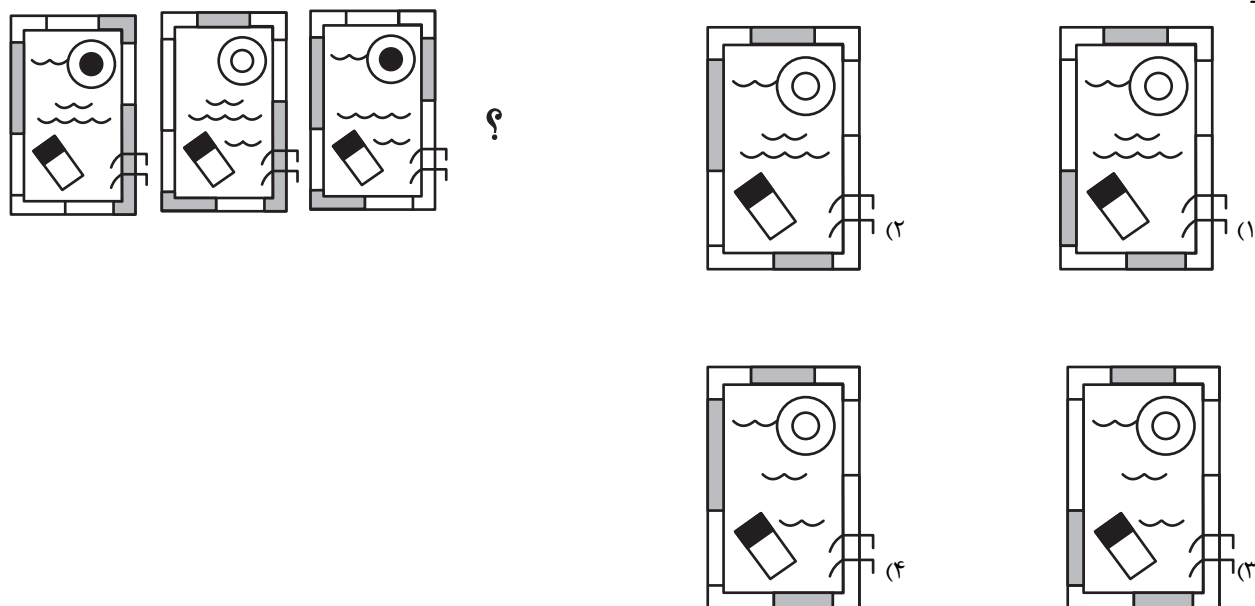
(۴) ۵۴- پایین

* در دو پرسش بعدی، شکل جایگزین علامت سؤال را در الگوی ارائه‌شده تعیین کنید.

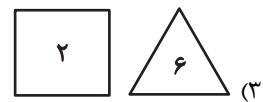
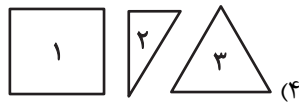
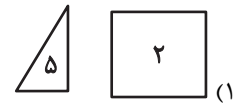
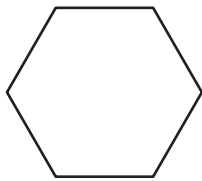
۲۸۶-

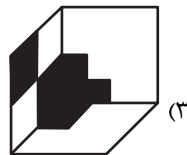
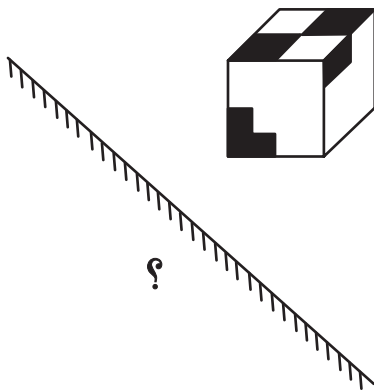
۲۸۷-

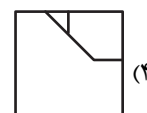
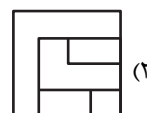
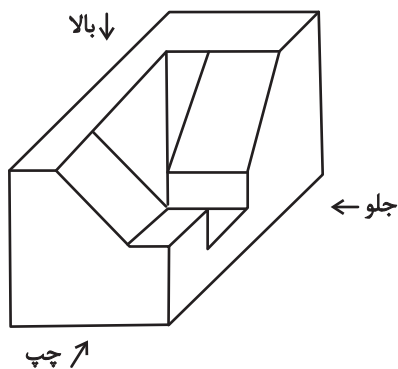
۲۸۸- با کنار هم قرار دادن همه قطعه‌های کدام گزینه می‌توان شکل زیر را ساخت؟ تعداد قطعه‌ها روی آن‌ها نوشته شده است.

۲۸۹- قرینه تصویر زیر نسبت به آینه تخت رسم شده، کدام گزینه خواهد بود؟

۲۹۰- کدام گزینه نمایی از حجم زیر نیست؟

دانشود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

سازمان پیش آموزش کشور

حکومت
سینج

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

آکا

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

زبختار

join us ...

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۴ اسفند ماه ۱۴۰۳

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داراییها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده جانی، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، محمد حمیدی، رضا خان بابائی، میثم خشنودی، پیمان طیار، سعید عزیزخانی، علی قهرمان زاده، عباس مالکی، مهرداد مهربان
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، رضا رنجبری، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، محمد مشهدیان، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	هانا احمدزاده، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه قریبیان، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، کوثر دستورانی، ریحانه خدابخشی، فاطمه عبدالوند، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، احسان کلانه عربی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، علیرضا پدram، مریم خسروی دهنوی، مهشید رستمی ریک، فاطمه سخایی، حسین سهرابی، تابان صیقلی، علی محمد کریمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، نیما جواهری، عرفان دهدشیا، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	امیرحسین اشتیری، رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	حسین سهرابی، ملیکا ذاکری	محمدصدرا پنجه پور
عربی زبان قرآن	احسان کلانه عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی نژاد	ایمان کلانه عربی، مهشید رستمی ریک، امیر محمد قلعه کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ابتدا ضربها را انجام می‌دهیم:

$$\sqrt[3]{4}(\sqrt[3]{16}+2)-(\sqrt[3]{32}+\sqrt{8})+2\sqrt{2}(1-\sqrt{2}-\sqrt{3})$$

$$=\sqrt[3]{64}+2\sqrt[3]{4}-\sqrt[3]{32}-\sqrt{8}+2\sqrt{2}-4-2\sqrt{6}$$

عدد زیر هر رادیکال را به صورت ضرب دو عدد می‌نویسیم به‌طوری که بتوان

متناسب با فرجه رادیکال آن را بیرون از رادیکال آورد:

$$\sqrt[3]{4^3}+2\sqrt[3]{4}-\sqrt[3]{2^3 \times 4}-\sqrt{2^2 \times 2}+2\sqrt{2}-4-2\sqrt{6}$$

$$=4+2\sqrt[3]{4}-2\sqrt[3]{4}-2\sqrt{2}+2\sqrt{2}-4-2\sqrt{6}=-2\sqrt{6}$$

$$=-\sqrt{2^2 \times 6}=-\sqrt{24}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۵- گزینه «۴»

(پیمان طیار)

$$\sqrt[3]{\sqrt[3]{a^3} \times a \sqrt{a}} = \sqrt[3]{\sqrt[3]{a^4} \sqrt{a}} = \sqrt[3]{\sqrt[3]{a^4} \sqrt[3]{a^2}} = \sqrt[3]{\sqrt[3]{a^6}} = \sqrt[3]{a^2}$$

$$= \sqrt[3]{a^2} = \sqrt{a} = 8 \Rightarrow a = 64$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۶- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

صورت سؤال را به این شکل زیر تغییر می‌دهیم:

$$\Rightarrow \left(\frac{1}{f}\right)^{-3} \times \sqrt[3]{\frac{3}{8} \times 18^{-2} \times (1/5)^4} = \frac{B}{A}$$

$$\left. \begin{aligned} \sqrt[3]{\frac{3}{8}} &= \sqrt[3]{\frac{27}{8}} = \frac{3}{2} \\ \left(\frac{1}{f}\right)^{-3} &= f^3 = 2^6 \\ 18^{-2} &= \frac{1}{18^2} = \frac{1}{2^2 \times 3^2 \times 3^2} \\ 1/5^4 &= \left(\frac{2}{5}\right)^4 = \frac{2^4}{5^4} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{3}{2} \times 2^6 \times \frac{2^4}{2^4 \times 3^4 \times 3^2} \times \frac{1}{5^4 \times 2^2} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{B}{A} = \frac{3}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۷- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

$$\sqrt[3]{x \sqrt{x}} = \sqrt[3]{\sqrt{x^2} \times x} = \sqrt[3]{x^3}$$

$$\sqrt[3]{x^3} = \sqrt[3]{15} \Rightarrow x^3 = 15 \Rightarrow x = \sqrt[3]{15}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(سعیر عزیزقانی)

موارد خواسته شده را جداگانه به‌دست می‌آوریم:

$$-0.00243 = \sqrt[5]{-0.00243} = \sqrt[5]{(-0.3)^5} = -0.3$$

$$0.49 = -\sqrt{0.49} = -\sqrt{(0.7)^2} = -0.7$$

با توجه به صورت سؤال داریم:

$$(-0.00243) + (0.49) = \sqrt[5]{x+1}$$

$$\Rightarrow -0.3 - 0.7 = \sqrt[5]{x+1}$$

$$-1 = \sqrt[5]{x+1} \xrightarrow{\text{به توان ۵ می‌رسانیم}} (-1)^5 = x+1$$

$$\Rightarrow -1 = x+1 \Rightarrow x = -2$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۹)

۲- گزینه «۲»

(مهرادر مهریان)

$$A = \sqrt{25 \times 2} + \sqrt{9 \times 3} - \sqrt{4 \times 3} + \sqrt{4 \times 2}$$

$$A = 5\sqrt{2} + 3\sqrt{3} - 2\sqrt{3} + 2\sqrt{2}$$

$$A = 7\sqrt{2} + \sqrt{3}$$

حاصل عبارت مورد نظر برابر است با:

$$A^2 - 14\sqrt{6} = (7\sqrt{2} + \sqrt{3})^2 - 14\sqrt{6}$$

$$\Rightarrow 98 + 3 + 14\sqrt{6} - 14\sqrt{6} = 101$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۳- گزینه «۳»

(میثم فشوری)

$$2^{-1} = \frac{1}{2}, \sqrt{50} = 5\sqrt{2}, \sqrt{32} = 4\sqrt{2}, \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$$

$$\sqrt[n]{a^m} \Rightarrow a^{\frac{m}{n}} \Rightarrow \sqrt[3]{27^2} = 27^{\frac{2}{3}} = 3^2$$

$$\frac{\frac{1}{2} \times \sqrt{5\sqrt{2}-4\sqrt{2}}}{\frac{1}{2} \times \sqrt{2}} \times \frac{\frac{3}{3^2} \times \frac{1}{3^2} \times 2\sqrt{2}}{3^2}$$

$$\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} \times \frac{2^{\frac{4}{2}} \times 2\sqrt{2}}{3^2} = \frac{2^4 \times 2\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = 2^4 \times 2 = 2^5 = \sqrt[4]{2^5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۴- گزینه «۲»

(علی حسینی‌نوه)

برای حل سؤال با فرض تعریف شدن رادیکال‌ها باید در نظر داشته باشیم که:

$$\sqrt[n]{a} \times \sqrt[n]{b} = \sqrt[n]{ab}, \sqrt[n]{a} \times c = c \sqrt[n]{a}$$

ریاضی و آمار (۳) - اختیاری

(علی قورمان زاده)

۱۱- گزینه ۲»

$$f(x) = a(\sqrt{\Delta})^{x-1} + b \xrightarrow{(1, \Delta)} \begin{cases} \Delta = a(\sqrt{\Delta})^0 + b \\ \Rightarrow a + b = \Delta \\ \Delta = a(\sqrt{\Delta})^2 + b \\ \Rightarrow \sqrt{\Delta}a + b = 2\sqrt{\Delta} + 3 \\ \Rightarrow \sqrt{\Delta}a + b = 2\sqrt{\Delta} + 3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} a + b = \Delta \\ \sqrt{\Delta}a + b = 2\sqrt{\Delta} + 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a - b = -\Delta \\ \sqrt{\Delta}a + b = 2\sqrt{\Delta} + 3 \end{cases}$$

$$(\sqrt{\Delta} - 1)a = 2\sqrt{\Delta} - 2$$

$$(\sqrt{\Delta} - 1)a = 2(\sqrt{\Delta} - 1) \Rightarrow a = 2 \Rightarrow b = 3$$

$$f(x) = 2(\sqrt{\Delta})^{x-1} + 3$$

$$\Rightarrow f(2+3) = f(5) = 2(\sqrt{5})^4 + 3 = 2(5)^2 + 3 = 53$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۱۶ تا ۹۵ و ۱۰۲)

(علی حسینی نوه)

۱۲- گزینه ۲»

برای مشخص کردن طول نقاط تلاقی دو نمودار، ضابطه آن‌ها را برابر هم می‌گذاریم، و از حل معادله حاصل؛ طول نقاط تلاقی بدست می‌آید. سپس آن با جایگذاری طول نقطه در یکی از ضابطه‌ها عرض نقطه هم پیدا می‌کنیم، پس:

$$y^{x+3} = -y^x + \frac{9}{\Delta} a^{x+m} = a^x \times a^m \rightarrow y^3 \times y^x = -y^x + \frac{9}{\Delta}$$

$$\Delta \times y^x = -y^x + \frac{9}{\Delta}$$

$$\Delta \times y^x + y^x = \frac{9}{\Delta} \Rightarrow 9 \times y^x = \frac{9}{\Delta}$$

$$\xrightarrow{+9} y^x = \frac{1}{\Delta} \xrightarrow{1=a^{-1}} y^x = 2^{-3}$$

$$g(-3) = 2^{-3+3} \Rightarrow g(-3) = 2^0 = 1 \text{ عرض نقطه تلاقی}$$

پس:

$$\alpha + \beta = -3 + 1 = -2$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۲)

(مهمر بفرایی)

۱۳- گزینه ۱»

$$f(0) = 2^0 + \frac{2}{3} = 1 + \frac{2}{3} = \frac{5}{3}$$

$$\Rightarrow a = \frac{3}{2} \times \frac{5}{3} = \frac{5}{2}$$

(مهمر ابراهیم توزنده جانی)

۸- گزینه ۴»

$$64 = 2^6, \left(\frac{1}{8}\right) = \frac{1}{2^3} = 2^{-3}, 0.5 = \frac{1}{2} = 2^{-1}$$

$$(2^6)^{x^2} (2^{-3})^x = (2^{-1})(2^{2x})$$

$$\Rightarrow 2^{6x^2} (2)^{-3x} = 2^{2x-1} \Rightarrow 6x^2 - 3x = 2x - 1$$

$$\Rightarrow 6x^2 - 5x + 1 = 0 \Rightarrow \Delta = (-5)^2 - 4(6)(1) = 1$$

$$\Rightarrow x = \frac{5 \pm \sqrt{1}}{12} = \begin{cases} \frac{5+1}{12} = \frac{6}{12} = \frac{1}{2} \\ \frac{5-1}{12} = \frac{4}{12} = \frac{1}{3} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۱۶ تا ۹۴)

(مهمر ابراهیم توزنده جانی)

۹- گزینه ۳»

$$(1) \text{ اگر } a \text{ عدد غیرصفر و } n \text{ عدد طبیعی باشد: } a^{-n} = \frac{1}{a^n}$$

$$(2) \text{ اگر } a > 0 \text{ و } n \text{ و } m \text{ اعداد طبیعی باشند: } \frac{a^m}{a^n} = \sqrt[n]{a^m}$$

دقت کنید اگر $a < 0$ باشد، توان گویای عدد a تعریف نمی‌شود حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

$$1) (64)^{\frac{1}{3}} = \sqrt[3]{64} = 4$$

$$2) (49)^{-\frac{1}{2}} = \left(\frac{1}{49}\right)^{\frac{1}{2}} = \sqrt{\frac{1}{49}} = \frac{1}{7}$$

$$3) (1000)^{\frac{1}{4}} = \sqrt[4]{1000} \text{ گنگ است}$$

$$4) \left(\frac{1}{1000}\right)^{\frac{1}{3}} = \sqrt[3]{1000} = 10$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۱۶ تا ۹۴)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۰- گزینه ۱»

حاصل عبارت را می‌یابیم:

$$\frac{2^{\frac{2}{3}} \sqrt[3]{9}}{\sqrt[5]{27}} - \frac{\sqrt[5]{9}}{\sqrt[3]{3}} = \frac{2^{\frac{2}{3}} \sqrt[3]{3^2}}{\sqrt[5]{3^3}} - \frac{\sqrt[5]{3^2}}{\sqrt[3]{3}} = \frac{2 \times 3^{\frac{2}{3}}}{3^{\frac{3}{5}}} - \frac{3^{\frac{2}{5}}}{3^{\frac{1}{3}}} = \frac{2}{3^{\frac{1}{15}}} - \frac{1}{3^{\frac{1}{15}}} = \frac{1}{3^{\frac{1}{15}}}$$

$$= 2 \times 3^{\frac{2}{3}} - 3^{\frac{2}{3}} = 3^{\frac{2}{3}} = \sqrt[3]{9}$$

بنابراین $\sqrt[15]{3} = \sqrt[15]{9}$ ، در نتیجه $a = 3$ است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

(رضا قانباتانی)

۱۷- گزینه «۴»

$$p \wedge \sim q \equiv T \Rightarrow p \equiv T$$

$$r \vee q \equiv T \Rightarrow r \equiv T$$

بررسی گزینه‌ها:

$$(p \vee \sim p) \wedge (q \wedge \sim q) \equiv F \quad \text{گزینه «۱»}$$

$$(r \vee s) \wedge (s \wedge p) \quad \text{گزینه «۲»} \quad s \text{ به بستگی دارد.}$$

$$(q \wedge s) \vee (s \wedge r) \equiv s \quad \text{گزینه «۳»}$$

$$(p \wedge \sim r) \vee (s \vee r) \equiv T \quad \text{گزینه «۴»}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۶)

(سعید عزیزقانی)

۱۸- گزینه «۴»

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» درست هستند. اما گزینه «۴» را بررسی می‌کنیم. در گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ می‌توان نماد $\Rightarrow$ را به نماد $\vee$ تبدیل کرده و مقدم شرط p را نقیض کنیم، بنابراین داریم:

$$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(مهمر ممیری)

۱۹- گزینه «۲»

اگر p ، q و r به ترتیب سه گزاره n اول است، « n فرد است» و « n بر دو بخش پذیر نیست» باشد، عبارت صورت مسئله به فرم زیر می‌شود:

$$(p \wedge q) \Rightarrow r \equiv \sim (p \wedge q) \vee r$$

حال نقیض این عبارت برابر است با:

$$\sim (\sim (p \wedge q) \vee r) \equiv (p \wedge q) \wedge \sim r$$

یعنی n عدد اول و فرد است و بر دو بخش پذیر است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(مهمر بفرایی)

۲۰- گزینه «۱»

ابتدا ارزش گزاره‌ها را مشخص می‌کنیم:

$$\sqrt{4} = 2 \in \mathbb{Q} \Rightarrow p \equiv T$$

$$2 + 3 \times 2 = 2 + 6 = 8 \Rightarrow q \equiv F$$

$$r \equiv T$$

بنابراین:

$$p \Leftrightarrow q \vee r \equiv T \Leftrightarrow F \vee T \equiv T$$

$$\sim r \Leftrightarrow q \equiv F \Leftrightarrow F \equiv T$$

بنابراین گزینه «۱» درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۳، ۸ و ۹)

$$\Rightarrow g(x) = \left(\frac{5}{2}\right)^x \xrightarrow{\frac{5}{2} > 1} \text{نمودار تابع افزایشی است}$$

$$g(2) = \left(\frac{5}{2}\right)^2 = \frac{25}{4}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۲)

(رضا قانباتانی)

۱۴- گزینه «۳»

$$f(t) = c(1+r)^t \quad \text{فرمول رشد نمایی}$$

هر سه ساعت رشد باکتری‌ها ۲ برابر می‌شود از طرفی ۱۵ ساعت برابر ۵ تا ۳ ساعت است، پس $t = 5$ در نظر گرفته می‌شود. از طرفی چون ۲ برابر شدن یعنی ۱۰۰ درصد افزایش می‌یابد پس $r = \frac{100}{100} = 1$ در نتیجه:

$$f(5) = 500 \times 2^5$$

$$f(5) = 500 \times 32 = 16000$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۳)

(کتاب آبی پیمان‌های)

۱۵- گزینه «۳»

ضریب زوال $r = 0.3$ است. با استفاده از فرمول زوال نمایی داریم:

$$f(t) = c(1-r)^t \xrightarrow{t=20} f(20) = c(1-0.3)^{20}$$

$$\Rightarrow f(20) = c(0.7)^{20} = c\left(\left(\frac{7}{10}\right)^{10}\right)^2$$

$$\xrightarrow{\left(\frac{7}{10}\right)^{10} \approx 0.07} f(20) = c(0.7)^2 = 0.49c \approx 0.5c = \frac{1}{2}c$$

بنابراین پس از ۲۰ سال تعداد داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد تقریباً $\frac{1}{2}$ برابر می‌شوند.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۳)

ریاضی و آمار (۲)

(امیر حسن زاده‌فرد)

۱۶- گزینه «۲»

$\sqrt{3}$ ، عددی گنگ است، گزاره‌ای درست است در نتیجه نقیضش گزاره‌ای نادرست است.

گزینه «۱»: گزاره‌ای با ارزش درست است.

گزینه «۲»: گزاره‌ای با ارزش نادرست است.

گزینه «۳»: گزاره‌ای با ارزش درست است.

گزینه «۴»: گزاره‌ای با ارزش درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۳)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۶- گزینه «۲»

(مفسر اصغری)

از پایان دهه پنجاه تا پایان دهه شصت، گرایش به داستان‌های بلند بیشتر از داستان کوتاه است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۲)

۲۷- گزینه «۱»

(مجتبی فراهاری)

عیار دانش: مصنوع (البته دیباچه این اثر به نثر مصنوع است و درمورد نوع نثر متن اصلی کتاب اطلاعاتی در کتاب درسی نیامده است، ضمناً با توجه به نوع دو اثر دیگر، گزینه‌ای جز گزینه «۱» نمی‌تواند جواب این سؤال باشد.)
«احسن‌التواریخ» از حسن‌بیگ روملو از نمونه‌های نثر بینابین در سبک هندی است.

«جامع عباسی» از نمونه‌های نثر ساده در سبک هندی است که به قلم شیخ بهایی در فقه نگاشته شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۲۸- گزینه «۳»

(مجتبی فراهاری)

علاوه بر قالب‌های سنتی، قالب نیمایی و سپید پرکاربرد است: قلمرو ادبی (علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

۲۹- گزینه «۴»

(مجتبی فراهاری)

در بیت‌های گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» نشانه‌ای از ویژگی‌های زبانی سبک هندی وجود ندارد، ولی در گزینه «۴» از اصطلاحات عامیانه که در زبان مردم آن عصر بوده، استفاده شده است (به قربان چیزی رفتن) که از ویژگی‌های زبانی سبک هندی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۳۰- گزینه «۳»

(مجتبی فراهاری)

در این بیت توصیف طبیعت دیده می‌شود که شاعر در توصیف عناصر طبیعی از تشبیه‌های حسی و عینی استفاده کرده است و مفهوم انتزاعی در بیت دیده نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مورد خطاب قرار دادن عناصر طبیعت، حکایت از گرایش شاعر به تقلید از سبک خراسانی دارد. ضمناً لحن بیت هم مشابه لحن شاعران سبک خراسانی است.

۲۱- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

با توجه به جدول ارزش‌گذاری زیر داریم:

p	q	r	~q	p ∨ ~q	~(p ∨ ~q)	r ∧ ~(p ∨ ~q)
د	ن	د	د	د	ن	ن
د	ن	ن	د	د	ن	ن

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۷)

۲۲- گزینه «۳»

(محمدرضا بهیرایی)

گزاره شرطی در حالتی نادرست است که مقدم آن درست و تالی آن نادرست باشد، پس:

$$q \wedge \sim s \equiv T \xrightarrow{\text{عطفی}} \begin{cases} q \equiv T \\ \sim s \equiv T \end{cases} \xrightarrow{\text{نقیض}} s \equiv F$$

$$p \vee \sim r \equiv F \xrightarrow{\text{فصلی}} \begin{cases} p \equiv F \\ \sim r \equiv F \end{cases} \xrightarrow{\text{نقیض}} r \equiv T$$

حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

$$۱) p \wedge q \equiv F$$

$$۲) s \vee p \equiv F$$

$$۳) r \vee s \equiv T$$

$$۴) r \wedge p \equiv F$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۷)

۲۳- گزینه «۳»

(مهردار مهریان)

$$\left(\frac{1}{x}\right)^2 \text{ مجذور معکوس عددی}$$

سه برابر آن عدد $3x$

$$\left(\sqrt[3]{x}\right)^2 \text{ مربع ریشه سوم}$$

$$2\sqrt{x} \text{ دو برابر جذر آن}$$

بنابراین عبارت داده شده به صورت زیر است:

$$\left(\frac{1}{x}\right)^2 - 3x = \left(\sqrt[3]{x}\right)^2 + 2\sqrt{x}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۸)

۲۴- گزینه «۳»

(پیمان طیار)

با توجه به اینکه مقدمه اول استدلال یک گزاره شرطی است و مقدمه دوم گزاره تالی است و نتیجه نوشته شده نیز مقدم گزاره است یک مغالطه است. نتیجه آن قطعاً درست است اما روش استدلال نادرست است. پس موارد (ب)، (پ) و (ت) درست است. (۳ مورد)

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۸)

۲۵- گزینه «۲»

(محمدرضا بهیرایی)

زمانی که از علامت یک متغیر اطلاعی نداریم نمی‌توانیم دو طرف نامساوی را بر آن عبارت تقسیم کنیم.

لذا حذف متغیر k از طرفین نامساوی در مرحله ۳ اشتباه است، لذا گزینه «۲» جواب است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

گزینۀ «۲»: استفاده از واژه‌هایی مانند «میغ و ستیغ» همگی مربوط به زبان کهن و باستان‌گرایی در شعر انقلاب است.

گزینۀ «۴»: واژه «تیرگی» در مفهوم نمادین به کار رفته است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

۳۱- گزینۀ «۳»

تشبیه: شطرنج فلک (اضافۀ تشبیهی)

فلک (مشبه). شطرنج (مشبه‌به)

ایهام: «مات» دو معنا دارد: ۱- حیران - سرگشته ۲- مغلوب و شکست خورده

کنایه: «تختۀ این نرد مرا» کنایه از «عاشقانه باختن» / «مات بودن» کنایه از «مغلوب و شکست‌خورده بودن» / «تخت برای کسی بودن» کنایه از «پادشاهی کردن»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۲- گزینۀ «۴»

آرایه‌های مذکور در مقابل همهٔ ابیات، صحیح‌اند.

تشریح آرایه‌های ابیات:

بیت «الف»: ایهام: «عارضی‌عشق»: عشق عارضی: ۱- عشق غیراصلی و غرضی، ۲- عشقی که به‌خاطر چهره و ظاهر یار است. / جناس تام: «دلبران» و «دل بر آن»، نوعی از جناس تام را تشکیل می‌دهند که «جناس مرکب» نامیده می‌شود. در این نوع جناس، یکی از طرفین، کلمه‌ای مستقل و واحد است و در طرف دیگر، همان کلمه به اجزای معناداری تقسیم می‌شود؛ در بیت «الف»، «دلبران» کلمه‌ای مستقل است و در مصراع دوم، این واژه به اجزای مختلفی تقسیم شده و به شکل «دل بر آن» درآمد است.

بیت «ب»: استعارۀ مصرحه: «آیینۀ» در مصراع دوم، استعارۀ مصرحه از دل است. / تشبیه: «شبنم»، به «آیینۀ خورشید» مانند شده است.

بیت «ج»: مجاز: «مو» مجاز از مقدار اندک و ناچیز / ایهام تناسب: «سر»: ۱- سمت و طرف، ۲- عضوی از بدن که در این معنا قابل قبول نیست و با «مو» تناسب دارد.

بیت «د»: پارادوکس: اینکه بسمل (ذبح‌کردن و کشتن)، ایجاد و به‌وجود آوردن باشد، پارادوکس (متناقض‌نما) است. / مجاز: «چشم» مجاز از «پلک» است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۳- گزینۀ «۳»

(مفسن اصغری)

ب) کنایه: سر نهادن پیش کسی (تسلیم و مطیع کسی بودن)

ه) سجع: «تعمت و زینت» سجع دارند.

الف) ایهام: عشاق دو معنا دارد: ۱- عاشقان ۲- اصطلاح موسیقی (نام مقامی در موسیقی)

د) پارادوکس: با باده (شراب) آلودگی خون را شستن

ج) جناس تام: تاب (چین و پیچ و شکن) و تاب (طاقت و قرار) - جناس ناقص: تاب و آب

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۴- گزینۀ «۱»

(سیرعلیرضا اهری)

ایهام در «الف»: «دور از رخ تو»: ۱- از تو دور باشد ۲- به‌خاطر دوری از رخ تو تشبیه در «ب»: «تیر بلا» و «تیغ جفا»
ایهام تناسب در «ج»: «روی» در معنای چهره استفاده شده است و معنای ثانویه آن یعنی «فلز روی» با زر تناسب دارد.

مجاز در «د»: «قدح» مجاز از شراب

علت رد گزینۀ «د»:

گزینۀ «۲»: نبود استعاره در بیت «د»

گزینۀ «۳»: نبود مجاز در بیت «ج»

گزینۀ «۴»: نبود استعاره در بیت «الف»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۵- گزینۀ «۴»

(سیرعلیرضا اهری)

تشریح سایر گزینۀ «د»:

گزینۀ «۱»: اغراق: دل من از خون دریاست / تشبیه: دل من مانند دریاست.
گزینۀ «۲»: اشتقاق: گفتم و گفت / تناقض: بحری در بر (بیابان) وجود داشته باشد.

گزینۀ «۳»: جناس: بر و بحر / تکرار: دل، میان و کمر

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۶- گزینۀ «۳»

(رضا رنبری)

بیت گزینۀ «۳» بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» سروده شده است.
(بحر رمل مثنی سالم)

سایر ابیات بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» سروده شده‌اند. (بحر رمل مثنی محذوف)

تکته: جدول نام‌گذاری اوزان:

نام اوزان	بحر هزج	مفاعیلن	U ---
	بحر رمل	فاعلاتن	- U -
	بحر رجز	مستفعلن	- U - -
	بحر متقارب	فعولن	- - U
تعداد اركان	مربع	۴ ركن	
	مُسدس	۶ ركن	
	مُثمن	۸ ركن	
پایانی	سالم	ركن پایانی بدون تغییر	
	محذوف	ركن پایانی با تغییر	

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر)

۳۷- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا احمري)

وزن سروده: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)
است که وزنی ناهمسان محسوب می‌شود و همانطور که مشخص است رکنی به نام «مفاعیلن» در آن به چشم نمی‌خورد. در بند نخست، واو عطف که اصولاً به شکل ضمه تلفظ می‌شود بنابر ضرورت آهنگ شعر، باید بلند خوانده شود و همچنین کسره اضافه در ترکیب «ره سرنوشت» نیز مشمول اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت کوتاه است. کلمات قافیه هم «سرنوشت» و «بهشت» است که الگوی حروف اصلی آن‌ها، مصوت + صامت + صامت است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۸- گزینه ۳»

(سیرعلیرضا احمري)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» وزن مصراع اول، «مفاعیلن فاعلاتن فع» است.

گزینه ۲» وزن مصراع دوم، «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است.

گزینه ۴» وزن مصراع دوم، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه ۴»

(سیرعلیرضا احمري)

سروده فاقد حذف همزه است؛ چرا که بند دوم در وزن مفتعلن فاعلات مفتعلن فع سروده شده است و پس از واژه «بود» یک مکث وجود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ای» در پایان واژه «خستگی» و ابدال در تبدیل فعلن به فعلن در آخر بند اول و دوم مشهود است.

گزینه ۲» ابدال در تبدیل فعلن به فعلن در آخر بند اول مشهود است و هجای پایانی بند سوم با اختیار وزنی شاعر، بلند محسوب می‌شود.

گزینه ۳» حذف همزه در «خوب است» و «عجیبی است» وجود دارد و بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «ی» دو بار در «صدای تو» در بندهای دوم و سوم و یک بار در کسره اضافه «سبزینه آن گیاه» مشهود و ملموس است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه ۱»

(امیرحسین اشتری)

بررسی وزن ابیات:

الف) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن. (نبود) را به شکل «نبود» بخوانید.

ب) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

ج) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن

د) مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

هـ) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن (وزن ناهمسان است).

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۴۱- گزینه ۲»

(هومن نمازی)

مورد «ب» بر وزن مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن است. / مورد «هـ» مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن است. / مورد «الف» بر وزن مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن است.

مورد «ج» حاصل تکرار چهار بار مستفعلن است.

مورد «د» بر وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است. / مورد «و» بر وزن «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر)

۴۲- گزینه ۴»

(مهروزار مشایفی)

وزن بیت مذکور «فاعلاتن (فاعلاتن) فاعلاتن فاعلاتن فعلن» می‌باشد و مطابق با بحر مقابل بیت نمی‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

وزن بیت گزینه ۱» فعولن فعولن فعولن فعل

وزن بیت گزینه ۲» مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

وزن بیت گزینه ۳» مفاعیلن مفاعیلن مفاعی

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

علوم و فنون ادبی (۳) - اختیاری

۴۶- گزینه ۲

(امیرحسین اشتری)

دقت شود که ترکیب «شورخنده» نمی‌تواند حس آمیزی بسازد؛ زیرا شور در معنای «اشتقاق» به کار رفته است؛ نه در معنای «تمکی». بنابراین حس آمیزی وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» بو شنیدن: ترکیب حس بویایی و شنوایی
گزینه ۳: «۳» جهان از گفتار، مانند بار شکر شد. پس گفتار را به مزه شیرینی آمیخته است. این حس آمیزی می‌سازد.

«نوشخند» نیز حس آمیزی دارد. به معنای خنده‌های شیرین و عسلین.

گزینه ۴: «۴» «تلخی دیدن» حس آمیزی دارد، زیرا حس چشایی و بینایی ترکیب شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع)

۴۷- گزینه ۳

(رضا زنجیری)

تلمیح: به داستان حضرت یوسف اشاره دارد.

اسلوب معادله: مصراع دوم مصداق و مثالی برای مصراع اول است. (شاعر می‌گوید: غرور برخاسته از زیبایی، در برابر عشق تاب نمی‌آورد و حریف او نمی‌شود، چنان‌که یوسف با همه جمال بی‌مانندش، به خاطر عشق به زلیخا، کنعان را ترک کرده و راهی مصر شد.

حسن تعلیل: شاعر برای راهی شدن یوسف به سوی مصر، علتی ادبی و شاعرانه بیان کرده است. (جاذبه عشق به زلیخا)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» تلمیح: به ماجرای شیرین و فرهاد اشاره دارد.

حسن تعلیل: شاعر در مصراع نخست، علت تیرگی برخی از سنگ‌های کوه بیستون را داغ و ماتم فرهاد دانسته است.

اسلوب معادله: بیت فاقد اسلوب معادله است.

(معنای بیت: اندوه فرهاد از عشق شیرین آن‌قدر عمیق بود که حتی کوه بیستون را تحت تأثیر قرار داد و مثل سرمه سیاه کرد. بدون یک همدل یا همراه، زندگی کردن و حتی نفس کشیدن هم سخت و طاقت‌فرسا می‌شود.)

گزینه ۲: «۲» تلمیح: اشاره به صعود عیسی به آسمان چهارم دارد «بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ...» یعنی: بلکه بلندش کرد خدا سوی خود. / اسلوب معادله: «گران‌جانی معادل سوزن» و «بزرگان معادل عیسی» / حسن تعلیل: بیت فاقد علت ادبی و شاعرانه است. (رد گزینه) / معنای بیت: بخل و امساک بر دل بزرگان بار سنگینی است. آری عیسی ما (روح ما) با داشتن سوزن و تعلقات دنیوی نمی‌تواند اجازه رفتن به آسمان و مقامات معنوی را داشته باشد.

۴۳- گزینه ۳

(میتبی فرهاری)

مفهوم کلی و مشترک عبارت صورت سؤال و بیت گزینه «۳»: لزوم اظهار نیاز تنها به خداوند

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بلاکشی عاشق

گزینه «۲»: نکوهش اظهار نیاز نزد افراد ناتوان و وابسته

گزینه «۴»: نکوهش افراد بی‌خبر از عشق و ستایش عشق

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۹۷)

۴۴- گزینه ۳

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات «ج» و «الف»: تجلی حق در پدیده‌های عالم، در بیت «الف» منظور از «اعداد» همان کثرتی است که میان اشیا و موجودات این عالم دیده می‌شود و «واحد» همان وجود است که در همه چیز جلوه‌گر است. در بیت «ج» نیز «آیینه‌بودن موجودات جهان» به همین امر اشاره دارد که همگی وجود الهی را بازتاب می‌دهند.

تکته درسی: این ابیات به عقیده‌ای فلسفی و عرفانی اشاره دارند که جهان را سراسر برابر با وجود الهی می‌داند و پدیده‌های عالم را همگی نشانه‌ای از وجود باری تعالی می‌انگارد. بیان‌های متفاوتی از این عقیده نزد فلاسفه و عرفا وجود دارد که یکی از آنها مربوط به ملاصدراست که تحت عنوان‌های «وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت» و «وحدت وجود» در کتاب فلسفه دوازدهم می‌خواند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

مفهوم بیت «ب»: شادی سراسر جهان را فرا گرفته، اما هرکسی آن را درک نمی‌کند.

مفهوم بیت «د»: ناپایداری دنیا و از بین رفتن رنج‌ها و خوشی‌های آن

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰۳)

۴۵- گزینه ۲

(هومن نمازی)

در صورت سؤال عامل اینکه خواب و آرامش از چشم گوینده شعر گرفته شده است غم و اندوه دیگران (خفته چند) است و در بیت دوم نیز به این مطلب اشاره شده است که علت ناخوشی شاعر غم بی‌نویان است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰۳)

نمی‌تواند در دست یک فرد کور (نماد ناآگاهی) بینایی ایجاد کند، زهد خشک و بی‌روح نیز نمی‌تواند معرفت و آگاهی حقیقی را برای دیگران به ارمغان بیاورد. به عبارت دیگر، زاهدانی که خودشان فاقد بینش عمیق هستند، نمی‌توانند دیگران را هدایت کنند.

(د) حس‌آمیزی: سرود تابناک - نور کلام / تشبیه: «غبارستان بودن» (مشبه: بودن، مشبه‌به: غبارستان) / معنای بیت: ای کسی که سرود روشن و زیبای آسمانی را می‌خوانی، کلامت چنان پرنور و تأثیرگذار است که دنیای تاریک و غبارآلود وجود و زندگی را روشن و پاک کرده است.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به دلیل نبود «حسن تعلیل» رد می‌شود.

گزینه «۲»: به دلیل نبود «اسلوب معادله» رد می‌شود.

گزینه «۳»: به دلیل نبود «حسن تعلیل» رد می‌شود.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

(مهرزاد مشایقی)

۵۰- گزینه «۲»

لف و نشر: هجر ← موت - وصل ← اعادت / تلمیح: اشاره به روز قیامت و زنده شدن مردگان / تضاد: هجر و وصل / واج‌آرایی مصوت «ا» در بیت مشهود است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیت فاقد آرایه‌های تکرار و ایهام تناسب است.

گزینه «۳»: در بیت آرایه استعاره دیده نمی‌شود.

گزینه «۴»: بیت فاقد پارادوکس می‌باشد. (ضمناً واژه «روز» در مصراع اول مجاز از زمان می‌باشد).

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

(مهری فروتن)

۵۱- گزینه «۴»

معنی بیت: وقایع گوناگون زندگی عقل انسان را به کمال می‌رساند همانطور که آب و آتش (اشاره به فرایند ساخت شمشیر) شمشیر را می‌سازد.

مجاز: گرم و سرد: مجاز از خوبی‌ها، بدی‌ها و وقایع گوناگون روزگار

اسلوب معادله: از آنجایی که مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول و همچنین دارای استقلال دستوری و معنایی است و همچنین ما می‌توانیم بین دو مصراع (همانطور که) قرار بدهیم پس اسلوب معادله دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: معنی بیت: رها کردن دل از آن زلف پیچ در پیچ یار دشوار است همانطور که شکار را از پنجه‌های پرنده شکاری شهباز نمی‌توان خارج کرد.

اسلوب معادله: بنابر استقلال دستوری و معنایی و همچنین مصداق بودن مصراع دوم برای مصراع اول این بیت دارای اسلوب معادله می‌باشد.

تکنی: سوزن عیسی: علت آنکه عیسی از آسمان چهارم فراتر نرفت، وجود سوزنی در جامه او بود. زیرا هنگامی که در عروج به طرف عرش الهی بود، جبرئیل را دید. جبرئیل به عیسی گفت: این چیست در گوشه عبای تو یا در جیب تو؟ عیسی گفت: سوزن. جبرئیل گفت: حال که از مال دنیا چیزی داری همین جا بمان و پیش مرو و عیسی در آسمان چهارم متوقف شد.

گزینه «۴»: تلمیح: اشاره به داستان شیرین و فرهاد / بیت فاقد حسن تعلیل و اسلوب معادله است (رد گزینه) / معنای بیت: جوی شیر از کوه آوردن کار شیرمردان و دلبران هم نیست. تو نیز چون فرهاد کوهکن که می‌خواست از کوه بیستون جوی شیر آورد ولی نتوانست، از این بازی کودکانه و بی‌ثمر شرمنده و خجل خواهی شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع)

(رضا رنبری)

۴۸- گزینه «۲»

در این گزینه، مصراع دوم، ضرب المثل شده است؛ بنابراین، بیت دارای تمثیل است.

در سایر گزینه‌ها تمثیل مشاهده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع)

(رضا رنبری)

۴۹- گزینه «۴»

الف) اسلوب معادله: مصراع دوم تمثیلی برای مصراع اول است. / حسن تعلیل: دلیل اینکه خورشید در فصل بهار پشت ابر می‌ماند، شرم کردن در هنگام بخشنده‌گی است. / معنای بیت: افراد بخشنده و با سخاوت، به خاطر شرم و حیا، کارهای نیک خود را پنهان می‌کنند و به آن فخر نمی‌فروشند؛ همان‌طور که در فصل بهار، خورشید کمتر از پشت ابرها بیرون می‌آید و نور خود را پنهان می‌کند.

ب) تشبیه: «نقد جوانی» (مشبه: جوانی، مشبه‌به: نقد - پول - بها) / حسن تعلیل: بیت فاقد حسن تعلیل است و علتی که در بیت آمده شاعرانه و ادبی نمی‌باشد. / معنای بیت: شاعر می‌گوید که موهای سفیدش (که نشانه پیری است) بی‌دلیل و بدون هزینه به دست نیامده‌اند. او برای داشتن این موهای سفید، جوانی‌اش را داده است. یعنی بهای رسیدن به این مرحله از زندگی، از دست دادن روزهای جوانی بوده است.

ج) اسلوب معادله: مصراع دوم تمثیلی برای مصراع اول است. / حس‌آمیزی: زهد خشک / معنای بیت: عارفان حقیقی نیازی به زهد خشک و ریاضت‌های ظاهری زاهدان ندارند، زیرا آنان به معرفت و حقیقت رسیده‌اند و از وابستگی به دنیا و ظواهر آزاد شده‌اند. همان‌طور که عصا (نماد هدایت و روشنگری)

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نه اسلوب معادله دارد نه حسن تعلیل.

گزینه «۳»: اسلوب معادله ندارد. - شاعر برای خمیدگی پشت افراد کهنسال، علتی شاعرانه به کار برده است؛ بنابراین، حسن تعلیل داریم.

گزینه «۴»: شاعر در مصراع اول پیامی آورده و در مصراع بعد برای آن پیام، یک مثال آورده؛ بنابراین، آرایه اسلوب معادله داریم. - شاعر برای طغیان و شعله‌ور شدن آتش، علتی شاعرانه و ادبی ذکر کرده است؛ بنابراین، حسن تعلیل هم داریم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع)

۵۴- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی پور)

مفهوم گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» ناتوانی از شرح و بیان عشق و ماجراهای آن، آن‌چنان که شایسته آن است.

مفهوم بیت گزینه «۳»: بهتر است که راز دلبران در سخن دیگران گفته شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۲۱)

۵۵- گزینه «۳»

(حسن اصفابی)

بررسی مفاهیم:

ب) جایگاه بلندی که خار سر دیوار دارد اعتباری است (نه ذاتی)، یعنی صرف بالابودن خار دلیل بر ارزشمندی آن نیست. (جایگاه عاریتی)

ت) مصراع اول بیت مذکور به «ماسوا» (یعنی موجودات عالم جز خداوند، یا همان مادیات) دلالت دارد که شاعر با اشاره به عبارت «لا حول و لا قوة الا بالله» توصیه می‌کند فکر را به خداوند مشغول کنیم و از دل‌مشغولی به مادیات رها شویم.

الف) عاشق می‌گوید از وادی عشق (وادی مجنون) سر شوریده‌ای آورده‌ام و از رسوایی و ملامت مردم نمی‌هراسم. در مصراع دوم شاعر از ملامت مردم و رسوایی خود استقبال می‌کند.

پ) شاعر می‌گوید راز و اسرار در دل عاشق نمی‌ماند و افشا می‌شود، چراکه عشق مانند شرابی قوی است که از لب ساغر حرف‌ها را بیرون می‌کشد (اشاره به صدای قل‌قل ریختن شراب از ساغر).

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶)

این بیت حسن تعلیل ندارد و (زان) در نقش ادات تعلیل به کار نرفته‌است.

گزینه «۲»: معنی بیت: شخصی که در حالت مستی است و خوابه دل‌ها برای او مانند می می‌باشد، دود و سوختگی دل ما (بر اثر داغ غم) برای او نیز مانند دود کباب است. (تشبیه)

اسلوب معادله: از آنجایی که مصراع دوم در ادامه مصراع اول می‌باشد و استقلال معنایی ندارد، در نتیجه اسلوب معادله وجود ندارد.

گزینه «۳»: معنی بیت: عالم را کشت اما دست و سلاح او خونین نشد چرا که اگر سلاح تیز باشد مانع از خونی شدن آن بعد از قتل می‌شود.

مجاز: عالم مجاز از مردم دنیا

حسن آمیزی: ندارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۵۲- گزینه «۳»

(مهرزاد مشایقی)

ایهام تناسب: «مردم» معنای مورد قبول: انسان‌ها. معنای غیرقابل قبول: مردمک (متناسب با چشم) / حسن تعلیل: علت اینکه چشم شاعر دایم درحال گریه است

این است که مردم دریانشین، ترسی از دریا ندارند. / جناس: سر و در

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ایهام تناسب: «مهر» معنای مورد قبول: محبت. معنای غیرقابل قبول: خورشید متناسب با ماه / حسن تعلیل: ندارد. / جناس: ندارد.

گزینه «۲»: ایهام تناسب: ندارد. / حسن تعلیل: شاعر علت خودسوزی شمع را رسیدن به فانی وجودی می‌داند. / جناس: زان و جان

گزینه «۴»: ایهام تناسب: ندارد. / حسن تعلیل: شاعر در این بیت خطاب به معشوقش می‌گوید که وقتی با چهره زیبا و نورانیات از دنیا رفتی (مردی)، شب فرا رسید و آسمان تاریک شد. / جناس: در و بر

(علوم و فنون ادبی، بدیع)

۵۳- گزینه «۲»

(مهمر مشهوربان)

شاعر در مصراع اول پیامی آورده و در مصراع بعد برای آن پیام، یک مثال آورده، بنابراین، آرایه اسلوب معادله داریم؛ ضمناً این بیت، آرایه حسن تعلیل ندارد.

جامعه‌شناسی (۳)

۵۶- گزینه «۴»

(آزیتا بیدرقی)

تشریح عبارت نادرست:

اگر ادعا شود که دانش تماماً محصول شرایط اجتماعی فرهنگی است و جوامع و فرهنگ‌ها نیز متفاوت‌اند و درون هر جامعه‌ای، گروه‌های مختلف وجود دارند نمی‌توان میان دانش‌ها و شناخت‌های مختلف دآوری کرد و نمی‌توان شناخت صحیح را تشخیص داد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۷ تا ۹۱)

۵۷- گزینه «۲»

(فاطمه قربیبیان)

موارد به‌ترتیب با گزینه «۲» در ارتباطند.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۷، ۸۹ و ۹۰)

۵۸- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

شکل صحیح و کامل جدول:

نوع / معیار	جامعه‌شناسی تبیینی	جامعه‌شناسی تفسیری	جامعه‌شناسی انتقادی
موضوع	پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.	کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها	کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن
روش	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	تفسیر (نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها)	تفسیری، انتقادی و تجویزی
هدف	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی	معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی	انتقاد از وضع موجود، تجویز وضع مطلوب و راه رسیدن به آن

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه ۹۱)

۵۹- گزینه «۱»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

آموختن برخی علوم مانند سحر در اسلام منع شده و در مقابل یادگیری برخی علوم، لازم و ضروری دانسته شده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۶۰- گزینه «۴»

(هاثا احمدزاده)

جوامعی که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند و در آن‌ها علوم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد مربوط به مدینه جاهله هستند؛ مانند جوامع اساطیری (تابوت‌های رنگارنگ مومیایی تمدن مصر، اهرام سه‌گانه مصر) مدینه ضاله، جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل گرفته است. در این مدینه نظرات علمی مدینه فاضله تحریف می‌شود و امور غیرعقلانی، امور عقلانی معرفی می‌شوند.

فارابی جامعه‌ای را که بر محور علم سازمان یافته باشد، مدینه فاضله می‌نامد. علم در مدینه فاضله به علوم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را نیز در بر می‌گیرد. مدینه فاضله جامعه موردنظر فارابی است.

در مدینه فاسقه مردم علوم عقلانی و وحیانی را می‌شناسند اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند، یعنی با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند، براساس آن عمل نمی‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۹۸)

۶۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در جهان اسلام به سبب این‌که روش علمی به روش حسی و تجربی محدود نمی‌گردد و عقل و وحی نیز به‌عنوان دو ابزار شناخت علمی به رسمیت شناخته می‌شوند، علم نافع به علوم ابزاری محدود نمی‌گردد. علوم ابزاری که نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند (مانند علم پزشکی و مهندسی)، از جمله علوم نافع‌اند. علم به توحید و مبدأ و معاد از جمله نافع‌ترین علوم دانسته شده‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۹۵)

۶۲- گزینه «۲»

(فاطمه رضاییان)

ابوعلی مسکویه با نگاهی تبیینی کتاب «تجارب الامم» را در هشت جلد تألیف کرد و ابوریحان بیرونی در کتاب «تحقیق مالیهند» با روش تجربی و تفهیمی فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۹۹)

۶۳- گزینه «۲»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

فارابی علم اجتماعی را زیرمجموعه علوم انسانی می‌دانسته و آن را «علم مدنی» نامیده است.

ابن‌خلدون علم اجتماعی خود را علم عمران می‌نامد.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۹۷ و ۱۰۰)

۶۴- گزینه «۴»

(فاطمه قریبیان)

این خلدون یکی دیگر از اندیشمندان مسلمان است که با تأثیرپذیری از قرآن، به دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود. او در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده می‌کرد و بنابراین از جامعه آرمانی سخنی نگفت.

اهمیت امروزی ابوریحان در به‌کارگیری روش انتقادی در کنار روش تجربی، در بررسی‌های مذهبی، تاریخی و جغرافیایی است. روشی که او هزار سال پیش در بررسی‌های علمی خود در پیش گرفته بود، امروزه در تحقیقات مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی متداول شده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۶۵- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

این عقل برای فهم کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود: عقل تفسیری عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی به کمک این عقل درک می‌شود: عقل ابزاری (تجربی)

برای ارزیابی و داوری دربارهٔ مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود: عقل انتقادی با استفاده از این عقل در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که می‌پسندیم استفاده می‌کنیم: عقل ابزاری (تجربی)

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

جامعه‌شناسی (۳) - اختیاری

۶۶- گزینه «۱»

(آریتا بیرقی)

- جامعه آرمانی در قرآن تا آنجا که بتواند به ستم‌دیدگان و مستضعفان جهان کمک می‌کند.

- فلسفه، تلاشی است برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به معناداری جهان و انسان

- با عقل و وحی می‌توان دربارهٔ آرمان‌ها و ارزش‌ها مانند عدالت و ... سخن گفت.

- فارابی علوم اجتماعی را زیرمجموعه علوم انسانی می‌دانست.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۹۵ و ۹۷)

۶۷- گزینه «۲»

(یاسین ساعدی)

مدینه فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید. در مدینه فاسقه با آنکه مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند، یعنی با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند بر اساس آن عمل نمی‌کنند. مدینه ضاله جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد.

در مدینه ضاله، نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۹۸)

۶۸- گزینه «۲»

(مهم‌مهری یعقوبی)

متن مذکور، نمونه‌ای از عقل ابزاری یا تجربی است.

دانشمندان برای کسب دانش دربارهٔ پدیده‌های طبیعی و مادی از این عقل استفاده می‌کنند و همواره به آزمون‌های حسی و روش‌های تجربی پایبندند. اصل انقباض و انبساط فلزات در علوم طبیعی و عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی و ... به کمک این عقل درک می‌شوند. جامعه‌شناسی تبیینی از عقل ابزاری برای پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی استفاده می‌کند.

نکات مهم درسی:

گاهی عقل را در یک معنای عام به کار می‌برند که هرگونه تلاش ذهنی و فکری را شامل می‌شود که هم عالمان در دانش علمی از آن استفاده می‌کنند و هم عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۶۹- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

- میرزای نائینی در آغاز قرن بیستم و در شرایط آن روز جامعه خود، معتقد بود می‌توانیم ویژگی اول جامعه مطلوب (عادلانه بودن روابط و ساختارهای جامعه با مشارکت و همراهی مردم) را محقق کنیم تا مردم از طریق مجلس، سازمان‌ها و ساختارهای اجتماعی را به گونه‌ای عادلانه شکل دهند.

- امام خمینی (ره) در پایان قرن بیستم معتقد بود مجلس شورای اسلامی با مشارکت نمایندگان مردم موظف است شرط اول جامعه مطلوب را محقق کند

- مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران موجب شد که بر اساس این دو نظریه فقهی، دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد.

- مجلس خبرگان موظف است تا شرط دوم را تحقق بخشد یعنی رهبر جامعه را بر اساس معیارهای اسلامی شناسایی و معرفی کند و بر عملکرد او نظارت نماید.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۷۰- گزینه «۳»

(هاثا احمدزاده)

تشریح موارد نادرست:

- متفکران مسلمان تفسیر را نوعی تبیین و استدلال عقلانی می‌شمارند و به همین دلیل تفسیر و تبیین در تقابل با هم قرار نمی‌گیرند.

ج) از نظر ارسطو، در سه نوع حکومت تیرانی، الیگارش و دموکراسی حاکم یا حاکمان بر اساس خواسته‌ها و اغراض خود تصمیم می‌گیرند و هر نوع تصمیمی را برای خود جایز و مباح تلقی می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۳)

۷۴- گزینه «۳»

(یاسین ساعدی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

در یک جهان اجتماعی نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی اقتصادی و ... باشد؛ بلکه در تعامل با آن‌ها قرار می‌گیرد. نظام سیاسی بر نظام‌های دیگر به ویژه نظام فرهنگی اثر می‌گذارد و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد.

مدار مشروعیت حق و باطل است.

مقبولیت و مشروعیت حقیقی می‌تواند با هم باشند و در برخی موارد نیز جدا از یکدیگر باشند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۰)

۷۵- گزینه «۲»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

مورد اول تعریف کنش اقتصادی است.

قسمت دوم همه گزینه‌ها در ارتباط با مورد دوم است.

هجوم اقتصادی به ایران در زمان قاجار با تلاش برای اخذ امتیازات مختلف مانند امتیاز رویت، رژی و ... انجام شد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۷، ۱۳۱ و ۱۳۳)

جامعه‌شناسی (۲)

۷۶- گزینه «۲»

(زیتا پیرقی)

بیدارگران نخستین، شناخت عمیقی از فرهنگ غرب نداشتند.

استبداد قومی و قبیله‌ای ← رعایت ظواهر اسلامی

فقاقت و عدالت ← در حاشیه مناسبات قدرتهای سیاسی جهان اسلام مانده بودند.

قدرت نظامی و سیاسی و اقتصادی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی باعث خودباختگی دولتمردان کشورهای اسلامی شدند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۰۹)

۷۷- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

منورالفکران همانند بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.

اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول، به دلیل گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان نبود، بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی نقش محوری دارد ولی همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد.

عقل در معنای خاص براساس موضوع مورد مطالعه خود به عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح گزینه نادرست:

مستشرقان یا شرق‌شناسان به جمعی از محققان غربی گفته می‌شود که از منظر جهان غرب و با اهداف مواضع غربی جوامع شرقی و میراث فرهنگی آن‌ها را مطالعه می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴، ۱۰۵ و ۱۰۸)

۷۲- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) انسان به دلیل اینکه کارهای خود را با علم و اراده انجام می‌دهد، کنشگری قدرتمند است. قدرت انسان محدود است، به‌گونه‌ای که نمی‌تواند همه نیازهای خود را به تنهایی برآورده سازد و برای تأمین برخی از نیازهای اولیه زندگی خود، به کمک دیگران احتیاج دارد.

ب) قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و اراده و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد. کسانی که در زندگی توان تأثیرگذاری بیشتری بر اراده دیگران دارند، از قدرت اجتماعی بیشتری برخوردار هستند.

ه) در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی، اقتصادی و ... باشد؛ بلکه در تعامل با آن‌ها قرار می‌گیرد. نظام سیاسی، بر نظام‌های دیگر، به ویژه نظام فرهنگی اثر می‌گذارد و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد. (پس رابطه بین نظام سیاسی و نظام فرهنگی، یک رابطه دوطرفه است).

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۷، ۱۲۰ و ۱۲۱)

۷۳- گزینه «۴»

(فاطمه رضاییان)

الف) حکومت اقلیت بر اساس فضیلت آریستوکراسی می‌باشد.

ب) در نظام لیبرال دموکراسی نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت؛ زیرا قدرت و قوانین در این نظام سیاسی بر اساس حکم و قانون و اراده تشریعی خداوند شکل نگرفته است.

روانشناسی

۸۱- گزینه «۳»

(ممبر عرفان فرماری)

بررسی عبارت‌ها:

گزینه «۱»: درست است، معرفی روش‌های مناسب زندگی (حفظ سلامتی و ارتقای آن) و پیشگیری از بیماری‌های جسمی و درمان آن از اهداف روان‌شناسی سلامت هستند.

گزینه «۲»: درست است، عبارت (آموزش الگوهای رفتاری سالم به کودکان در زندگی) اقدامی در جهت حفظ و ارتقای سلامتی است؛ چون به پایه‌ریزی زندگی سالم منجر می‌شود.

گزینه «۳»: نادرست است، برای درک تفاوت این دو هدف باید بدانیم که حفظ سلامتی و ارتقای آن بر انجام رفتارهای ارتقادهنده سلامتی، مثل عدم سیگار کشیدن متمرکز است، اما پیشگیری و درمان بیماری‌ها بر افرادی متمرکز است که در معرض خطر بیماری، شناسایی شده‌اند، مثل توصیه به ترک سیگار به فرد سیگاری برای جلوگیری از بروز امراض قلبی در او.

تکن: روان‌شناسی سلامت، از یافته‌های علم روان‌شناسی برای پیشگیری و درمان بیماری‌های جسمانی (نه روانی!) بهره می‌برد و همچنین درمان بیماری‌های روانی از وظایف این علم نیست.

گزینه «۴»: در روان‌شناسی سلامت، اعتقاد بر این است که بیماری یا سلامت دو جنبه جداگانه نیستند، بلکه از سلامت کامل تا مرگ، یک پیوستار وجود دارد که هر یک از ما بر روی یکی از نقاط پیوستار جای می‌گیریم و همچنین سمت راست پیوستار، بیانگر وضعیت سلامت کامل و چپ آن، بیانگر مرگ است و میان این دو، درجات مختلفی از سلامت نشان داده شده است، هر چه از مرکز پیوستار به سمت راست برویم، سلامتی افزایش می‌یابد و هر چه از مرکز پیوستار به چپ برویم سلامتی کاهش و بیماری افزایش می‌یابد.

(روانشناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۸۹ و ۱۹۰)

۸۲- گزینه «۴»

(ممبر رضا توکلی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیماری تحلیل‌برنده اعصاب موجب تغییرات رفتاری و روانی در پدربزرگ آیلین شده است. پس بیماری جسمی، علت بیماری روانی است.

گزینه‌های «۲» و «۳»: وجه مشترک این دو مورد، استفاده از قهوه و دارو برای بهبود حال روانی است که در نهایت باعث ایجاد علائم جسمی یا مسمومیت با آن ماده شده است. از این رو، عامل ایجادکننده بیماری جسمی، نه بیماری روانی بلکه ماده مدنظر (قهوه - دارو) است.

- تا پیش از فروپاشی بلوک شرق، روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند و جریان چپ حتی در کشورهایی که زیر نفوذ بلوک غرب قرار داشتند، یک جریان اجتماعی تأثیرگذار بود. با فروپاشی بلوک شرق، جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان از بین رفت و این جریان در کشورهای اسلامی نیز جاذبه خود را از دست داد و غرب‌گرایان این جوامع، دیگر بار به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی روی آوردند.

(پایه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۳)

۷۸- گزینه «۴»

(ممبر مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) امام خمینی، انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را به عهده داشت. روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

ج) امام خمینی به عنوان یک مرجع دینی، مردم و عالمان را از موضع مقاومت منفی به فعالیت رقابت‌آمیز بازگرداند. این فعالیت رقابت‌آمیز، با اعتراض به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه آغاز شد ولی در حد یک حرکت اصلاحی نماند و به صورت یک حرکت انقلابی درآمد که حذف شاهنشاهی و تحقق حکومت اسلامی را دنبال می‌کرد.

(پایه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۲۰)

۷۹- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

شباهت انقلاب اسلامی ایران با سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم این بود که همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت ازبین‌بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

تفاوت آن‌ها هم در این بود که انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند؛ و به همین سبب استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها در چهره استعمار نو باز می‌گشت. این انقلاب‌ها نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند اما انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. این انقلاب بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

(پایه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۸۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

هریک از موارد صورت سؤال به‌ترتیب به موارد گزینه «۳» اشاره دارد.

(پایه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۶، ۱۳۳ تا ۱۳۵)

(همیدرضا توکلی)

۸۷- گزینه «۴»**بررسی عبارت‌ها:**

مورد اول: زمانی که نمی‌توان منبع استرس را شناسایی کرد، مشورت و راهنمایی گرفتن از دیگران می‌تواند راه خوبی باشد.

مورد دوم: استفاده از حس شوخ‌طبعی روش خوبی است برای آنکه بتوان به طور موقت، حواس خود را از عامل استرس‌زا پرت کرد.

مورد سوم: باز کردن قطعه و فهم نحوه بستن آن از اول، مربوط به روش شروع از آخر است و اشاره به استفاده از مهارت حل مسئله دارد.

مورد چهارم: پیاده‌روی ملایم برای کاهش استرس اشاره دارد به ورزش و فعالیت بدنی.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۹ و ۲۰۰)

(مهمربیبی)

۸۸- گزینه «۴»

سارا و مریم از روش مقابله‌ای «خواندن یک بیت یا جمله» و زهرا از روش «به خاطر آوردن یک رویداد خوشایند یا یک بیت شعر خوشایند» استفاده کردند. هردوی این روش‌ها جزء روش‌های مقابله‌ای سازگارانه کوتاه‌مدت هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۲۰۱)

(فاطمه عبدالوند)

۸۹- گزینه «۱»

منفعل بودن یک روش مقابله ناکارآمد است که در آن، فرد دست از فعالیت برمی‌دارد و برای از بین بردن فشار روانی، تلاش نمی‌کند (رد گزینه‌های ۲ و ۴). در انتظار معجزه بودن: فرد در این مقابله، بدون اینکه تلاش کند، منتظر است اتفاق خارق‌العاده‌ای رخ بدهد (رد گزینه ۴). انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر و تأمل: فرد در این نوع مقابله هنگام رویارویی با فشار روانی، از لحاظ هیجانی، به شدت تحریک می‌شود؛ به طوری که بر هیجانات و رفتار خود کنترل ندارد، بسیار عصبی و پرخاشگر است و حتی ممکن است به خود یا دیگران آسیب برساند (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۲۰۲ و ۲۰۳)

(مهمربیبی)

۹۰- گزینه «۴»

تأثیر مذهب بر سلامت در گزینه‌ها به شرح زیر است:

عبارت سوم	عبارت دوم	عبارت اول	
مستقیم	مستقیم	مستقیم	گزینه ۱
غیر مستقیم	مستقیم	مستقیم	گزینه ۲
غیر مستقیم	غیر مستقیم	مستقیم	گزینه ۳
غیر مستقیم	غیر مستقیم	غیر مستقیم	گزینه ۴

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۲۰۴)

گزینه «۴»: استرس‌های کاری که عاملی روانی است، ایجادکننده سردردهای متعدد بوده است؛ پس در این گزینه، عامل روانی در نقش علت و بیماری جسمی در نقش معلول قرار گرفته است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۱)

۸۳- گزینه «۱»

(ریحانه فرابفشی)

تشریح عبارت نادرست:

الف) متخصصان تغذیه معتقدند رژیم غذایی سالم باید حاوی کربوهیدرات زیاد باشد.

ت) با توجه به هرم غذایی باید میزان سبزیجات و میوه‌ها بیشتر از شیر و لبنیات و گوشت باشد نه برعکس.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۳)

۸۴- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

تشریح عبارت نادرست:

گزینه «۱»: در بسیاری از مواقع (نه همیشه) می‌توان از ورزش کردن، به‌عنوان یکی از روش‌های سازگارانه مقابله با فشار روانی استفاده کرد.

گزینه «۲»: فعالیت بدنی و ورزش ملایم می‌تواند به افراد کمک کند و باعث بی‌توجهی به فشار روانی شود.

گزینه «۴»: این عبارت هیچ ارتباطی به فعالیت بدنی ندارد و مربوط به استفاده از حس شوخ‌طبعی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۵ و ۲۰۰)

۸۵- گزینه «۱»

(مهمربیبی)

ترس یک نشانه هیجانی است (رد گزینه ۲). درد و مصرف مسکن برای تسکین آن نشان از علائم جسمانی دارد (رد گزینه‌های ۲ و ۴). حافظه و کارکردهای آن مربوط به علامت شناختی است (رد گزینه ۳). خواهش کردن نوعی رفتار است (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۷)

۸۶- گزینه «۴»

(مهمربفرخان فرهادی)

بررسی عبارت‌های نادرست:

- فراخوانی روش‌های مقابله با فشار روانی توسط یک فرد، مستلزم ارزیابی کنترل شخصی است.

- همه افراد در روبه‌رو شدن با موقعیت فشارآور، با روش‌های یکسان مقابله نمی‌کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۵ تا ۱۹۸)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۹۱- گزینه «۱»

(سیر مفعول علی مرتضوی)

«إِنَّا نَحْنُ»: به راستی که ما / «نَزَّلْنَا»: فرو فرستادیم (رد گزینه ۴) / «عَلَيْكَ»: بر تو / «الْقُرْآنُ»: قرآن را (رد گزینه های ۳ و ۴) / «تَنْزِيلًا»: (مفعول مطلق تأکیدی برای فعل «نَزَّلْنَا» قطعاً، حتماً (رد گزینه های ۲ و ۳) «بودیم» نیز در گزینه «۳» اضافی است و معادلی در آیه داده شده ندارد.

(ترجمه)

۹۲- گزینه «۱»

(ولی بربری - ابهر)

«قَرَّرَ الْمُزَارِعَ»: کشاورز تصمیم گرفت / «أَنْ يَسْتَشِيرَ»: که مشورت کند، که مشورت بگیرد (رد گزینه های ۳ و ۴) / «خَبِيرَ الزَّرَاعَةِ»: (معرفه) کارشناس کشاورزی (رد گزینه ۳) / «إِسْتِشَارَةً»: (مفعول مطلق تأکیدی) قطعاً، قطعاً (رد گزینه های ۲ و ۴) / «تَعَرَّضَ الْخَضِرَاوَاتُ لِلتَّلَفِ»: در معرض تلف (نابودی) قرار گرفتن سبزیجات / «لَعَلَّه»: شاید (او) / «يَتَخَلَّصُ»: خلاص شود (رد گزینه ۲) / «مِنْ هَذِهِ الْمُشْكَلَةِ الْمُؤَلِّمَةِ»: از این مشکل درآور

(ترجمه)

۹۳- گزینه «۲»

(میر بیکلری)

«أَلَا»: آگاه باشید، هان / «إِمَامُكُمْ»: امامتان، پیشوایتان / «قَدْ اكْتَفَى»: بسنده (اکتفا) کرده است / «مِنْ دُنْيَاهُ»: از دنیایش / «بَطْمَرِيَه»: (در اصل «طمرین + ه» بوده است) به دو جامه کهنه (رد گزینه های ۱ و ۳) / «مِنْ طَعْمِهِ»: از خوراکش، از غذایش / «بَقْرَصِيَه»: (در اصل «قُرَصِيَن + ه» بوده است) به دو قرص نان (رد گزینه های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۹۴- گزینه «۴»

(میرزا قانرازمینی - اصفهان)

«ابنة رجل»: دختر مردی / «كَانَ يَحْمِي»: که حمایت می کرد، که پشتیبانی می کرد (رد گزینه های ۲ و ۳) / «لِلْأَهْلِ وَالْعِرْضِ»: خانواده و آبرو / «أُسْرَتُ»: اسیر شد / «حَاوَلُوا خُرُوجَهَا»: برای خارج شدنش تلاش کنید (رد گزینه های ۱ و ۲) / «مِنْ الْعَبْدِيَّةِ وَالْأُسْرِ»: از بندگی و اسارت / «كَانَ أَبُوهَا»: پدرش بود / «مِنْ أَعْجَابٍ»: از شگفتانگیزان (رد گزینه های ۱ و ۳) / «عَصْرَه»: روزگار خود، زمانه اش

نکات مهم درسی:

(۱) در ترجمه اسم، به مفرد، مثنی یا جمع بودن آن دقت کنید.
(۲) هرگاه «كَانَ» بر سر فعل مضارع بیاید، با فعل «ماضی استمراری» روبه رو هستیم؛ مثال: «كَانَ يَحْمِي»: حمایت می کرد، پشتیبانی می کرد.

(ترجمه)

۹۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه ای، با تغییر)

«قَدْ يَتَعَدَّى»: گاهی دست درازی می کنند، شاید دست درازی کنند (در ساختار «قد + فعل مضارع»، اگر «قد» را «گاهی» ترجمه کنیم، فعل بعدش را باید به صورت مضارع اخباری بیاوریم و اگر «قد» را «شاید، ممکن است» ترجمه کنیم، فعل بعدش به صورت مضارع التزامی ترجمه می شود.) (رد گزینه ۳) / «عَلَى الطَّبِيعَةِ»: بر طبیعت («در» ترجمه مناسبی برای «علی» نیست.) (رد گزینه ۳) / «الْوَضْعُ»: وضع (آوردن «این» در ترجمه گزینه ۱، نادرست است.) (رد گزینه ۱) / «الْوَضْعُ» معرفه است و ترجمه آن به صورت نکره (وضعی) در گزینه ۲ نادرست است.) (رد گزینه ۲) / «هَكَذَا»: اینگونه، این چنین (رد گزینه ۱) / «الْمَشَاكِلُ»: مشکلات (معرفه) (رد گزینه های ۱ و ۲) / «مُشَاهَدَةً»: (مفعول مطلق تأکیدی) قطعاً، حتماً (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۹۶- گزینه «۳»

(مصطفی قدیمی فرد)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «عندما»: هنگامی که / «سَاعِدَتِهِ»: (فعل + ه مفعولی + الأُمُّ (فاعل)) مادر به او کمک کرد
گزینه «۲»: «الصَّعَابَ»: (جمع) سختی ها / «لَمَنْ»: برای کسی که (به اشتباه، به صورت «من» شرطی ترجمه شده است).
گزینه «۴»: «لَمْ يَبْأَسْ»: (لَمْ + مضارع = ماضی منفی) ناامید نشد / «أَجُورَ»: (جمع) پاداش هایی

(ترجمه)

۹۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه ای، کُلُور سراسری ۱۴۰۱)

«لَا يَرَى»: نمی بیند / «الْمُتَّفَاثِلَ»: خوش بین / «المصاعب»: سختی ها / «إِلَّا» فرصاً جیدة: جز فرصت هایی نیکو

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «يُحِبُّ» یک فعل مضارع غایب است که به اشتباه به صورت فعل متکلم ترجمه شده است. (يُحِبُّ: دوست دارد)
گزینه «۳»: «حياة هادئة» ترکیبی وصفی به معنای «زندگی آرامی» است که نادرست ترجمه شده است، همچنین «تعايشاً» مفعول مطلق تأکیدی برای فعل «يتعاش» است که باید به صورت قید تأکید (قطعاً، حتماً و ....) ترجمه شود.

گزینه «۴»: «مُتَعَجِّبِينَ» حال است و باید به صورت قید حالت (با تعجب، متعجب) ترجمه شود که به اشتباه به صورت یک فعل ترجمه شده است. همچنین عبارت «کمک انسان به آن ها» باید به صورت «کمک آن ها به انسان» بیاید.

(ترجمه)

۹۸- گزینه «۳»

(عمار تابهش)

می‌دانیم «ما + ماضی = لم + مضارع»؛ پس «ما رَجَعْنَ» و «لَمْ يَرْجِعْنَ» هر دو به معنی «برنگشته‌اند» هستند، اما «لَمْ رَجَعْنَ» در گزینه «۳»، چنین معنایی ندارد.

دقت داشته باشید که ادات «لَمْ» هرگز بر سر فعل ماضی نمی‌آید.

(ترجمه)

۹۹- گزینه «۴»

(مرتضی کاظم شیروزی)

آیه شریفه در گزینه «۴» می‌فرماید: «با زبان‌هایشان چیزی می‌گویند که در دل‌هایشان نیست.»؛ یعنی زبان و دلشان یکی نیست، درحالی‌که بیت فارسی مقابل، بیانگر حاجت و نیاز است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حدیث و بیت ذکرشده هر دو بیانگر اهمیت و ارزش میانه‌روی هستند.

گزینه «۲»: آیه شریفه و بیت ذکرشده هر دو به این نکته اشاره دارند که از چیزی نباید اندوهگین شد، زیرا عزت از آن خداوند است و خداوند برای همه چیز و همه کس کافی است.

گزینه «۳»: آیه شریفه و بیت ذکرشده هر دو به اهمیت پابندی به عهد و پیمان اشاره دارند.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

خواندن کتاب‌ها برای عقل مفید است، و برایش غذا محسوب می‌شود و با تجربه‌ها و دانش‌ها و اطلاعاتی که ممکن است در زمان حال یا آینده به او نفع برساند، به او کمک می‌کند. بنابراین باید به خواندن کتاب‌های خوب حرص ورزید. و گفته می‌شود کتاب‌ها همان دوستان واقعی هستند که هرگز اشتباه نمی‌کنند، کتاب‌ها تأثیر زیادی بر زندگی یک فرد دارند، پس گاهی مسیر زندگی را تغییر داده و باعث می‌شوند که فرد در زندگی‌اش موفق شود. همچنین از طریق کتاب‌ها، انسان می‌تواند در تخیل خود غرق شود و خیالی ترسیم کند تا در آن زندگی کند و همچنین می‌تواند به شهرها سفر کند و به آسانی با تمدن‌هایشان آشنا شود.

بهترین کتاب قرآن کریم است و نخستین آیه‌ای که در این کتاب نازل شده است، سخن خداوند متعال است (که می‌فرماید): «بخوان به نام پروردگارت که خلق کرد» که بر فواید خواندن برای انسان دلالت می‌کند و در آن کتاب، داستان‌های پیشینیان و خبر دادن از غیب و آنچه که خواهد آمد، هست، همان طور که در آن تربیت و تهذیب نفس و چگونگی رفتار با مردم به شکل نیکوتر و به‌دست آوردن صفات خیر است.

۱۰۰- گزینه «۴»

(سیرمهر علی مرتضوی)

با خواندن کتاب‌ها، گاهی فرد از واقعیت دور می‌شود ....

زیرا او می‌تواند دنیایی خیالی بسازد! (صحیح)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «بنابر این مسیر زندگیش تغییر می‌کند!» (نادرست)

گزینه «۲»: «بنابر این از آینده اطلاع می‌یابد!» (نادرست)

گزینه «۳»: «زیرا کتاب‌ها اطلاعاتی را که دارد، زیاد می‌کنند!» (نادرست)

(درک مطلب)

۱۰۱- گزینه «۴»

(مهمعلی کاظمی نصرآبادی)

«قرآن بر موضوع خواندن تأکید دارد و در آن موضوع نوشتن ذکر نشده است» نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «رازهایی در عالم وجود دارد و قرآن ما را از آن‌ها باخبر می‌کند!» (صحیح)

گزینه «۲»: «انسان می‌تواند با کتاب‌ها به هر شهری که دوست دارد، سفر کند!» (صحیح)

گزینه «۳»: «کتاب‌ها مردم را موفق می‌گردانند و تأثیر زیادی در زندگیشان دارند!» (صحیح)

(درک مطلب)

۱۰۲- گزینه «۳»

(مهمعلی کاظمی نصرآبادی)

با توجه به متن: چرا خواندن غذای عقل محسوب می‌شود؟

«زیرا خواندن، عقل را تقویت می‌کند و آن را با دانش و تجربه‌ها تغذیه می‌کند!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «زیرا فرد را از فراموشی بازمی‌دارد!» (نادرست)

گزینه «۲»: «زیرا فرد را وامی‌دارد در خیال به‌سر ببرد!» (نادرست)

گزینه «۴»: «زیرا به شناخت تمدن‌های مختلف کمک می‌کند!» (نادرست)

(درک مطلب)

۱۰۳- گزینه «۴»

(سیرممرعلی مرتضوی)

فعل مضارع «تَسْتَبِّ» بر وزن «تَفْعَل»، از باب «تفعیل» است و تنها یک حرف زائد دارد.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۰۴- گزینه «۳»

(سیرممرعلی مرتضوی)

«صفة ....» نادرست است؛ «السابقین» مضاف الیه و مجرور است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۰۵- گزینه «۲»

(عمار تاهبش)

«شاتم: دشنام گوی» اسم فاعل است، لذا باید بر وزن «فَاعِل» باشد؛ در نتیجه «شَاتِم» نادرست بوده و «شَاتِم» درست است.

(ضبط حرکات)

۱۰۶- گزینه «۳»

(ولی برهمنی - ابهر)

در همه گزینه‌ها حرف «لام» بر سر افعال ناقصه، برای امر و به معنای «باید» آمده است، به جز گزینه «۳» که از نوع «ناصبه» و به معنای «برای اینکه» می‌باشد.

ترجمه عبارات:

گزینه «۱»: دانش‌آموزان مدرسه باید برای امتحانی که روز دوشنبه برگزار خواهد شد، آماده باشند!

گزینه «۲»: باید در انجام وظیفه‌ام کوشا شوم تا دوستانم مرا به تیم علمی خود دعوت کنند!

گزینه «۳»: برای اینکه خواهر بزرگت در آن دانشگاه مدرّس شود، باید بیشتر تلاش کند!

گزینه «۴»: ای دوستان من باید نسبت به نیازمندان نیکوکار باشیم تا در سختی‌ها تنها نشویم!

(قواعد فعل)

۱۰۷- گزینه «۱»

(ولی برهمنی - ابهر)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «لَمْ يُمارِسُوا» جمع آمده و نادرست است، چون فعل غایب اگر فاعلش بعدش آمده باشد (اسم ظاهر باشد)، در اول جمله به صورت مفرد می‌آید، اگر چه با «لَمْ» به درستی مجزوم شده است.

گزینه «۳»: «يَعْلَمُونَ» جمع مذکر غایب است و با ضمیر «كُم» و فعل امر «أُسْرِعُوا»، که جمع مذکر مخاطب هستند، مطابقت ندارد و باید به صورت «تَعْلَمُونَ» به کار رود.

گزینه «۴»: «يَفْرَغُ» باید به صورت مؤنث (تَفْرَغُ) به کار رود زیرا به (بَطَّارِية) که مؤنث است، برمی‌گردد و باید با آن مطابقت کند. در این گزینه «لَمْ أَرَاكَ» مجزوم است و علامت کسره‌اش عارضی است که مشکلی ندارد.

(قواعد فعل)

۱۰۸- گزینه «۲»

(عمار تاهبش)

«مُعَوِّقُونَ» خبر «كَانَ» (از افعال ناقصه) است و لذا باید منصوب باشد و به صورت «مُعَوِّقِينَ» بیاید.

(انواع جملات)

۱۰۹- گزینه «۴»

(روح‌الله گلشن)

صورت سؤال، عبارتی را می‌خواهد که در آن «مُؤَكَّد»: تأکیدشده» (کلمه‌ای که روی آن تأکید می‌شود) اسم نیست.

در این گزینه، «مطالعة» مصدر فعل «يُطَالَع» است و به عنوان مفعول مطلق تأکیدی بر روی فعل خود تأکید می‌کند؛ یعنی «مُؤَكَّد»: تأکیدکننده»، «مطالعة» مصدر و اسم محسوب می‌شود اما «مُؤَكَّد»: تأکیدشده»، فعل «يُطَالَع» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در جمله قبل از «إِلَّا»، مستثنی‌منه محذوف است که در چنین حالتی، «إِلَّا» روی کلمه بعد از خود تأکید می‌کند، پس در این گزینه، «مَنْ» که یک اسم است، «مُؤَكَّد» محسوب می‌شود.

گزینه «۲»: مشابه گزینه «۱»، در این جا نیز روی کلمه بعد از «إِلَّا»، یعنی «حکمة» که یک اسم می‌باشد، تأکید شده است.

گزینه «۳»: «إِنَّمَا» روی رکن دوم جمله (در اینجا روی «الشَّخْص» که یک اسم است) تأکید می‌کند.

(مفعول مطلق)

۱۱۰- گزینه «۳»

(امیرمهرسین شکوری)

دقت کنید که فعل «تَحَوَّلَ» مضارع باب تفعیل است و مصدر مناسب آن «تَحْوِيل» می‌باشد، نه «تَحَوُّل».

در سایر گزینه‌ها، فعل و مصدر با یکدیگر هماهنگی دارند و صحیح هستند.

(مفعول مطلق)

عربی زبان قرآن (۳) - اختیاری

۱۱۱- گزینه «۳»

(امسان کلاته عربی)

«لا تظلم»: ستم نکن، ظلم نکن (مفعولی در ادامه جمله نیامده است که آن را با کلماتی مثل «دیگری» (رد گزینه ۱) یا «کسی» (رد گزینه ۲) ترجمه کنیم.) / «کما»: همانطور که، همان گونه که (رد گزینه ۴) / «لا تحب»: دوست نداری / «أن تظلم»: (فعل مجهول) مورد ستم قرار گیری، مورد ظلم واقع شوی

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه «۱»

(سید ممبر علی مرثوی)

«أرجو»: امیدوارم (رد گزینه های ۳ و ۴) / «أن یُعیننی»: به من کمک کند (رد گزینه ۳) / «فی أداء واجباتی»: در انجام تکالیفم (رد گزینه ۳) / «یمنحنی»: به من ببخشد (رد گزینه های ۲ و ۳) / «للتحقیق آمالی»: برای برآورده کردن آرزوهایم (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه «۱»

(ممبر رضا سوری - نهاوند)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: «یقیناً» ترجمه «إنَّ» است و باید در ابتدای جمله بیاید. / «عیش الفقراء»: مفعول مطلق نوعی یا بیانی + مضاف الیه ← معنای تشبیهی دارد: همچون فقراء

گزینه «۳»: «سَتَمًا»: پُر خواهد شد (مجهول است).

گزینه «۴»: «هان» در ترجمه اضافی است / «روابط»: روابطی (نکره است.) / «مُتداخلة»: تودرتو

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه «۳»

(امسان کلاته عربی)

شکل درست ترجمه این گزینه: «و برایش ناپسند بدار آنچه را که برای خودش ناپسند می داری.»

(ترجمه)

۱۱۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه ای)

معنا و مفهوم عبارت شریفه در گزینه «۲» این است: نیرنگ بد تنها صاحبش را احاطه می کند؛ در حالی که در گزینه های دیگر، مفهوم عبارت این است که: آن چه را که بر خود نمی پسندی، بر دیگران هم نپسند.

ترجمه سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: همان گونه که رفتار می کنی با تو رفتار می شود!

گزینه «۳»: آن چه را برای خود زشت می دانی، برای دیگری (نیز) زشت بدان!

گزینه «۴»: برای مردم چیزی را دوست بدار که برای خودت دوست می داری!

(مفهومی)

۱۱۶- گزینه «۴»

(امسان کلاته عربی)

فعل امر باب استفعال بر وزن «استفعل» است که عین الفعل آن باید کسره بگیرد؛ پس صورت درست فعل امر در گزینه «۴» به شکل «استَقِجْ» است. (فیبط مرکبات)

۱۱۷- گزینه «۴»

(ممبر رضا سوری - نهاوند)

«ساکنی» در اصل به صورت «ساکنین» بوده و نون آن به خاطر اضافه شدن به «البلاد»، حذف شده است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «الأخوان» مثنی است و «جالسوا» باید به صورت «جالسوا» بیاید. / گزینه «۲»: «أيتها» صحیح است، زیرا «الإخوة» (برادران) جمع مذکر است، در نتیجه، فعل های به کار رفته هم به صورت «حافظوا» و «تعیشون» صحیح اند.

گزینه «۳»: «یا» مستقیماً با اسم «ال» دار نمی آید، بلکه باید مابین آن دو برای مذکر، «أيتها» و برای مؤنث، «أيتها» بیاید.

(اسلوب نرا)

۱۱۸- گزینه «۲»

(ممبر رضا سوری - نهاوند)

صورت سؤال، گزینه ای را می خواهد که در آن اسلوب ندا وجود دارد و حرف ندا از آن حذف شده است.

«بنت» منادا است، زیرا «ساعدینی» فعل امر مخاطب است که بعد از آن آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «قد تُساعِدُ» فعل مضارع و مفرد مؤنث غایب است و در جمله نشانه‌ای برای منادا بودن وجود ندارد.

گزینه «۳»: «سَاعِدْتُ» فعل ماضی غائب است و در جمله نشانه‌ای برای منادا بودن وجود ندارد.

گزینه «۴»: «أَصْبَحْتُ» فعل ماضی غایب است و در جمله نشانه‌ای برای منادا بودن وجود ندارد.

(اسلوب نرا)

۱۱۹- گزینه «۴»

(معمود باربرین - یاسوج)

در گزینه «۴»، «صَدِيقَةٌ» منادا و مضاف به ضمیر «یاء» است و می‌توانیم ضمیر «یاء» را از انتهای آن حذف کنیم و به جایش، حرکت کسره قرار دهیم.

نکات مهم درسی:

هرگاه منادا، مضاف به ضمیر «یاء» متکلم (ی) شود، می‌توانیم ضمیر «یاء» را حذف کنیم و به جای آن، حرکت کسره قرار دهیم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»، «مَرِیمَ» منادا است ولی ضمیر «یاء» ندارد و در گزینه‌های «۲ و ۳» نیز اصلاً منادا وجود ندارد.

(اسلوب نرا)

۱۲۰- گزینه «۲»

(معمود رضا سوری - نهاوند)

«أَحْبَاءُ» مناداست و حرف ندا حذف شده است، زیرا ضمیر مخاطب «کم» در جمله وجود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أُرْسِلَ» فعل ماضی غایب است و در جمله نشانه‌ای برای منادا بودن وجود ندارد.

گزینه «۳»: «أُعْطِيَ» فعل ماضی غایب است و در جمله نشانه‌ای برای منادا بودن وجود ندارد.

گزینه «۴»: «يُرْسَدُ» و «يُشَجَّعُ» فعل مضارع غایب هستند و در جمله نشانه‌ای برای منادا بودن وجود ندارد.

(اسلوب نرا)

تاریخ (۳)

۱۲۱- گزینه «۳»

(معمود معری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) در بهمن سال ۱۳۴۱، اصول شش‌گانه موسوم به «انقلاب سفید» با تبلیغات فراوان به همه‌پرسی گذاشته شد و مورد استقبال دولت‌های آمریکا، انگلستان و شوروی قرار گرفت.

د) بعد از آنکه امام خمینی در سخنرانی پرشوری به تصویب قانون مصونیت قضایی و سیاسی اتباع آمریکایی مقیم ایران اعتراض کردند، دستگیر و به کشور ترکیه تبعید شدند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۳۰ و ۱۳۲)

۱۲۲- گزینه «۳»

(معمود معری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) هیئت‌های مولفه اسلامی: این گروه پس از تبعید امام خمینی، مبارزه مسلحانه و ترور سران حکومت پهلوی را محور کار خود قرار دادند و یکی از اعضای این گروه به نام محمد بخارایی، نخست وزیر وقت، حسنعلی منصور را ترور کرد.

ج) سازمان مجاهدین خلق: گروهی از جوانان عضو نهضت آزادی بودند که به جنگ مسلحانه روی آوردند و در آغاز تفکر اسلامی داشتند؛ ولی به مرور زمان دچار انحراف فکری شدند و به مارکسیسم تمایل پیدا کردند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

۱۲۳- گزینه «۱»

(تابان صیقلی)

توضیح عبارت‌های نادرست:

الف) کارتر از شاه خواست به تبعیت از سیاست فضای باز آمریکایی، اوضاع عمومی زندانیان را بهبود بخشد، شکنجه زندانیان را کاهش دهد و به مطبوعات اجازه دهد به‌طور ملایم و محدود از دولت انتقاد کنند (نه از خود شاه!).

ب) نکته اول: مردم، ساواک را عامل مرگ دکتر شریعتی می‌دانستند (در این جمله قطعی وجود ندارد) و با گرامی‌داشتن نام و یادش تنفر خود را از حکومت نشان دادند (دکتر شریعتی در طرد اندیشه‌های مارکسیستی نقش داشت اما مردم با گرامی‌داشت او به حکومت شاهنشاهی پهلوی اعتراض می‌کردند نه به تفکرات مارکسیستی!).

ت) امام خمینی در طول دوران تبعید در نجف اشرف، با صدور اعلامیه، فرستادن پیام به سران کشورهای اسلامی و با تدریس مباحث ولایت فقیه، مبانی حاکمیت دینی را ترسیم می‌کردند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه‌های ۱۳۳، ۱۳۴ و ۱۳۶)

۱۲۴- گزینه «۳»

(فسین سهرابی)

عبارت اول مربوط به وظایف کمیته امداد امام خمینی، عبارت دوم از وظایف جهاد سازندگی، عبارت سوم از مهم‌ترین وظایف و اختیارات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و عبارت چهارم مربوط به کمیته انقلاب اسلامی می‌باشد.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۴)

۱۲۵- گزینه «۲»

(موشیر رستمی ریک)

ب) باعث عدم یکپارچگی و زندگی مسالمت‌آمیز شد.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه‌های ۱۴۴ تا ۱۴۶)

تاریخ (۳) - اختیاری

۱۲۶- گزینه «۳»

(مهمم ابوالحسنی)

نفوذ فردی و موردی، در مواردی که فرد مورد هدف قرار گرفته، از موقعیت سیاسی یا مذهبی یا اقتصادی خاصی برخوردار باشند، تأثیرگذاری چند برابری خواهد داشت.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه‌های ۱۴۸ و ۱۴۹)

۱۲۷- گزینه «۴»

(موشیر رستمی ریک)

الف) مقام ریاست‌جمهوری توسط مردم انتخاب می‌شود.

ج) این اتفاق در دفتر نخست‌وزیری اتفاق افتاد.

د) هنگام بروز اختلاف بین مجلس و شورای نگهبان این مجمع تشکیل می‌شود.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۹)

۱۲۸- گزینه «۳»

(فسین سهرابی)

یکی از اهداف صدام جدایی جزایر سه‌گانه بوموسی و تنب بزرگ و کوچک بود. اما چیزی درباره جزیره خارک گفته نشده است. گزینه‌های دیگر کاملاً درست می‌باشند.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۵۴)

۱۲۹- گزینه «۴»

(علی مهمم کریمی)

دریادلان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، در نخستین ماه‌های جنگ، با پشتیبانی نیروی هوایی در عملیاتی موسوم به «مروارید» با رشادت تمام، اسکله‌های عراق را منهدم و نیروی دریایی صدام را نابود کردند.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۵۶)

۱۳۰- گزینه «۴»

(تابان صیقلی)

مهم‌ترین اقدام امام خمینی، ایجاد تحول در روح و روان جوانان ایرانی بود. از تدابیر رهبری ایشان، حمایت‌های ایشان برای بالابردن کیفیت و کمیت امکانات و تجهیزات نظامی و تأمین بودجه‌های جنگ بود. اهتمام فراوان امام‌خمینی بر تقویت بنیه دفاعی بود.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۵۹)

تاریخ (۱)

۱۳۱- گزینه «۱»

(مهمم ابوالحسنی)

الف) شاهان هخامنشی به منظور تشویق مردم به کشاورزی، افرادی که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل از پرداخت مالیات معاف می‌کردند. ب) سیراف از جمله بندرهای مهم خلیج فارس بود که به دستور پادشاهان ساسانی ساخته شد.

(تاریخ (۱)، اقتصاد و معیشت، صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۱ و ۱۲۳)

۱۳۲- گزینه «۱»

(مهمم ابوالحسنی)

ضرب سکه طلا در انحصار شاهان بود و شهرها (ساتراپ‌ها) با اجازه پادشاه می‌توانستند سکه نقره ضرب کنند.

(تاریخ (۱)، اقتصاد و معیشت، صفحه ۱۲۳)

۱۳۳- گزینه «۲»

(علیرضا پدرام)

تشریح عبارت‌ها:

الف) نادرست؛ اشکانیان قائل به آزادی مذهبی بودند.

ب) مطابق متن کتاب درسی، این گزاره محل اختلاف نظر مورخان است.

ج) درست

(تاریخ (۱)، دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۳۰ تا ۱۳۲)

۱۳۴- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

الف) از مندرجات اوستا، شاهنامه، کتیبه‌ها و گزارش‌های تاریخ‌نویسان یونانی و رومی، می‌توان استنباط کرد که دانش و فرهنگ ایرانیان در سطح بالایی بوده است.

ب) مورخان یونانی به داستان‌های حماسی و عاشقانه مادی و نیز برخی اشعار آن دوره اشاره کرده‌اند که به صورت شفاهی نقل می‌شده است.

۱۳۹- گزینه ۱» (مهندس رستمی ریک)

ج) یکی از وجوه مهم تفکر رنسانس که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان بود.

(تاریخ (۲)، رنسانس و عصر مدرن، صفحه‌های ۱۷۳، ۱۷۴ و ۱۷۶ تا ۱۷۸)

۱۴۰- گزینه ۳» (علیرضا پدرا)

بررسی سایر گزینه‌ها:

ترتیب درست وقایع به شکل زیر است:

گزینه ۱»): کشف دماغه امیدنیک توسط پرتغالی‌ها ← ارائه نظریه کوپرنیک ← اختراع تلسکوپ توسط گالیله

گزینه ۲»): اختراع دستگاه چاپ توسط یوهانس گوتنبرگ ← انتقادات انسان‌گرایان به کلیسا ← تشکیل مذهب پروتستان

گزینه ۴»): ارائه نظریه کوپرنیک ← اختراع تلسکوپ توسط گالیله ← کشف عملکرد قلب و چگونگی گردش خون توسط ویلیام هاروی

(تاریخ (۲)، رنسانس و عصر مدرن، صفحه‌های ۱۸۰ تا ۱۸۶)

جغرافیا (۳)

۱۴۱- گزینه ۲» (کتاب آبی پیمان‌های)

بارش‌های طولانی‌مدت با شدت کمتر (نمودار «۲») بیش از بارش‌های شدید و کوتاه‌مدت (نمودار «۱») زمینه‌ساز وقوع زمین‌لغزش هستند. همچنین پوشش گیاهی متراکم و وجود دامنه‌های ناپیوسته و دارای شکاف، امکان وقوع زمین‌لغزش را بالا می‌برند.

(جغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع مقابرات طبیعی، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۶)

۱۴۲- گزینه ۳» (معمرمهری یعقوبی)

خطرات خشکسالی بیشتر از خشکی است؛ زیرا پوشش گیاهی یا زندگی جانوری هر منطقه با نوع آب و هوای آن، سازگار شده است و وقتی بارش منطقه از میانگین کمتر می‌شود، موجودات زنده نمی‌توانند با شرایط جدید سازگار شوند.

(جغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع مقابرات طبیعی، صفحه ۹۸)

۱۴۳- گزینه ۳» (معمربوالحسنی)

گزینه ۳»): از جمله علل به وجود آمدن خشکسالی می‌باشد.

(جغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع مقابرات طبیعی، صفحه ۹۹)

ج) مندرجات کتیبه‌ها و پارهای از گزارش‌های مورخان یونانی به روشنی نشان می‌دهد که خاندان هخامنشی پشتیبان و مشوق جدی دانش و هنر بوده‌اند.

د) در کتاب اوستا مطالب گوناگونی درباره ارزش دانش و بزرگداشت دانشمندان وجود دارد.

(تاریخ (۱)، زبان، علم و آموزش، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۴۱)

۱۳۵- گزینه ۴»

(معمرمهری یعقوبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»): در دوره ساسانیان، آثار زیبایی در عرصه بافندگی اعم از بافت پارچه و قالی خلق شد.

گزینه ۲»): در دوره اشکانیان نقش برجسته‌هایی باقی مانده، اما از نظر فنی و هنری در سطح نقش برجسته‌های دوره هخامنشیان نیستند.

گزینه ۳»): هنر سفالگری در دوره ساسانیان رواج نداشت.

(تاریخ (۱)، هنر و معماری، ترکیبی)

تاریخ (۲)

۱۳۶- گزینه ۳»

(معمرمهری یعقوبی)

پس از مرگ شاه تهماسب، در دوران کوتاه پادشاهی شاه اسماعیل دوم و سلطان محمد خدابنده، دوباره حکومت صفوی دچار هرج و مرج و بی‌ثباتی سیاسی شد.

(تاریخ (۲)، تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، صفحه‌های ۱۳۹، ۱۴۲ و ۱۴۶)

۱۳۷- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور سراسری دی‌ماه ۱۴۰۱)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱»): در آن زمان در اروپا بر دانش الهیات مسیحی، فلسفه و منطق تأکید می‌شد.

گزینه ۳»): کتاب قانون ابن‌سینا در پزشکی، از متون اصلی آن دانشگاه‌ها بود.

گزینه ۴»): بنیانگذار سبک تحقیق در ریاضی در اروپا یعنی دکارت مربوط به دوران رنسانس است. (۱۶۵۰-۱۵۹۶)

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۴۹، ۱۷۲ و ۱۸۰)

۱۳۸- گزینه ۱»

(علیرضا پدرا)

تنها مورد «ج» نادرست است؛ جنگ‌های صلیبی موجب شد بنادر مهم اروپایی در دریای مدیترانه از نو شکوفا شدند و دوباره رونق گرفتند.

(تاریخ (۲)، قرون وسطی، صفحه ۱۶۷)

۱۴۴- گزینه «۴»

(مهمبر مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) لرزش‌های کوچک در راستای گسل‌ها، توسط دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار ثبت می‌شود.

د) پیش از وقوع زمین‌لرزه ممکن است در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب زیر زمینی بالا یا پایی برود یا ترکیبات شیمیایی آن‌ها تغییر یابد.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۱۴۵- گزینه «۱»

(موشیر رستمی ریک)

از تفاوت‌های این دو روش، این است که روش غیرسازه‌ای تأثیرات نامطلوب کمتری نسبت به روش سازه‌ای دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: هر دو اقداماتی را برای هدایت و کنترل جریان آب و سیل انجام می‌دهند.

گزینه «۳»: روش سازه‌ای، قبل از احداث سازه‌های مناسب و روش‌های غیرسازه‌ای برای تعیین حریم توسعه برای رودخانه‌ها از محاسبات آماری استفاده می‌کنند.

گزینه «۴»: روش‌های سازه‌ای کانال‌ها یا دیواره‌ها یا سدهایی را ایجاد می‌کنند و روش‌های غیرسازه‌ای هم پایگاه‌های نجات و امداد را بنا می‌کنند.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

جغرافیا (۳) - اختیاری

۱۴۶- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

گستره زمین‌لغزش‌ها بسیار کمتر از مخاطراتی مانند زمین‌لرزه است؛ یعنی طول و عرض اغلب توده‌های لغزشی کمتر از یک کیلومتر است و بنابراین، خسارت‌های آن چندان فراگیر نیست.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مخاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۷)

۱۴۷- گزینه «۴»

(علیرضا پدرام)

جمع‌آوری آب باران در استخرهای مصنوعی و افزایش نفوذدهی، از جمله راهکارهای مدیریت خشکسالی است.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۱۴۸- گزینه «۲»

(کنکور شارح از کشور ۱۴۰۱)

یکی از نشانه‌های وقوع احتمالی زمین‌لرزه، تغییر در آب‌های زیرزمینی است. در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب زیرزمینی (چاه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها) بالا یا پایین می‌رود یا ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییر می‌یابد.

بررسی نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، کاهش لرزش‌های کوچک زمین را ثبت می‌کنند.

گزینه «۳»: در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب چاه‌ها به‌طور نامنظم بالا و پایین می‌رود.

گزینه «۴»: پس از توقف لرزش‌ها، امکان تجمع انرژی بیشتر می‌شود و ممکن است در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین‌لرزه شدیدتری رخ دهد.

(پغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۱۴۹- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

سنجش از دور، دانش و فن جمع‌آوری اطلاعات از پدیده‌های سطح زمین از طریق مشاهده غیرمستقیم با استفاده از سنجنده‌ها و پردازش اطلاعات دریافت شده است.

تصاویر قرار داده‌شده در نرم‌افزار گوگل ارث، اغلب در طیف مرئی تهیه شده‌اند و پدیده‌هایی را نشان می‌دهند که در سطح زمین با چشم قابل مشاهده‌اند.

(پغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پغرافیایی ۳، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

۱۵۰- گزینه «۱»

(مهمبر ابوالحسنی)

تصویر ماهواره‌ای سمت چپ قسمتی از مسیر رود بزرگ می‌سی‌سی‌پی را ۱۵ روز پیش از وقوع سیلاب بزرگ سال ۱۹۹۳ نشان می‌دهد و در تصویر سمت راست وقوع سیلاب و زمین‌های تحت پوشش سیلاب نشان داده شده است.

(پغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پغرافیایی ۳، صفحه ۱۱۳)

جغرافیای ایران

۱۵۱- گزینه «۴»

(معمد مهری یعقوبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عواملی در شکل‌گیری سکونتگاه‌های شهری و روستایی ایران نقش دارند. بین این عوامل، آب بیشترین اهمیت را داشته است. همواره آب در هر مکان، در تمایل انسان به کشاورزی و ساکن شدن به صورت دائم نقش مهمی داشته است. (دامداری ذکر نشده است).

گزینه «۲»: سکونتگاه‌ها نه تنها به‌عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان تلقی می‌گردند، بلکه انسان بخشی از هویت خود را از آن اخذ کرده است.

گزینه «۳»: با ساکن شدن انسان در یک مکان، اولین سکونتگاه‌ها به نام روستا پدید آمد. افزایش جمعیت در سکونتگاه‌های روستایی، زمینه‌ساز ایجاد شهرهای اولیه شد.

(جغرافیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۷۸ و ۸۰)

۱۵۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور قارچ از کشور ۹۸)

روستاهایی که در منطقه ساحلی یا کناره یک رود قرار دارند یا در امتداد یک جاده شکل می‌گیرند، به شکل خطی یا طولی دیده می‌شوند.

(جغرافیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۲)

۱۵۳- گزینه «۳»

(معمد ابوالحسنی)

در ایران به شهرهایی که بیش از یک میلیون نفر جمعیت داشته باشند، کلان‌شهر می‌گویند و طبق آمار در سال ۱۳۹۵، ۸ شهر تهران، مشهد، اصفهان، کرج، تبریز، شیراز، قم و اهواز کلان‌شهرهای ایران هستند.

(جغرافیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۴ تا ۸۶)

۱۵۴- گزینه «۲»

(موشیر رستمی ریک)

اختلاف شدید درجه حرارت در نواحی مختلف ایران سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است.

(جغرافیای ایران، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌های ۸۸ و ۹۰ تا ۹۲)

۱۵۵- گزینه «۴»

(علیرضا پدرام)

بررسی توزیع معادن و زیرساخت‌های صنعتی در ایران نشان می‌دهد که توسعه صنایع، هماهنگ با امکانات طبیعی و معادن نبوده است (رد گزینه «۱»). همچنین می‌توان به نواحی شرقی و مرکزی کشور اشاره کرد که از نظر ذخایر و مواد اولیه غنی هستند ولی به دلیل اینکه به صورت محدود مورد بهره برداری قرار گرفته‌اند، با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند (رد گزینه‌های «۲» و «۳»).

(جغرافیای ایران، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

جغرافیا (۲)

۱۵۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور سراسری ۱۴۰۰)

دو کشور عراق و انگلستان با برخورداری از نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی در الگوی مدیریت سیاسی فضای خود، دارای مناطق خودمختار با اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه در ناحیه خود هستند اما از آن جایی که در نظام آن‌ها بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است، نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است.

تشریح عبارت‌های نادرست:

مورد «الف»: در نظام سیاسی فدرال، حکومت مرکزی نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط‌دهنده ایالت‌ها را برعهده دارد.

مورد «د»: در نظام سیاسی فدرال، نوع برنامه‌های درسی و دوره‌های تحصیلی در ایالت‌های مختلف متفاوت است.

(جغرافیا (۲)، کشور یک ناحیه سیاسی، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۳۹)

۱۵۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: رشته‌کوه پیرنه خط مرزی میان فرانسه و اسپانیا است. - منطقه انحصاری اقتصادی بعد از دریای سرزمینی قرار گرفته است.

گزینه «۳»: خط الرأس خطی است که از متصل کردن نوک بلندترین نقاط کوهستانی به یکدیگر به‌وجود می‌آید. - خط تالوگ خط مرزی است که عمیق‌ترین نقاط بستر رود را به هم، متصل می‌کند. - آب‌های پشت خط مینا آب‌های داخلی هستند.

گزینه «۴»: منطقه نظارت بعد از آب‌های داخلی و دریای سرزمینی واقع شده است.

(جغرافیا (۲)، کشور یک ناحیه سیاسی، صفحه ۱۳۰)

فلسفه دوازدهم

۱۶۱- گزینه «۴»

(مهمرمهری - رفسنجان)

در نگاه ابن‌سینا، مطالعه و تحقیق، همه مراتب وجود را شامل می‌شود و توجه به مرتبه‌ای از هستی، او را از دیگر مراتب غافل نمی‌سازد. او می‌کوشد چیزهای جزئی را که از راه تجربه به دست می‌آورد، به اتکای نیروی عقلانی در یک نگاه و بینش کلی نسبت به جهان، به یکدیگر پیوند دهد؛ اما این ویژگی در دانشمندان علوم طبیعی نیست؛ لکن هم ابن‌سینا و هم دانشمندان علوم طبیعی از روش‌های تجربی برای کشف روابط میان پدیده‌ها استفاده می‌کنند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۱۶۲- گزینه «۳»

(عمید سوریان)

شیخ‌الرئیس لقب ابن‌سینا است. ابن‌سینا در داستان عرفانی - فلسفی حی بن یقظان می‌گوید: «... آشکار شدن وی سبب پنهان شدن وی است...». توضیح اینکه انسان وقتی امور همیشه آشکار مخفی می‌شوند، متوجه آن‌ها می‌شود. مثلاً در هنگام غروب آفتاب متوجه می‌شویم که روشنایی روز از خورشید بوده است. ولی خداوند همیشه آشکار است و هیچ‌گاه مخفی نمی‌شود و همین امر سبب می‌شود برخی انسان‌ها متوجه حضور همیشگی او نشوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فارابی این روش را وارد جهان اسلام کرد، نه ابن‌سینا.

گزینه «۲»: از نظر ابن‌سینا گاهی ممکن است یک غنچه قبل از شکوفایی پژمرده شود و به کمال خود نرسد ولی این پدیده به ظاهر شر، در نظام کلی طبیعت، تأثیر مثبت دارد و چون نظام جهان، نظام احسن است، فدا شدن آن موجود جزئی به نفع کل طبیعت، نه تنها خلاف این نظام نیست بلکه برای تحقق آن لازم است.

گزینه «۴»: مطالعه امور جزئی با روش تجربی در کنار تأمل در رابطه طبیعت با ماورای طبیعت و مبدأ هستی انسان را به مقام خشیت در مقابل خدا می‌رساند. بنابراین مطالعه تجربی امور اگرچه برای تقرب به خدا کافی نیست ولی می‌تواند مؤثر باشد.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۷۹ و ۸۲)

۱۵۸- گزینه «۲»

(مهمرمهری یعقوبی)

کشورهای اتحادیه اروپا، در امور سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط زیست از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند و آن‌ها به منظور سهیل رفت و آمد مردم به برخی کشورهای عضو به منظور زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه‌گذاری اخذ ویزا را لغو کرده‌اند و افراد برطبق پیمان‌شنگن آزادانه و بدون نیاز به ویزا به این کشورها می‌توانند سفر کنند.

(پغرافیا (۲)، معنا و مفهوم ناهیه سیاسی، صفحه ۱۱۹)

۱۵۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول دی‌ماه)

مکیندر معتقد بود بخش عمده خشکی‌های جهان، سه قاره به هم چسبیده آسیا و اروپا و آفریقا است و جزیره جهانی نام دارد. او در این جزیره جهانی منطقه خشکی اوراسیا را قلعه (دژ) جهان می‌دانست و می‌گفت این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است.

مکیندر بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان نامید. او معتقد بود که این منطقه، یعنی شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هرکس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره جهانی و جهان فرمان براند. بنابراین موارد «الف» و «ج» با این نظریه مطابقت دارند.

آلفرد ماهان نظریه قدرت دریایی را مطرح کرد. او فضاهای دریایی و اقیانوسی را در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر می‌دانست. بنابراین مورد «ب» با این نظریه مطابقت دارد. انگلستان به دلیل دسترسی به آب‌های آزاد و برخورداری از موقعیت جزیره‌ای به قدرت دریایی تبدیل شد و این چنین بر رقیبان خود پیروز شد.

(پغرافیا (۲)، ژئوپلیتیک، صفحه‌های ۱۴۴ و ۱۴۵)

۱۶۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور خارج از کشور ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیر ماه)

وسعت یک کشور، یکی از عوامل جغرافیایی است که در قدرت ملی آن کشور نقش دارد. کشورها از نظر وسعت با یکدیگر تفاوت دارند. وسعت زیاد به خودی خود امری مطلوب است و از بین دو کشور که شرایط یکسانی دارند، کشوری که سرزمین وسیع‌تری در اختیار دارد، قدرتمندتر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کشورهای کوچک که کمبود فضا دارند، برای فعالیت‌های خود با مشکل روبه‌رو می‌شوند از جمله فعالیت‌های دفاعی.

گزینه «۲»: نواحی کوهستانی از نظر دفاعی نقش مثبتی دارند.

گزینه «۴»: موقعیت جغرافیایی (ریاضی و نسبی) در افزایش یا کاهش قدرت یک کشور تأثیر بسزایی دارد. اما شکل ساحل بر دفاع از مرزهای دریایی و کیفیت عملیات نظامی یک کشور تأثیر دارد.

(پغرافیا (۲)، ژئوپلیتیک، صفحه ۱۴۹)

۱۶۳- گزینه «۴»

(مفهم رضایی بقا)

شیخ اشراق مبدأ جهان و خالق هستی را نور محض می‌داند و او را «نورالانوار» می‌نامد. اشیای دیگر از تابش و پرتو نورالانوار پدید آمده‌اند. پس، هر واقعییتی «نور» است اما نه نور مطلق، بلکه درجه‌ای است از نور. پس، تفاوت موجودات، مربوط به شدت و ضعف نورانیت آن‌هاست.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۱۶۴- گزینه «۴»

(مسین آفونری راهنمایی)

اینکه عقل بر شهود برتری دارد یا شهود بر عقل از گفته‌های جناب رازی درباره حکمت اشراق نبوده است. ضمناً قطب‌الدین رازی از پیروان اشراق است و قطعاً عقل را بر شهود برتری نمی‌دهد.

از نظر قطب‌الدین رازی حکمتی در میان ایرانیان قدیم بوده است که اساس آن کشف و شهود بوده است و حکمت سهروردی برگرفته از آن حکمت ایرانی اشراقی بوده است.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۴)

۱۶۵- گزینه «۲»

(عرفان دهرشیا)

دسته چهارم همان حکمای متأله‌اند که از استدلال محض (دسته دوم) و شهود محض (دسته سوم) عبور کرده‌اند و هم در صور برهانی به کمال رسیده‌اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دسته اول به تازگی شوق معرفت یافته‌اند و جویای آن‌اند.

گزینه «۳»: چنین بیانی در نظر شیخ اشراق نیامده است.

گزینه «۴»: دسته دوم تنها در فلسفه استدلالی به کمال رسیده‌اند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۵)

۱۶۶- گزینه «۲»

(عرفان دهرشیا)

حقیقت وجود، واحد و بسیط است؛ اما در مراتب مختلف هستی به صورت شدید و ضعیف ظاهر می‌شود.

تحلیل:

۱- ملاصدرا با پذیرش اصل «وحدت حقیقت وجود»، بر این باور است که حقیقت وجود در ذات خود واحد است و هیچ تکثری ندارد.

۲- با این حال، وجود در مراتب مختلف هستی به صورت «شدید و ضعیف» تجلی پیدا می‌کند. مراتب وجود از نظر شدت و ضعف متفاوت هستند اما همگی به یک حقیقت واحد برمی‌گردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ زیرا وحدت حقیقت وجود به این معناست که تکثر تنها در مظاهر و مراتب است، نه در حقیقت وجود.

گزینه «۳»: نادرست است؛ زیرا وحدت حقیقت وجود شامل همه موجودات، اعم از مادی و مجرد، می‌شود.

گزینه «۴»: نیز اشتباه است؛ چراکه وحدت حقیقت وجود به معنای وابستگی مراتب وجود به یکدیگر در عین شدت و ضعف است، نه استقلال آن‌ها.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۶)

۱۶۷- گزینه «۱»

(پوار پاکزل)

بر اساس مبانی اعتقادی ملاصدرا هر وجودی با تعینی خاص در جهان وجود دارد (نه ماهیت) و از این تعین خاص، مفهوم ماهیت در ذهن انتزاع می‌شود. او می‌گفت: آنچه ما در خارج می‌یابیم، از آسمان و درخت و آب تا حیوان و انسان، همه مصداق وجودند. البته وجودهای متفاوت و با نقص و کمالات متفاوت. ذهن انسان وقتی به این موجودهای متفاوت نظر می‌کند، متناسب با تفاوت‌ها و خصوصیات هر کدام از آن‌ها تصورات و مفاهیمی از قبیل آسمان، درخت، آب، حیوان و انسان را انتزاع می‌نماید و تفاوت آن وجودها را با این تصورات و مفاهیم و نامگذاری‌ها مشخص می‌کند. و آلا آنچه در خارج است وجود است. بنابراین جهان چیزی جز وجود و حقیقت وجود نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

همه عبارت‌های دیگر با مبانی و اصول حکمت متعالیه هماهنگ و متناسب هستند.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۶)

۱۶۸- گزینه «۳»

(علی معزی)

در تفکر ملاصدرا، وجود، جنبه وحدت موجودات است و کثرت‌ها ناشی از تفاوت در مراتب وجودی است و نه ماهیت.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۶)

۱۶۹- گزینه «۳»

(معمد کرمی نیا - رفسنجان)

در این آیه به این مسئله اشاره می‌شود که خداوند در مقام وجود محض و حقیقی، همه چیز است. صدرای شیرازی نیز با اثبات وحدت حقیقت وجود توانست به درکی بلند از این آیه دست یابد.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۱۷۰- گزینه «۱»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

یکی از اصول حکمت متعالیه «مراتب‌داشتن وجود» است. وجود نیز که حقیقت واحدی است در تجلیات و ظهورهای خود دارای مراتبی می‌شود و هر مرتبه‌ای از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۳»: مربوط به اصل «وحدت حقیقت وجود» است.

گزینه «۴»: مربوط به اصل «اصالت وجود» است.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

فلسفه دوازدهم - اختیاری

۱۷۱- گزینه «۲»

(نیما پوراهری)

با اینکه در دوره معاصر فلسفه‌های اروپایی وارد ایران شد و توجه علاقه‌مندان را به خود جلب کرد، اما از آنجا که ایران در یک دوره طولانی مهد فلسفه بود و مکتب‌های بزرگ فلسفی، مانند مکتب مشاء و اشراق و متعالیه در آن رونق داشت، مواجهه بسیاری از فیلسوفان ایرانی و مدرسان فلسفه در ایران با فلسفه‌های اروپایی بدین صورت بود که تلاش کردند با بهره‌گرفتن از ذخیره ارزشمند فلسفی خود، فلسفه‌های جدید اروپایی را بفهمند و ارزیابی کنند. از این رو تلاش کردند تدریس فلسفه فیلسوفان قبلی نظیر فارابی، خواجه نصیر، ابن‌سینا، ملاصدرا و ... را احیا کنند و دوباره رونق ببخشند.

(فلسفه دوازدهم، حکمت معاصر، صفحه ۹۸)

۱۷۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«مصباح‌الهدایه» از آثار ارزنده عرفانی است که امام خمینی (ره) در سنین جوانی پدید آوردند.

هنگام ورود علامه طباطبایی به شهر قم اندیشه‌های مارکسیسم و ماتریالیسم در حال گسترش بودند.

(فلسفه دوازدهم، حکمت معاصر، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۳)

۱۷۳- گزینه «۴»

(حسن صدری)

بزرگان حوزه با فلسفه صدرایی مخالف بودند؛ زیرا آن را فلسفه‌ای ضددینی تلقی می‌کردند، یعنی نظریات آن را مخالف عقاید اسلامی می‌دانستند.

(فلسفه دوازدهم، حکمت معاصر، صفحه ۹۹)

۱۷۴- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

ملاصدرا در سال ۹۷۹ هجری قمری در شیراز به دنیا آمد (رد گزینه «۱») و پس از مرگ پدرش به اصفهان رفت و ابتدا به حلقه درس شیخ بهایی پیوست و سپس به پیشنهاد استاد، به درس فلسفه میرداماد که بنیان‌گذار حوزه فلسفی اصفهان بود، وارد شد. (رد گزینه‌های «۲» و «۳») ملاصدرا پس از تکمیل تحصیلات و کسب مقام استادی به شیراز بازگشت اما به دلیل حسادت رقیبان به ناچار عازم قم شد. (تأیید گزینه «۴»)

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۱۸۱ تا ۹۰)

۱۷۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

علامه طباطبایی روش تفسیری خود را که روش تفسیر قرآن به قرآن است، از مرحوم قاضی آموخته بود. آوردن صفت «ابتکاری» باعث نادرستی این گزینه شده است.

(فلسفه دوازدهم، حکمت معاصر، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۶)

منطق

۱۷۶- گزینه «۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

قضیه منفصله حقیقه است. در این نوع قضایا با اثبات یک طرف، نفی طرف دیگر را می‌توان نتیجه گرفت و با نفی یک طرف اثبات طرف دیگر را.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مانع‌الرفع است: فقط از نفی طرفین می‌توان نتیجه گرفت.

گزینه‌های «۲» و «۴»: مانع‌الجمع است: فقط از اثبات طرفین می‌توان نتیجه گرفت.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۷، ۸۸ و ۹۲ تا ۹۵)

۱۷۷- گزینه «۳»

(معمد رضایی بقا)

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» مانع‌الجمع هستند و گزینه «۳» مانع‌الرفع است. زیرا یک موجود نمی‌تواند انسان باشد ولی حیوان نباشد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۸)

۱۷۸- گزینه «۱»

(عرفان هدرشیا)

این جمله با ایجاد نگرانی درباره مشکلات احتمالی، از «توسل به احساسات» و با اغراق در ویژگی‌های محصول از «بزرگ‌نمایی» استفاده می‌کند.

(منطق، سنسگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۱۱)

۱۷۹- گزینه «۲»

(علی معزی)

مغالطه تله‌گذاری برای قبولاندن یک نظریه است و نه بازداشتن مخاطب از قبول آن.

(منطق، سنسگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۱۰)

۱۸۰- گزینه «۲»

(همیر سوریان)

تورم به معنای بی‌ارزش شدن پول است و در اقتصادهای تورمی، طبیعی است که نمی‌توان یک مبلغ مشخص از پول را در گذر زمان‌های نسبتاً طولانی معادل همان مبلغ پیشین دانست. آرش با بی‌توجهی به این مطلب برای اقناع مخاطب، او را از اعلان جنگ با خدا به جهت رباخواری می‌ترساند و این از فنون اقناع و خطابه است. ولی شایان ترجیح می‌دهد با یک مثال واقعی از زندگی خود آرش او را غافلگیر و وادار به سکوت کند. این عمده‌تأ از فنون جدل و غلبه بر رقیب است و استفاده از فنون اقناع در کلام او کم‌رنگ‌تر است (رد گزینه «۴»).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر هدف آرش کشف حقیقت بود، باید معنای تورم و ربا را دقیق توضیح می‌داد و نشان می‌داد که تورم اثری در تغییر ارزش پول ندارد. گزینه «۳»: سخن هر دو تا حدودی برای مخاطب غیرمتخصص ملموس است و هیچ کدام خیلی تخصصی سخن نگفته‌اند.

(منطق، سنسگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

فلسفه یازدهم

۱۸۱- گزینه «۳»

(مهمر رضایی‌بها)

فلاسفه مسلمان با تفکر و تعمق فکری، دینی را قبول کرده بودند که در کتاب آسمانی آن، انسان را موجودی جاویدان، جانشین خدا در زمین و مسجود فرشتگان محسوب کرده که آسمان‌ها و زمین را خداوند برای او آفریده و آماده ساخته است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۸)

۱۸۲- گزینه «۲»

(مهمر کرمی‌نیا - رخصتجان)

نفس از جنس نور است و با کسب نورانیت بیشتر، رفته‌رفته حقایق بیشتری را کسب می‌کند و به سوی کمال خود که رسیدن به مشرق عالم است، گام بر می‌دارد.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۰)

۱۸۳- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

ابن‌سینا و ملاصدرا با وجود اشتراک نظر در مورد غیرزمینی‌بودن روح و از جنس مجردات بودن آن، اختلافاتی هم دارند (تأیید گزینه «۳»).
ابن‌سینا معتقد است که روح به بدن ضمیمه شده است یعنی بعد از شکل‌گیری همه اندام‌های بدنی خداوند روح انسانی را به آن عطا می‌کند (رد گزینه «۴»).

ملاصدرا معتقد است که روح و بدن یک چیز هستند و دو جوهر مجزا از هم نمی‌باشند. انسان در آغاز فقط بدن مادی است، اما به تدریج و در اثر حرکت جوهری به مرحله روحانیت (تروح) می‌رسد (رد گزینه «۲»). همچنین ملاصدرا معتقد است که روح، موجودی با ظرفیت بی‌پایان است (رد گزینه «۱»).

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه‌های ۷۹، ۸۱ و ۸۲)

۱۸۴- گزینه «۴»

(پواد پاکدل)

ملاصدرا اعتقاد داشت روح انسان نتیجه رشد و تکامل جسم اوست و از جنس موجودات مجرد است (رد گزینه‌های «۲» و «۳»).

ضمناً ملاصدرا می‌گوید اختیار انسان در اینکه چه مسیری را برگزیند و چه رفتاری را پیش بگیرد، هویت (و ماهیت) او را می‌سازد. بنابراین بالفعل شدن هر کدام از استعدادها و ظرفیت‌های انسان به اختیار او بستگی دارد (رد گزینه «۱»). اما ملاصدرا عقیده داشت هویت و ماهیت انسان در نتیجه تمام افعال اختیاری او ساخته می‌شود، نه فقط ارتباطش با خداوند (تأیید گزینه «۴»).

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۸۵- گزینه «۴»

(مفید سوریان)

ابن سینا دیدگاه ارسطو درباره حقیقت انسان را پسندید و تلاش کرد آن را عمیق تر بیان کند. ارسطو هم معتقد بود نفس انسان در هنگام تولد هیچ چیز بالفعلی غیر از وجود ندارد. بنابراین نوزاد نمی تواند در لحظه تولد احساس عشق یا نفرت داشته باشد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه های «۱ و ۲»: از نظر ابن سینا روح یا همان بُعد مجرد انسان در اواخر دوره جنینی که همه اندام ها کامل شدند، به بدن اعطا می شود، نه در لحظه تولد و در اوایل دوره جنینی.

گزینه «۳»: وجود ارواح قبل از تعلق به بدن ها، مربوط به دیدگاه های عرفانی ابن سینا است، نه فلسفه او. ابن سینا از فیلسوفانی نبود که بین فلسفه و عرفانش ارتباط برقرار کند.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۹)

۱۸۶- گزینه «۲»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: فضیلت شرط سعادت است.

گزینه «۳»: سعادت مندی نتیجه فعل اخلاقی است.

گزینه «۴»: «سعادت همان اعتدال قوا» نظریه ارسطو است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق گرا، صفحه های ۸۶ و ۸۷)

۱۸۷- گزینه «۱»

(علی معزی)

فلاسفه مسلمان می گویند: با این که انسان می تواند فضایل و رذایل را بشناسد و حتی به آن ها علاقه بورزد، اما این علاقه به تنهایی نمی تواند باعث ترک رذیلت و کسب فضیلت شود. چرا که انسان موجودی مختار است و حتی با پشتوانه خداوند هم عمل به فضایل و ترک رذایل قطعی نخواهد بود.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق گرا، صفحه های ۹۰ و ۹۱)

۱۸۸- گزینه «۴»

(مهم کرمی نیا - رفسنجان)

کانت معتقد است که فعلی اخلاقیست که بتوانیم انتظار داشته باشیم به صورت یک قانون عام و کلی در بیاید و انتظار داشته باشیم هرکس آن عمل را انجام دهد. از نظر او، اگر برای انجام یک فعل یا عمل، انتظار سعادت داشته باشیم یا به غایت، هدف یا منفعت آن فکر کنیم، آن فعل دیگر اخلاقی نیست.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق گرا، صفحه های ۸۶ تا ۸۸)

۱۸۹- گزینه «۳»

(مسین آفونری راهنمایی)

انسان با عقل خود تشخیص می دهد و درک می کند که فضیلت خوب است و رذیلت بد است؛ حتی به صورت فطری و ذاتی به فضایل علاقه مند است؛ اما با توجه به فاکتور اراده، انسان باید در تلاقی بین رذایل و فضایل بین این دو یکی را انتخاب کند؛ اگر انسانی تمایلات مادی و حیوانی اش قوی تر باشد، او را به سمت خود می کشانند و گاهی رذایل را انتخاب می کند حتی با علم به این که بد و ناپسند هستند.

تکات مهم درسی:

۱- هم فضایل می تواند باعث حس لذت در انسان شود هم بعضی از رذایل.

۲- تمایلات حیوانی و مادی انسان با فضایل انسانی می تواند در بعضی کارها جمع شود.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق گرا، صفحه های ۹۰ و ۹۱)

۱۹۰- گزینه «۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

فیلسوفان مسلمان همانند ارسطو و افلاطون معتقدند زمانی انسان به سوی فضایل اخلاقی حرکت می کند که عقل خود را حاکم بر شهوت و غضب قرار دهد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: انسان ها فطرتاً گرایش به نیکی دارند و از بدی گریزانند.

گزینه «۳»: شناخت و علاقه برای کسب فضیلت و دوری از رذیلت کافی نیست.

گزینه «۴»: اعتقاد به خدا عامل تقویت کننده است و نه قطعی؛ بلکه انسان همچنان مختار است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق گرا، صفحه های ۹۰ و ۹۱)

اقتصاد

۱۹۱- گزینه «۱»

(آفرین سامیری)

(الف)

ارزش هر ورقه سهم $\times$ تعداد سهام خریداری شده = مبلغ باقی مانده فرد برای خرید سهام
 میلیون تومان $250 = 250,000,000$ تومان $= 1000 \times 250,000 =$
 ب) ارزش اسمی (قیمت اولیه) هر ورقه سهم ۲۵۰ هزار تومان بوده است. برای
 به دست آوردن میزان سود باید قیمت بازاری (ثانویه) هر ورقه را به دست
 بیاوریم:

$$\frac{\text{کل مبلغ فروش سهام}}{\text{تعداد سهام فروخته شده}} = \text{قیمت بازاری هر ورقه سهم}$$

$$\text{تومان } 320,000 = \frac{320,000,000}{1000} = \text{قیمت بازاری هر ورقه سهم}$$

قیمت اسمی (اولیه) - قیمت بازاری (ثانویه) = میزان سوددهی هر ورقه سهم
 تومان $70,000 = 320,000 - 250,000 =$ میزان سوددهی هر ورقه سهم
 ج) برای به دست آوردن خمس، باید ابتدا باقی مانده درآمد فرد را محاسبه
 کنیم:

$$\text{میلیون تومان } 40 = 30 - (250 - 320) = \text{باقی مانده درآمد}$$

خمس برابر با $\frac{1}{5}$ باقی مانده درآمد فرد است، بنابراین:

$$\text{میلیون ریال } 80 = \text{میلیون تومان } 8 = \frac{40}{5} = \text{خمس سالیانه پرداختی}$$

نکته: برای تبدیل عدد از تومان به ریال، باید آن را در ۱۰ ضرب کنیم یا یک
 صفر در آخر عدد قرار دهیم.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۵۶)

۱۹۲- گزینه «۴»

(آفرین سامیری)

خرید مقایسه‌ای به ترتیب مراحل زیر انجام می‌شود:

- ۱- تعریف مسئله ۲- فهرست گزینه‌ها ۳- تعیین معیارها ۴- ارزیابی ۵- تصمیم‌گیری

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارح، صفحه ۱۱۴)

۱۹۳- گزینه «۲»

(مهری فنیانی)

مورد ۲ و ۳ از مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت است. باقی
 موارد از ویژگی‌های حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت است.
 مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت:
 این سپرده‌ها سود بالاتری دریافت می‌کنند.

نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ و ۱۵۵)

۱۹۴- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

- بهترین گزینه برای آرش سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت در بانک است. این گزینه
 به او امکان می‌دهد که هر زمان که خواست پولش را برداشت کند، بدون
 جریمه و بدون محدودیت زمانی. اگرچه نرخ سود آن کمتر از گزینه‌های
 بلندمدت است، اما به او انعطاف‌پذیری بیشتری می‌دهد.
 - برای مینا، بهترین گزینه خرید اوراق مشارکت است. وقتی که اوراق مشارکت
 می‌خریم، پس از انقضای مدت سررسید آن، علاوه بر اصل پول، سود آن را هم
 می‌گیریم.

- بهترین گزینه برای سینا سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک است. این نوع
 سپرده‌گذاری سود ثابت دارد که در مدت زمان معین تغییر نمی‌کند و ریسک
 پایینی دارد. چون سینا به مدت ۳ سال پولش را نمی‌خواهد برداشت کند، این
 گزینه مناسب‌ترین گزینه برای او است.

- بهترین گزینه برای سپیده خرید طلا است. اگرچه طلا سود سالیانه ثابت
 ندارد، اما می‌تواند برای حفظ ارزش پول در برابر تورم مفید باشد.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ تا ۱۵۹)

۱۹۵- گزینه «۳»

(مهری فنیانی)

خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام
 کارهای سرگرم‌کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید. همچنین ممکن
 است خرید مقایسه‌ای هزینه‌بر باشد، مانند هزینه‌هایی که برای تماس تلفنی یا
 سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف صرف می‌کنید.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارح، صفحه ۱۱۴)

۱۹۶- گزینه «۳»

(کنکور اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ - نوبت اول)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از
 سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است؛ اما قطعی نیست.
 گزینه «۲»: نادرست است؛ در حساب‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت هرچقدر
 زمان طولانی‌تری پول سپرده‌گذاری شود، سود بیشتری به آن تعلق می‌گیرد.
 (در خرید سهام ممکن است در بلندمدت شرکت سهامی زیان‌ده باشد و
 دارنده سهام آن‌ها نیز متحمل ضرر و زیان شود).

گزینه «۳»: درست است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ به اوراق مشارکت منتشر شده برحسب فعالیت
 اقتصادی مرتبط، سود تعلق می‌گیرد، همچنین خرید و فروش سهام نیز
 ممکن است با محدودیت‌هایی مواجه باشد.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۵ تا ۱۵۸)

۱۹۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

(الف)

$$A \quad ۲۲/۵ + ۴ + ۷/۵ + ۴۳/۲ = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه خانواده}$$

$$+ ۲۱ + ۱۸/۳ = ۱۱۶/۵ \quad \text{میلیون تومان}$$

$$A \quad \text{میلیون تومان} \quad ۱۵ \times ۱۲ = ۱۸۰ = \text{درآمد سالیانه خانواده}$$

$$A \quad \text{میلیون تومان} \quad ۱۸۰ - ۱۱۶/۵ = ۶۳/۵ = \text{پس‌انداز سالیانه خانواده}$$

$$B \quad \text{مجموع هزینه‌های سالیانه خانواده}$$

$$= ۸ + \left(\frac{۱}{۳} \times ۲۱\right) + ۱۶ + ۴۲/۷ + ۴۲ + ۲۴ + ۲۹/۵ + ۱۸/۶$$

$$= ۱۸۷/۸ \quad \text{میلیون تومان}$$

$$B \quad \text{میلیون تومان} \quad ۱۷/۵ \times ۱۲ = ۲۱۰ = \text{درآمد سالیانه خانواده}$$

$$B \quad \text{میلیون تومان} \quad ۲۱۰ - ۱۸۷/۸ = ۲۲/۲ = \text{پس‌انداز سالیانه خانواده}$$

در نتیجه میزان پس‌انداز خانواده A در انتهای سال بیشتر است.

(ب)

$$A \quad \text{درصد} \quad ۱۱۶/۵ \times ۱۰۰ = ۶۴/۷۲ \approx \text{میزان خرج از بودجه خانواده}$$

$$B \quad \text{درصد} \quad ۱۸۷/۸ \times ۱۰۰ = ۸۹/۴۲ \approx \text{میزان خرج از بودجه خانواده}$$

خانواده B بیشترین خرج از بودجه خود را دارد.

(ج)

$$B \quad \text{درصد مخارج سالانه صرف شده برای بیمه و حمل و نقل خانواده}$$

$$= \frac{۷}{۱۸۷/۸} \times ۱۰۰ = ۳/۷۲ \approx \text{درصد}$$

(اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۱۳۳ تا ۱۱۳۶)

۱۹۸- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

- برای دانش‌آموز، طراحی و ظاهر کفش اهمیت دارد زیرا علاوه بر راحتی، باید از نظر ظاهری مناسب و مطابق با سلیقه فرد باشد.

- برای ورزشکاران، عملکرد کفش از اهمیت بالایی برخوردار است. کفش باید از نظر فنی مناسب فعالیت ورزشی باشد، به‌طور مثال برای دویدن، وزن سبک، راحتی و ثبات در حرکت ضروری است.

- برای معلمان که در طول روز مدت زیادی را ایستاده یا در حال حرکت هستند، راحتی کفش اهمیت ویژه‌ای دارد. کفش باید راحت و مناسب برای فعالیت‌های روزانه باشد.

- برای افراد مسن، کفش باید به گونه‌ای انتخاب شود که علاوه بر راحتی، قیمت مناسب و مقرون به صرفه نیز داشته باشد. این افراد ممکن است به دنبال کفش‌های اقتصادی و کارآمد باشند.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه ۱۱۴۴)

۱۹۹- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

$$\text{هزار تومان} \quad ۳۰۰ + ۱۵۰ = ۴۵۰ = \text{میزان دریافتی ماهانه}$$

$$\text{هزار تومان} \quad ۵۰ + ۷۵ = ۱۲۵ = \text{مجموع هزینه‌های ماهانه}$$

$$\text{مجموع هزینه‌های ماهانه} - \text{میزان دریافتی ماهانه} = \text{میزان پس‌انداز ماهانه}$$

$$\text{هزار تومان} \quad ۴۵۰ - ۱۲۵ = ۳۲۵ = \text{میزان پس‌انداز ماهانه} \Rightarrow$$

$$\text{قیمت کالا} = \frac{\text{مدت زمان مورد نیاز برای خرید تلفن همراه جدید}}{\text{میزان پس‌انداز}}$$

$$= \frac{۱,۶۲۵,۰۰۰}{۳۲۵,۰۰۰} = ۵ \quad \text{ماه}$$

با توجه به میزان پس‌انداز سمیه، ۵ ماه طول می‌کشد که او بتواند این تلفن همراه را بخرد، بنابراین یک هدف میان‌مدت (از دو ماه تا سه سال برای دستیابی) می‌باشد.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

۲۰۰- گزینه «۲»

(مهری کاردران)

بررسی عبارات صورت سؤال:

● صحیح است.

● نادرست است؛ چون بیمه همیشه تمام خسارت‌ها را جبران نمی‌کند؛ بلکه بر اساس شرایط قرارداد، جبران خسارت صورت می‌گیرد.

● صحیح است.

● نادرست است؛ چون بیمه خدمات خود را به تمام افراد، چه کارمند و چه خوداشتغال، ارائه می‌دهد.

● نادرست است؛ چون نظام‌های بیمه اجتماعی شامل انواع مختلفی از بیمه‌ها هستند، (سازمان تأمین اجتماعی و سازمان بیمه سلامت) نه فقط بیمه‌های درمانی.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۹ و ۱۶۰)

دفترچه پاسخ فرهنگیان

(تعلیم و تربیت اسلامی و هوش و استعداد)

۲۴ اسفند ماه ۱۴۰۳

انسانی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

تعلیم و تربیت اسلامی

۲۵۱- گزینه «۳»

(مفسر رضایی بقا)

قرآن کریم، «تبرج» را کاری جاهلانه می‌داند که موجب غفلت از هدف اصلی زندگی و مشغول شدن به کارهایی می‌شود که عاقبتی جز دور شدن از خدا ندارد.

(دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه ۱۳۵)

۲۵۲- گزینه «۱»

(مفسر رضایی بقا)

چون زمان امام صادق (ع)، مردم شرایط بهتری داشتند، ایشان لباس زیبایی می‌پوشید، اما چون در گذشته مردم شرایط سختی داشتند، جدّ امام صادق (ع)، پوشش متفاوتی متناسب با شرایط زندگی مردم و توانایی آنان داشت.

(دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه ۱۳۳)

۲۵۳- گزینه «۳»

(مفسر رضایی بقا)

امام صادق (ع) می‌فرماید: «لباس نازک و بدن نما نپوشید؛ زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.»

(دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه ۱۳۶)

۲۵۴- گزینه «۳»

(عباس سیرشستر)

در عبارت قرآنی «ذلک ادنی ان یعرفن فلا یؤذین: این برای آن که به (عفاف) شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند، بهتر است» به فلسفه و چرایی حجاب اشاره شده است.

(دین و زندگی، زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۵۳)

۲۵۵- گزینه «۴»

(عباس سیرشستر)

در دوران اخیر پایبندی به تعلیم دینی کمتر شده و آن بخش از دستورات و سنت‌های حضرت موسی (ع) و حضرت عیسی (ع) هم که باقی مانده، مورد غفلت قرار گرفته است و به آن‌ها عمل نمی‌شود. بنابراین، بی‌حجابی زنان غرب نه تنها جایگاهی در اندیشه مسیحیت حقیقی ندارد؛ بلکه بازگشتی به سنت‌های مشرکانه قبل از حضرت مسیح (ع) محسوب می‌شود.

(دین و زندگی، زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۵۶)

۲۵۶- گزینه «۴»

(مفسر رضایی بقا)

نیاز به مقبولیت در دوره جوانی و نوجوانی نمود بیشتری دارد و سبب می‌شود که نوجوان و جوان بیشتر به خود بپردازد و توانایی‌ها و استعدادها را کشف و شکوفا کند و در معرض دید دیگران قرار دهد. جوانی که با نشان دادن استعداد خود در یک رشته ورزشی یا خلق اثر هنری یا کار مؤثر در کارگاه صنعتی، تحسین دیگران را برانگیزد، از این قبیل است.

(دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه ۱۳۴)

۲۵۷- گزینه «۳»

(عباس سیرشستر)

چگونگی و نوع پوشش، تا حدود زیادی تابع آداب و رسوم ملت‌ها و اقوام است.

حجاب، مانند هر عمل دیگری، هرچه کامل‌تر و دقیق‌تر انجام شود، نزد خدا بالارزش‌تر و آثار و ثمرات فردی و اجتماعی آن افزون‌تر است.

(دین و زندگی، زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۵۳)

۲۵۸- گزینه «۳»

(عباس سیرشستر)

طبق مقررات اسلامی، رضایت کامل دختر و پسر برای ازدواج ضروری است و اگر عقدی به زور انجام بگیرد، باطل است و مشروعیت ندارد.

(دین و زندگی، پیوند مقرر، صفحه ۲۲۳)

۲۵۹- گزینه «۱»

(فردین سماقی)

پیشوایان ما از پدران و مادران خواسته‌اند که با کنار گذاشتن رسوم غلط شرایط لازم را برای ازدواج فرزندان خود فراهم کنند و به خاطر پندارهای باطل هم‌چون فراهم شدن همه امکانات زندگی، فرزندان خود را به گناه نکشاند و جامعه را گرفتار آسیب نسازند.

(دین و زندگی، پیوند مقرر، صفحه ۲۲۵)

۲۶۰- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه نادرست:

در زمینه ازدواج نباید با تمامی افرادی که می‌شناسیم یا نسبت قومی و خویشاوندی با آن‌ها داریم، مشورت کنیم، بلکه برای گرفتن بهترین نتیجه باید با افراد قابل اعتماد و کاردان مشورت کرد تا به نتیجه مطلوب دست پیدا کنیم.

(دین و زندگی، پیوند مقرر، صفحه‌های ۲۲۴ و ۲۲۵)

۲۶۱- گزینه «۳»

(فردین سماقی)

دین اسلام به همه نیازها و خواسته‌های انسان، چه نیازهای فطری و اخلاقی و معنوی و چه نیازهای مختلف غریزی و جسمی توجه کرده است و با واقع‌بینی کامل، برای شرایط گوناگون، راه‌حل‌های حکیمانه ارائه داده است، تا نه فرد گرفتار هیجانات و طغیان‌های غیر اخلاقی شود و نه جامعه دچار بحران‌های اجتماعی.

(دین و زندگی، پیوند مقرر، صفحه ۲۲۶)

۲۶۲- گزینه «۳»

(مفسر رضایی بقا)

امام علی (ع) می‌فرماید: «علاقة شدید به چیزی، آدم را کور و کر می‌کند.» علاقه و محبت به یک شخص، چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند. از این رو، پیشوایان دین از ما خواسته‌اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم تا به انتخابی درست برسیم.

(دین و زندگی، پیوند مقرر، صفحه ۲۲۳)

۲۶۳- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه نادرست:

اجازه پدر، نه تنها محدودیتی برای دختران نیست، بلکه لطفی از جانب خداوند برای آنان است؛ زیرا در بیشتر موارد نظر پدر و دختر یکی می‌شود.

(درین و زنرکی^۲، پیوتر مقدس، صفحه ۲۲۳)

۲۶۴- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

امام خمینی (ره) به‌خاطر هم‌دردی با مردم ایران، سرمای پاریس را تحمل می‌کرد و از نفت استفاده نمی‌کرد.

همین که آیت‌الله بروجردی فهمید نسبت به طلبه سؤال‌کننده، تندی بی‌جایی کرده است، در برابر همه شاگردان و علما و مراجع، دست آن طلبه را بوسید که نشان از وظیفه جبران ضعف‌ها در معلمی دارد.

(معارف معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۹۰ و ۹۲)

۲۶۵- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

«... و اذا قيل انشزوا فانشزوا يرفع الله الذين آمنوا منكم و الذين اوتوا العلم درجات ... و هرگاه گفته شود برخیزید، برخیزید، خدا از میان شما کسانی را که ایمان آورده و کسانی را که صاحب علم و دانش‌اند، به درجاتی رفعت و بزرگی می‌دهد ...»

در فرهنگ مردم «فرشته» مظهر خوبی و کرامت است؛ تا آن جا که زنان مصر در ستایش یوسف گفتند: «إِنَّ هَذَا أَلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ».

(معارف معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۹۵، ۱۱۵ و ۱۱۶)

۲۶۶- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

«بسم الله» گام اول در مسیر بندگی و عبودیت است.

امام رضا (ع) فرمود: «بسم الله به اسم اعظم الهی از سیاهی چشم به سفیدی آن نزدیک‌تر است».

(معارف معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۲۶۷- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

حکمت، مادر همه خیرات است. هر که آن را داشته باشد، چیزهای زیادی خواهد داشت، گرچه مال و ثروت خیر است، ولی خیر کثیر، داشتن دید و قدرت تشخیص است.

بر اساس روایات، حکمت همچون نوری است که در جان قرار می‌گیرد و آثار آن در گفتار و رفتار انسان پیدا می‌شود.

توجه:

حکمت:

- همچون نوری است که در جان قرار می‌گیرد و آثار آن در گفتار و رفتار انسان پیدا می‌شود.

- بینش و بصیرتی است که اگر فقیر باشد او را در جامعه از ثروتمند محبوب‌تر می‌کند و اگر صغیر باشد، او را بر بزرگسالان برتری می‌بخشد.

- معرفت و تفقه در دین است، اطاعت از خدا و شناخت امام و پرهیز از گناهان است.

- هدیه‌ای کلیدی و مادر همه خیرات است (خیر کثیر)

(معارف معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۲۶۸- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

در آیه‌ای می‌خوانیم که به جای انتقام، بدی‌های مردم را با عمل خوبی از خود دفع کنید: «ادفع بالّتی هی احسن» که این کار برکاتی دارد؛ از جمله این که کینه و دشمنی بین شما و آن شخص را به دوستی گرم تبدیل می‌کند: «فاذا الّذی بینک و بینه عداوة کانه ولیّ حمیم».

آیه شریفه «لا تستوی الحسنه و لا السيئة ادفع بالّتی هی احسن» درباره یکی دیگر از بایدهای معلمی یعنی «توجه به آثار جنبی رفتار» اشاره دارد.

(معارف معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۹۸ و ۹۹)

۲۶۹- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه نادرست:

شرط امر به معروف و نهی از منکر، عمل خود انسان نیست؛ یعنی اگر منکری را دیدیم باید از آن نهی کنیم؛ گرچه خودمان آن منکر را انجام دهیم.

(معارف معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۷۷، ۷۸ و ۸۰)

۲۷۰- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

گوش ندادن به حقایق، صفت کافران کوردل است: «و لهم آذان لا یسمعون بها: آنان گوش‌هایی دارند که با آن نمی‌شنوند.» و «اذا ذکروا لا یذکرون: و هنگامی که به آن‌ها تذکر داده شود، پند نمی‌گیرند»

یأس از رحمت خداوند رحیم جزء گناهان کبیره است و مأیوس کردن دیگران، به تعبیر قرآن کریم، کار شیطان و منافقان.

(معارف معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

استعداد تحلیلی

۲۷۱- گزینه «۳»

موجود: ایجاد کننده

(ممدیر اصفهانی)

(هوش کلامی)

۲۷۲- گزینه «۳»

(ممدیر اصفهانی)

متن می گوید باید به مبانی اندیشه های فلسفه ی آموزشی توجه کرد، در غیر این صورت، آسیب زاست، یعنی در غیر این توجه به مبانی اندیشه های فلسفه ی آموزشی.

(هوش کلامی)

۲۷۳- گزینه «۱»

(ممدیر اصفهانی)

متن برای فارغ التحصیلان رشته ی فلسفه ی تعلیم و تربیت، چند شغل احتمالی معرفی کرده است ولی به دیگر پرسش ها پاسخی نداده است.

(هوش کلامی)

۲۷۴- گزینه «۴»

(ممدیر اصفهانی)

طبق متن، «هدف از برگزاری این دوره، تربیت متخصصان کارآمدی است که به ... بپردازند». معلوم است که نهاد جمع انسان، فعل جمع می خواهد.

(هوش کلامی)

۲۷۵- گزینه «۲»

(ممدیر اصفهانی)

متن می گوید اگر ارزش پول ملی کشور «الف» در قیاس با پول ملی کشور «ب» کم شود، کشور «الف» محصولاتش را راحت تر می تواند به کشور «ب» صادر کند. ولی این حداقل به شرطی است که افزایش ارزش پول ملی کشور «ب»، به افزایش قیمت محصولات کشور «الف» منجر نشود. مثلاً اگر محصولات اولیه خود وارداتی باشد، قیمت آن ها هم بیشتر می شود که به افزایش قیمت محصول نهایی منجر می شود.

(هوش کلامی)

۲۷۶- گزینه «۲»

(کتاب، آبی استعداد تحلیلی هوش کلامی)

در متن صورت سؤال به اهمیت شکل و ارتفاع دودها اشاره ای نشده است. عبارت «فرستندگان این پیام ها، چیزی شبیه به پتو را در فواصل زمانی معین روی آتشی قرار می دهند و برمی دارند تا دودها نیز در فواصلی معین به هوا فرستاده شود» به اهمیت فاصله زمانی و عبارت «دو دود غلیظ نشانه آمدن دوست و چهار دود غلیظ نشانه حمله دشمن» به اهمیت غلظت دودها اشاره می کند.

(هوش کلامی)

۲۷۷- گزینه «۴»

(کتاب، آبی استعداد تحلیلی هوش کلامی)

وقتی متن درباره دو یا چهار دود در پیام صحبت می کند، به وضوح اشاره می کند که گاه ناقص رسیدن پیام از رسیدن آن خطرناک تر است: دو دود غلیظ نشانه آمدن دوست است و چهار دود غلیظ نشانه حمله دشمن، پس گاه ناقص رسیدن پیام از رسیدن آن خطرناک تر است. دیگر گزینه ها از متن برداشت نمی شود.

(هوش کلامی)

۲۷۸- گزینه «۳»

(ممدیر وکی فراهانی)

می دانیم کارت سبز ششمین کارت است و دقیقاً بین کارت های زرد و نیلی است. پس کارت نیلی یکی از کارت های شماره های ۵ و ۷ است. پس قطعاً مهر که در جایگاه چهارم است رنگ نیلی ندارد.

۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

			مهر	زرد/ نیلی	سبز	زرد/ نیلی

(هوش منطقی ریاضی)

۲۷۹- گزینه «۲»

(ممدیر وکی فراهانی)

در این سؤال می دانیم مهر قرمز است و آبان و آذر و دی به همین ترتیب کنار همند. پس یکی از چهار حالت زیر ممکن است:

۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

			مهر/ قرمز	آبان/ دی	آذر	آبان/ دی

۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

			مهر/ قرمز	آبان/ دی	آذر	آبان/ دی

همچنین می دانیم کارت دی بنفش است و سه کارت سبز و نیلی و زرد کنار همند، پس قطعاً کارت های سبز و نیلی و زرد یا در جدول بالا در جایگاه های ۵، ۶ و ۷ هستند، یا در جدول پایین در جایگاه های ۱، ۲ و ۳. پس آبان و آذر، قطعاً سبز، زرد و نیلی نیستند. قرمز هم که متعلق به مهر است و بنفش متعلق به دی، پس فقط رنگ های آبی و نارنجی است که ممکن است رنگ های آبان و آذر باشند.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۰- گزینه «۲»

(ممدیر وکی فراهانی)

در این سؤال، می دانیم کارت های زرد، سبز و نیلی به هم چسبیده اند. با محاسبه قرینه های شکل های زیر، یکی از این سه حالت برای این سه رنگ ممکن است. حال سه رنگ دیگر، نیلی، بنفش، آبی و قرمز، باید به هم بچسبند. با این شرط، فقط حالت دوم و قرینه اش ممکن است درست باشند. در هر دو این حالت ها، کارت وسط، کارت مهر، قطعاً نیلی یا زرد است.

			مهر			

(۱)

			مهر			

(۲)

			مهر			

(۳)

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۱- گزینه ۱

(معدی وکلی فراهانی)

در این سؤال طبق جدول زیر، یا قرینه‌اش، رنگ‌های زرد، سبز و نیلی باید کنار هم باشند ولی مرداد نارنجی نیست پس مهر نارنجی است.

مرداد			آبان	آذر	دی
غیرنارنجی		مهر	آبی	قرمز	بنفش

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۲- گزینه ۳

(فاطمه راسخ)

کسر کار هر کارگر در هر ساعت:

$$\frac{1}{3} \times \frac{1}{5} \times \frac{1}{8} = \frac{1}{120}$$

کسر کار هر سرکارگر در هر ساعت:

$$\frac{1}{2} \times \frac{1}{4} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{24}$$

کسر کار یک کارگر و یک سرکارگر، با هم در هر ساعت:

$$\frac{1}{120} + \frac{1}{24} = \frac{1+5}{120} = \frac{6}{120}$$

پس کل زمان مورد نیاز گروه جدید، به ساعت:

$$\frac{120}{6} = 20$$

که اگر در هر روز چهار ساعت کار کنند، $\frac{20}{4} = 5$ روز زمان نیاز دارند.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۳- گزینه ۴

(فاطمه راسخ)

در بدترین حالت، فرض می‌کنیم $7 \times 2 = 14$ شخص در اتاق اول باشند که یعنی در هر روز هفته، دو نفر به دنیا آمده‌اند. حال نفر پانزدهم، در هر روز که به دنیا آمده باشد، شرط صورت سؤال را برآورده می‌کند. $n = 15$

همچنین در بدترین حالت، فرض می‌کنیم $4 \times 3 = 12$ شخص در اتاق دوم هستند که یعنی در هر فصل، سه نفر به دنیا آمده‌اند. حال نفر سیزدهم، در هر فصل که به دنیا آمده باشد، شرط صورت سؤال را برآورده می‌کند.

$$m = 13$$

$$m - n = 13 - 15 = -2$$

پس:

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۴- گزینه ۳

(فاطمه راسخ)

$$(9 \times 2) + 1 = 19$$

$$9 + 1 = 10, 9 - 1 = 8$$

جمع و اختلاف ارقام:

$$(8 \times 3) + 2 = 26$$

$$6 + 2 = 8, 6 - 2 = 4$$

جمع و اختلاف ارقام:

$$(7 \times 4) + 3 = 31$$

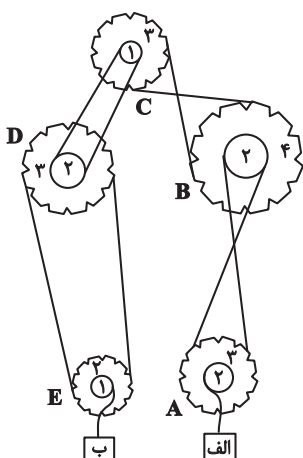
$$3 + 1 = 4, 3 - 1 = 2$$

جمع و اختلاف ارقام:

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۵- گزینه ۲

(فرزاد شیرمحمدلی)

نسبت سرعت‌ها در انتقال چرخ‌دنده‌ها به قطر آن‌ها بستگی دارد. جهت حرکت هم به نیروی وارد شده بستگی دارد. برای سرعت داریم:

الف $\rightarrow A, B, C, D, E$

$$72 \times \frac{2}{3} \times \frac{2}{4} \times \frac{2}{1} \times \frac{2}{3} \times \frac{2}{1} = 72 \times \frac{4}{3} = 96$$

و برای جهت داریم:

D ساعتگرد $\Rightarrow$ C ساعتگرد $\Rightarrow$ B پادساعتگرد $\Rightarrow$ A ساعتگرد $\Rightarrow$ الف به بالا
جعبه B رو به پایین $\Rightarrow$ E ساعتگرد

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۶- گزینه ۲

(فاطمه راسخ)

الگوی صورت سؤال ترکیبی از چهار الگو است:

شکل‌های فرد
(هوش غیرکلامی)

۲۸۷- گزینه ۴

(هاری زمانیان)

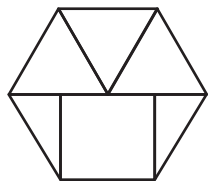
یک دایره در شکل‌ها یکی در میان رنگی است. ولی چندضلعی‌های دور شکل، ساعتگرد یکی در میان در حرکتند و امواج نیز به سمت پایین استخر پیشروی می‌کنند.

(هوش غیرکلامی)

۲۸۸- گزینه ۴

(فاطمه راسخ)

شکل مدنظر:

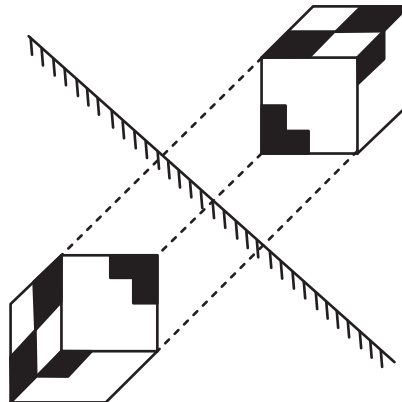

(هوش غیرکلامی)

۲۸۹- گزینه «۱»

تقارن مدّ نظر:

(ممیز کنی)

(هوش غیرکلامی)

۲۹۰- گزینه «۳»

(هوش ریاضیاتی)

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به ترتیب نماهای حجم صورت سؤال است از جلو، بالا و چپ.

(هوش غیرکلامی)

دانشود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشتی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

سازمان پیش آموزش کشور

حکومت
سینج

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

آکا

زبختار

join us ...